

การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียน ความสามารถทางการเขียนเรื่องและเจตคติ
ต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้นวัตกรรมการ

ปริญญานิพนธ์

ของ

กัญญา ทองสิงห์

17 ก.พ. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

พฤษภาคม 2540

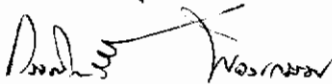
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

40088

17 ก.พ. 2541

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

ประธาน

(รศ.กรรณิการ์ พวงเกษม)

กรรมการ

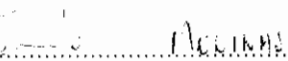
(ผศ.ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

คณะกรรมการสอบ

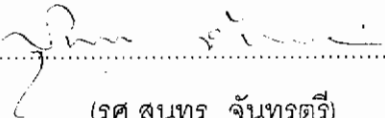
ประธาน

(รศ.กรรณิการ์ พวงเกษม)

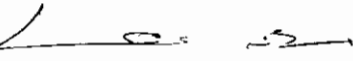
กรรมการ

(ผศ.ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

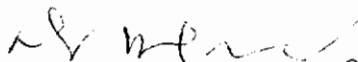
(รศ.สุนทร จันทรรตริ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.ดร.เลาวณีย์ สิกขาบัณฑิต)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

วันที่ 29 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม ประธานที่ปรึกษา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร กรรมการที่ปรึกษา และได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์สุนทร จันทรรตรี รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณีย์ ลิกขาบณฺฑิต เป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอระลึก ในพระคุณของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีชนหมาก อาจารย์ไพเราะ มีบางยาง อาจารย์ฟาริดา ไชยตรี ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครู อาจารย์ โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพลับพลาย สำหรับความอนุเคราะห์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการทำวิจัย คณะครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ที่ให้ความร่วมมือ อย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้กำลังใจและให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย มาโดยตลอด และขอขอบคุณเจ้าของตำรา เอกสาร และงานวิจัยทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูล สำหรับผู้วิจัยใช้ศึกษาและอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของบิดา มารดา อีกทั้งขอรำลึกถึงสถานศึกษา คุณครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ สนับสนุนและให้การศึกษานับเป็นพื้นฐานในความสำเร็จครั้งนี้

กัญจนา ทองสิงห์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	9
หลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 5.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย.....	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย	19
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน.....	23
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	35
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการ.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเขียน.....	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย.....	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้นวัตกรรม	72
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	74
3 วิธีดำเนินการค้นคว้า.....	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76

บทที่	หน้า
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ	77
การดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	88
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	89
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	94
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	101
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	101
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	102
การวิเคราะห์ข้อมูล	102
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	103
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	108
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก.....	120
ภาคผนวก ข.....	130
ภาคผนวก ค	138
ภาคผนวก ง.....	247
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	264

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความ.....	84
2 แบบแผนการทดลอง	88
3 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความสามารถทางการเขียนเรื่อง	95
4 ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย.....	96
5 ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อความสามารถ ทางการเขียนเรื่อง	97
6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	98
7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่ได้รับการสอนโดยใช้นฏการ	99
8 แสดงค่าความยาก (p) แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยจำนวน 75 ข้อ โดยใช้ เทคนิค 27% ของจุ่ง เตห์ ฟ่าน	121
9 แสดงค่าความสัมพันธ์ของการตรวจให้คะแนนวัดความสามารถ ทางการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์	124
10 แสดงค่าความสัมพันธ์ของการตรวจให้คะแนนวัดความสามารถ ทางการเขียนเรื่องประเพณีทันทาสภาชิต	127
11 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t-distribution) ของแบบสอบถาม วัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยจำนวน 25 ข้อ โดยการแจกแจง แบบที (t-distribution)	130
12 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลัง การทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	133

13	แสดงคะแนนความสามารถทางการเขียนเรื่องของนักเรียนก่อนและหลัง	
	การทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	135
14	เปรียบเทียบคะแนนความต่างของเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย	
	หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	137

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 ขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนแบบนาฏการ.....	79

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติและยังเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่ควรแก่การรักษาไว้ เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือแสดงความเป็นชาติไทย และเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยด้วยกัน (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ. 2520 : 1) ภาษาเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญยิ่งในสังคม กล่าวคือ ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ภาษาช่วยถ่ายทอดความรู้ ความคิดและวัฒนธรรม นอกจากนี้ภาษายังเป็นเครื่องผูกพันต่อมนุษย์อย่างแน่นแฟ้น ไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกันมากกว่าการพูดภาษาเดียวกัน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชนในชาติ การรับรู้และการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง จะทำให้บุคคลนั้นได้เปรียบและเป็นที่ยอมรับในสังคมมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะด้อยกว่าในการใช้ภาษา (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา. 2529 : 1-7)

การใช้ภาษาประกอบด้วยทักษะทั้งสี่คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยที่จะต้องมีความสัมพันธ์สืบเนื่องกันอย่างแยกไม่ออก เช่น เมื่อมีการพูด ก็ต้องมีการฟังจึงจะถ่ายทอดความหมายไปได้ หรือเมื่อมีการเขียนแล้วก็ต้องมีการอ่าน การส่งสารจึงจะสมบูรณ์ ข้อมูลที่ได้จากการฟังจะเป็นพื้นฐานในการพูด และข้อมูลการอ่านก็จะนำไปใช้ในการเขียนได้ด้วยเหตุนี้บุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษา คือ ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ทักษะทั้งสี่นั่นเอง (วัชรภรณ์ สมองคุณ. 2533 : 1) ซึ่งความสามารถในด้านภาษาเป็นเรื่องของการฝึกฝนและการเรียนรู้ จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อนักเรียนได้รับมาด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อนักเรียน เพราะนอกจากครูจะเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนแล้ว ครูยังต้องมีบทบาทสำคัญที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนในด้านการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รวมทั้งการเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาไทยให้นักเรียน (อัจฉรา ชิวพันธ์. 2531 : 6) ตลอดจนครูควรใช้กลวิธีการสอนต่าง ๆ และจัดกิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ หลายชนิดเพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยสนุกสนาน มีชีวิตชีวา นักเรียนรู้จักคิดรู้จักแก้ปัญหา และมีทักษะทางภาษาที่ดี (สุจิต เพียรชอบ. 2525 : 49) สุระ ดามาพงศ์ (2527 : 20) ให้ความเห็น

ว่าการเรียนการสอนจะน่าสนใจและสัมฤทธิ์ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญ หากครูมีการเตรียมการสอนและค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนเพิ่มเติมจะช่วยให้ตนเองมีความรู้สามารถดำเนินการสอนได้ดีมีประสิทธิภาพ

คำสัมภาษณ์ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ได้กล่าวถึง ผลการเรียนการสอนภาษาไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากอุปสรรคหลายประการ เช่น พื้นฐานความรู้ภาษาไทยของนักเรียนแตกต่างกัน เนื้อหาในหลักสูตรมีมากเกินไป จำนวนนักเรียนในชั้นมีมากเกินไป ครูขาดอุปกรณ์การสอน และความรู้เกี่ยวกับการวัดผล เป็นต้น บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2523 : 4) ได้กล่าวถึง อุปสรรคที่มีความสำคัญมากคือ วิธีสอนของครูโดยความบกพร่องที่สำคัญที่สุดในการสอนภาษาไทย คือ การขาดความเอาใจใส่ และความพยายามในอันที่จะค้นหาวิธีสอนที่ได้ผล ซึ่ง สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523 : 6) กล่าวว่า ครูภาษาไทยบางคน สอนมานาน เคยใช้วิธีสอนแบบใดก็ใช้แต่แบบนั้น ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงและไม่ใช้เทคนิคในการสอนแบบต่าง ๆ ครูภาษาไทยใช้สื่อการสอนเฉพาะกระดานดำ และรูปภาพเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ทำให้นักเรียนไม่สนใจเหมือนวิชาอื่นที่มีสื่อการสอนที่แปลกใหม่น่าตื่นเต้น นอกจากนี้ สุจริต เพียรชอบ (2531 : 11 - 15) ได้กล่าวว่า ครูขาดความรู้พิเศษ เช่น การฟ้อนรำ การขับร้อง การเล่นเกม การแสดงละคร ทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยไม่สนุกสนาน นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนภาษาไทยเป็นวิชาที่ยาก ต้องท่องจำมาก มีเนื้อหาซ้ำซากจำเจ ทำให้เกิดความท้อแท้เบื่อหน่ายไม่อยากเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ต่ำในที่สุด และไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2526 : 274 - 281) ได้กล่าวว่าครูสอนโดยไม่คำนึงถึง หลักสูตรยึดแบบเรียนเป็นหลัก ขาดการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สอนโดยเน้นเนื้อหามากกว่าฝึกทักษะ การเรียนการสอนไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริงจึงไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริง

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา การเรียนการสอนภาษาไทยควรได้รับการปรับปรุงในเรื่องวิธีสอนของครูมากที่สุด เพราะวิธีสอนของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์และเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่าง ๆ ตามมา เช่น มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น มีความสนใจ ชยัน และรู้จักรับผิดชอบ รุประณีต นาคกรพรรพ (2520 : 5) ได้ให้ข้อคิดว่า ถ้าครูรู้จักสอนให้ถูกวิธี ก็จะได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ฉะนั้น

ผู้สอนจึงควรเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนด้วยวิธีการที่นักเรียนได้สนุกสนานไปกับการเรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาชั้นนั้นควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในการเรียนให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ พรณี ชูทัย (2522 : 105) ที่ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนว่า ควรให้นักเรียนมีโอกาสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียนเพราะเด็กในวันนี้ไม่มีใครอยู่หนึ่ง มักจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอยู่เสมอ นอกจากนี้ กรรณิการ์ พวงเกษม (2535 : 18) ได้กล่าวว่า ในการเรียนภาษาไทยนั้นมีความจำเป็นมากที่นักเรียนจะต้องฝึกฝนทักษะเป็นประจำ เพราะการฝึกทักษะจะทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ในการที่จะให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะนั้น ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนอย่างสนุกไม่น่าเบื่อ เช่น การฝึกทักษะการเขียนเรื่อง ครูควรหารูปภาพมาให้ให้นักเรียนหลาย ๆ ภาพ แล้วให้นักเรียนเลือกเขียนเรื่องประกอบภาพที่ครูนำมาให้ดู แล้วแต่นักเรียนจะชอบใจรูปภาพใดก็เลือกรูปภาพนั้นมาเขียนเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ วรณี โสมประยูร (2537 : 171) ที่กล่าวว่า การเขียนบรรยายความรู้สึก ครูอาจนำภาพน้ำตกมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้เขียน บรรยายความรู้สึกที่มีต่อภาพ เด็กก็จะเขียนได้ง่ายกว่าที่ครูให้เด็กคิดขึ้นเอง การให้นักเรียนเขียนสถานที่ที่นักเรียนเคยไป แต่ทุกคนก็สามารถเขียนเรื่องที่แตกต่างกันตามประสบการณ์ได้

การสอนภาษาไทยให้มีความน่าสนใจในบทเรียน และสนุกสนานต่อการเรียนนั้น มีวิธีการสอนอยู่หลายวิธีด้วยกัน ผู้วิจัยคิดว่าวิธีที่น่าควรสนใจและควรนำมาใช้ปฏิบัติเพื่อเป็นกิจกรรมประกอบการสอนก็คือ วิธีการใช้ “นาฏการ” หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่ากิจกรรมการแสดง “นาฏการ” เป็นการสอนที่มีกิจกรรมและวิธีการ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของการนำเอาประโยชน์จากวิชาศิลปะการละครมาใช้ทั้งสิ้น นาฏการจะเป็นประสบการณ์ตรงของผู้แสดง โดยเฉพาะผู้แสดงจะสามารถเข้าถึงเหตุการณ์และจิตใจของตัวละครที่ตนสวมบทบาทอยู่นั้น แล้วนำมาแสดงให้ผู้ชมได้ชม ส่วนผู้ชมก็จะได้รับประสบการณ์รองที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และก่อให้เกิดประสบการณ์ด้านการร่วมแสดงความสามารถ ความถนัดและความสนใจ (ฉันทนา กุลธวัชวิชัย, 2530 : 4) สุจริต เพียรชอบ (2523 : 4) อธิบายว่าการใช้นาฏการมีส่วนให้นักเรียนได้รับความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายและแฝงการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหา เห็นภาพพจน์เด่นชัดกว่าครูสอนโดยการอธิบายให้ฟัง

ซึ่งสอดคล้องกับ สเตวิก (Stevick. 1979 : 201) กล่าวว่า กิจกรรมการละครทำให้นักเรียนสามารถแสดงและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมนักเรียนจะมีความคิดสร้างลักษณะตัวแสดงไปตามสถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาความคิดและความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีสอนแบบนาฏการ (Dramatization) มาใช้ในการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถทางการเขียนเรื่อง และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย อันเกิดจากกระบวนการเรียนการสอน เพื่อจะนำผลที่ได้จากการทดลองครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้น่าสนใจและมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อความสามารถทางการเขียนเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนโดยใช้นาฏการกับไม่ใช้นาฏการ
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้นาฏการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนภาษาไทยที่จะได้รู้วิธีการสอนภาษาไทยอีกวิธีหนึ่ง เพื่อจะนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นการสร้างเจตคติที่ดีให้แก่นักเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 5 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 199 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองกลุ่มละ 90 คาบ คาบละ 20 นาที โดยสอนครั้งละ 3 คาบ (60 นาที) สัปดาห์ละ 9 คาบ เป็นเวลา 10 สัปดาห์

4. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่กำหนดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ เนื้อหาจากหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา เล่ม 1 เรื่อง

- จดหมายจากเพื่อน
- บึงนกน้ำ
- อยู่กันอย่างไรร่าเริงสุข
- บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน สุครีพหักฉัตร

เนื้อหาจากหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาเล่ม 2 เรื่อง

- ครั้งหนึ่งยังจำได้

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น

1. การสอนโดยใช้นาฏการ
2. การสอนโดยไม่ใช้นาฏการ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
2. ความสามารถทางการเขียนเรื่อง
3. เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนโดยใช้นาฏการ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่นำศิลปะการแสดงมาใช้สอนภาษาไทย ในการสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปรึกษาหรือวางแผนงานแสดงบทบาท แสดงความคิดเห็นเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา ระยะเวลา สถานที่ และสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ผู้วิจัยจึงนำวิธีการของนาฏการมาใช้ดังนี้

1.1 การแสดงละครสั้น หมายถึง การแสดงตามบทบาทของตัวละครที่ปรากฏในเรื่องที่จบภายในเวลาประมาณ 5 - 15 นาที อาจจะมีการจัดฉากหรือการแต่งตัวหรือไม่ก็ได้ เป็นการแสดงสั้น ๆ โดยให้อิสระในการแสดงออกด้านคำพูด การแสดงสีหน้าท่าทาง และอารมณ์ต่าง ๆ อย่างสมจริงตามเนื้อหาที่กำหนดให้

1.2 การอ่านบทสนทนา หมายถึง การแสดงบทบาทด้านเสียง ซึ่งประกอบด้วย การเจรจา การเว้นจังหวะ สีลาการพูด การเน้นเสียงและการใช้เสียง โดยครูเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ให้ แล้วให้นักเรียนคิดบทสนทนาเอง

1.3 การเล่าเรื่องโดยใช้หุ่นมือประกอบ หมายถึง การที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเป็นผู้เชิดและดูหุ่นมือเชิดประกอบการเล่าเรื่อง ซึ่งหุ่นมือแบบต่าง ๆ ที่ใช้จะเป็นตัวแทนของตัวละครในเนื้อหา

1.4 การแสดงบทบาทสมมุติ หมายถึง การแสดงที่ผู้แสดงพยายามแสดงบทบาทให้เหมาะสมและตรงตามสภาพที่เป็นจริง ตามที่ได้รับมอบหมายอาจมีหรือไม่มี การเตรียมฝึกซ้อมล่วงหน้าก็ได้ เช่น บทบาทของนักหนังสือพิมพ์ พ่อค้า เป็นต้น

1.5 การทายปริศนาท่าทาง หมายถึง การแสดงบทบาทหรือกิริยาอาการต่างๆ เพื่อให้ผู้รู้ความหมายจากท่าทางที่แสดงออกมาเป็นคำหรือข้อความ เช่น คำศัพท์ ตัวละครสำนวน เป็นต้น

ซึ่งวิธีการ 5 ชนิดนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาเนื้อหาในแต่ละบทว่าจะใช้ชนิดใดหรือผสมผสานกันมากกว่าหนึ่งชนิด

2. วิธีการสอนโดยใช้นาฏการ มีลำดับขั้นดังนี้

- ขั้นนำ เป็นการสร้างความสนใจให้นักเรียนมีความพร้อมและทบทวนบทเรียนเดิมโดยการนำเอาสาระสำคัญที่เคยได้รับจากบทเรียนที่ผ่านมาแล้วสัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ รวมทั้งแจ้งจุดประสงค์ของบทเรียนใหม่ ในขั้นนำนี้ใช้การสนทนา อภิปราย หรือให้อุปกรณ์ต่าง ๆ

- ขั้นสอน เป็นการให้เนื้อหาความรู้จากการแสดงของนักเรียน โดยแบ่งกิจกรรมการสอนออกเป็น 3 ขั้น คือ

- 1) ขั้นเตรียม เป็นการให้แนวการเรียนรู้ การกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ การเตรียมตัวผู้แสดงและผู้ชม

- 2) ขั้นแสดง เป็นขั้นที่นักเรียนดำเนินการด้วยตนเอง ตามบทบาทหรือสถานการณ์ที่ได้รับมอบหมาย

- 3) ขั้นอภิปรายและสรุปผล เมื่อการแสดงจบลง นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นและสรุปการแสดง โดยให้ผู้ชมได้ร่วมกันอภิปรายถึงการเรียนรู้ว่า ผู้ชมเรียนรู้อะไรบ้างจากการแสดง การแสดงเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยมีครูคอยเสริมและสรุปบทเรียนร่วมกับนักเรียนอีกครั้ง

- ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินผลการเรียนว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ โดยการสังเกตการทำกิจกรรมในขั้นสอน การตอบคำถาม การทำแบบฝึกหัด

3. การสอนโดยไม่ใช้นาฏการ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่ได้นำเอาศิลปะการแสดงมาใช้สอนภาษาไทย

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมออกมาตามจุดประสงค์ของเรื่องนั้น ๆ โดยเกิดขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้นาฏการและไม่ใช้นาฏการ ประเมินได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้ที่ได้คะแนนมากจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า

5. ความสามารถทางการเขียนเรื่อง หมายถึง ความสามารถในการเลือกสรร ถ้อยคำเพื่อใช้ในการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในลักษณะเขียนเล่าประสบการณ์ การเขียนนิทานสุภาษิต ประเมินได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรื่องที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้ที่ได้คะแนนมากจะมีความสามารถทางการเขียนเรื่องมากกว่าผู้ที่ได้คะแนน น้อยกว่า

6. เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย หมายถึง สภาพความพร้อมของจิตใจ ซึ่งพร้อม จะมีปฏิกิริยาต่อสถานการณ์ ในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถาม วัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้ที่ได้คะแนนมากจะมีเจตคติต่อการ เรียนภาษาไทยดีกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า

บทที่ 2

เอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
  - 1.1 หลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 5
  - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย
  - 1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
  - 1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
  - 1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
  - 1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ
  - 1.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
  - 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
  - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเขียน
  - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย
  - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้นวัตกรรม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

1. หลักสูตรภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จุดมุ่งหมายของวิชาภาษาไทย

ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ การเรียนการสอนภาษาไทยมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ตามควรแก่วัย เห็นคุณค่า

ของภาษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ อันเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา
2. สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร ทั้งการรับรู้และถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล
3. สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล ตลอดจน สามารถใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ได้
4. มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่านและใช้เวลาว่างในการแสวงหา ความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชน และแหล่งความรู้อื่น ๆ
5. สามารถใช้ประสบการณ์จากการเรียนภาษาไทยมาช่วยในการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
6. มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาไทยและ วรรณคดี ทั้งในด้านวัฒนธรรมประจำชาติ และการสร้างเสริมความมั่งคั่งในชีวิต (กรมวิชาการ. 2535 : 9)

โครงสร้างหลักสูตรภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หลักสูตรภาษาไทยได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรมตามทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งนี้เพื่อให้เห็นเนื้อหาและกิจกรรมของแต่ละทักษะ อย่างชัดเจน ส่วนในการสอนภาษานั้น ตามหลักการสอนทักษะทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 การเรียนการสอนภาษาไทยมีจุดประสงค์ โดยสรุปดังนี้

การฟัง

1. ฟังเรื่องราว บทความ ข่าว การอภิปราย ฯลฯ แล้วสามารถวิเคราะห์หา หลักการ เจตนารมณ์และนัยของข้อความและเรื่อง
2. หาความบันเทิงจากการฟัง
3. ใช้ทักษะการฟังในการเพิ่มพูนความรู้และความคิด
4. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีนิสัยที่ดีในการฟัง

การพูด

5. พูดสื่อความชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่ว และมีวิจารณญาณ
6. ใช้น้ำเสียง คำพูดถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
7. พูดแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์และสรุปความ
8. เลือกปฏิบัติตนเกี่ยวกับมารยาทและบุคลิกภาพในการพูดในโอกาสต่าง ๆ

อย่างเหมาะสม

การอ่าน

9. มีความรู้ หลักเกณฑ์การอ่านเกี่ยวกับคำสุภาพ ภาษิต คำพังเพย
เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในการอ่านแผนที่ แผนที่ ฯลฯ

10. อ่านออกเสียงถูกต้อง คล่องแคล่ว และใช้น้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่

อ่าน

11. จับใจความ สรุปสาระสำคัญของข้อความและเรื่องที่อ่าน
12. วิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ของประเด็นต่าง ๆ ในข้อความและ

เรื่องที่อ่าน

13. แสดงความคิดเห็น สนับสนุน คัดค้าน ข้อความและเรื่องที่อ่านอย่างมี

เหตุผล

14. อ่านเพื่อความรู้เพิ่มเติม และเพื่อความบันเทิงอย่างสม่ำเสมอ
15. ปฏิบัติอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเกี่ยวกับการอ่าน การใช้พจนานุกรม

การเลือกใช้ การเก็บรักษาหนังสือและการใช้ห้องสมุด

การเขียน

16. เขียนคำ วลี ประโยค ที่กำหนดให้ถูกต้อง
17. คัดลายมือถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบและสวยงาม
18. เขียนตามรูปแบบที่กำหนดโดยลำดับความคิด เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
19. เขียนแสดงความคิดอย่างเสรี และเชิงสร้างสรรค์
20. เขียนแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์และเขียนแสดงความคิดอย่าง

เป็นเหตุเป็นผล

21. นำการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ

22. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีนิสัยที่ดีในการเขียน

(กรมวิชาการ. 2535 : 14 - 17)

อัตราเวลาเรียน

วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีทั้งหมด 10 บทเรียน

เวลาเรียนทั้งหมด 300 คาบ แต่ละบทเรียนกำหนดเวลาเรียนไว้ ประมาณ

15 คาบ ให้ผู้สอนยืดหยุ่นคาบเวลาได้ตามความเหมาะสม

การวัดผลประเมินผล

หลักการในการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง เป็นการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ผู้สอนประเมินผลเมื่อสอนจบในแต่ละหน่วย ผู้เรียนคนใดที่ไม่สามารถผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ จะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วประเมินผลซ้ำ นับเป็นการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เมื่อถึงปลายภาคเรียน หลังจากจบกระบวนการเรียนการสอนทุกกิจกรรมแล้วให้ประเมินผลการเรียนปลายภาค โดยเลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ ให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และด้านกระบวนการ เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในภาคเรียนนั้น

(กรมวิชาการ. 2530 : 4)

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงค่ายิ่ง ทั้งแสดงความเป็นเอกลักษณ์เอกราชของชาติไทย เป็นสิ่งพึงรัก ทุนถนอม และหวงแหนไว้ตราบนานเท่าความเป็นไทยยังดำรงอยู่ แต่ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทุกวันนี้มีปัญหามากทั้งผู้สอนภาษาไทย และผู้เรียนภาษาไทยเพราะ ความงอกงามหรือความวิบัติของภาษาไทยทั้งหลายนั้น อยู่กับการถ่ายทอดวัฒนธรรมของภาษาและการเรียนรู้วัฒนธรรมเป็นสำคัญ ปัญหาของครูภาษาไทยคือไม่ยอมสอนเพราะนักเรียนไม่ยอมเรียนปัญหานักเรียนคือไม่ยอมเรียนเพราะครูสอนไม่สนุก การสอนภาษาไทยจึงเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งที่จะทำให้ภาษาไทยยังคงแสดงความเป็น

เอกลักษณ์ และเอกราชทางภาษา ครูสอนภาษาไทยเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่จะอนุรักษ์ส่งเสริมให้ภาษาดำรงอยู่อย่างองอาจงาม (สมพร มั่นตะสุตร. 2526 : คำนำ)

จากความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าว สนม ครุฑเมือง (2523 : 3) ได้สรุปความสำคัญของการสอนวิชาภาษาไทยไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในชาติให้มีความเข้าใจตรงกัน ทั้งทักษะ การฟัง พูด อ่าน และเขียน
2. ช่วยให้เกิดความรักในวัฒนธรรมของตนเอง เช่น ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ แสดงความเป็นไทย เป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติ ภาษาไทยแสดงวัฒนธรรมประจำชาติที่ทำให้ภาคภูมิใจที่คนไทยมีภาษาเป็นของตนเอง ควรรักษาสืบทอดต่อไป และการสอนภาษาไทยต่อคนไทย ทำให้เกิดความรู้สึกว่าภาษาของตนต้องหวงแหน ทำให้เกิดความสามัคคีของคนในชาติ
3. การสอนภาษาไทย ช่วยในด้านความเจริญงอกงามของนักเรียนทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ มีความเจริญงอกงามด้านจิตใจ สามารถนำไปศึกษาวิชาแขนงต่าง ๆ เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ในสาขาวิทยาการอื่น ๆ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

การเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษามีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีทักษะของการเข้าใจภาษาและทักษะของการใช้ภาษา จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ แสวงหาความรู้ และมีเหตุผลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว อัจฉรา ชีวพันธ์ (2531 : 17 - 18) ได้เสนอว่าการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษานั้นควรมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีสิ่งต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. มีความรู้ ควรมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ในหลักเกณฑ์ทางภาษา เพื่อให้ นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล โดยฝึกฝนให้นักเรียนมีความรู้ในด้านศิลปะการใช้ภาษา
2. มีความคิด ควรมุ่งฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะทางการคิด สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ

3. มีทักษะ คือ ทักษะในการเข้าใจภาษา ได้แก่ ทักษะการฟังและการอ่าน มีทักษะในด้านการใช้ภาษา ได้แก่ การพูดและการเขียน โดยมุ่งฝึกฝนให้นักเรียนใช้ทักษะทั้ง 4 อย่างนี้ ให้สัมพันธ์กันจนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว

4. มีเจตคติที่ดีและถูกต้องต่อการเรียนภาษาไทยและวรรณคดี มีความสนใจที่จะเรียนภาษาไทย เกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ

เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งดังกล่าวข้างต้น อัจฉรา ชีวพันธ์ (2531 : 18 - 20) ได้เสนอแนวทางการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ให้นักเรียนฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ให้สัมพันธ์กับความคิด โดยครูสอดแทรกกิจกรรมในบทเรียน และฝึกให้นักเรียนใช้วิจารณญาณในด้านต่าง ๆ ฝึกให้นักเรียนคิดไตร่ตรองหาเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจภาษาและสามารถใช้ภาษาให้ถูกต้อง โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันของนักเรียน

2. ให้นักเรียนมีโอกาสดูฝึกการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยครูต้องสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง

3. ให้นักเรียนได้มีโอกาสดูมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยครูจัดกิจกรรมที่ใช้สื่อการเรียนที่เข้าใจให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในเรื่องต่าง ๆ เช่น การพูด อภิปราย การบรรยาย การฟังการบรรยายในโอกาสต่าง ๆ การสรุปหาหลักเกณฑ์ด้วยตนเอง

4. ให้นักเรียนได้มีโอกาสดูฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการฝึกทักษะ การใช้ภาษา กิจกรรมที่ใช้ควรเร้าใจนักเรียนให้เกิดความสนุกสนาน

5. ฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต และเป็นนักเก็บรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเป็นคนมีความรู้กว้างขวางจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

6. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองทุกระยะ และให้นักเรียนปรับปรุงตนเองสม่ำเสมอ

7. ครูควรแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนภาษาไทย โดยครูจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนในทักษะที่มีปัญหา

8. ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกัน โดยครูจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน การวางแผนเพื่อแก้ปัญหาและกิจกรรมอื่น ๆ ที่นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน

9. ครูจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ภาษาที่ถูกต้อง เช่น การพูด การเขียน และการอ่าน เป็นต้น

หลักการจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

การสอนภาษาไทยให้ได้ผลนั้น ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ อัจฉรา ชีวพันธ์ (2531 : 20 - 24) ได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอนตามหลักสูตร หรือบทเรียนนั้น ๆ
2. การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยจะต้องจัดอย่างมีลำดับขั้นตอน โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่ย่างไปสู่สิ่งที่ยากและซับซ้อนขึ้น จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่ไกลตัว และจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม
3. กิจกรรมที่จัดให้นักเรียนควรสอดคล้องและเหมาะสมกับวัย และความสามารถ ความต้องการของนักเรียน กิจกรรมไม่ควรง่ายหรือยากเกินไป
4. กิจกรรมการสอนภาษาไทยที่จัดให้นักเรียนจะต้องไม่ใช้เวลานานจนเกินไป เพราะช่วงความสนใจของนักเรียนในวัยนี้ค่อนข้างสั้น
5. ควรจัดกิจกรรมในรูปของทักษะสัมพันธ์ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะทางภาษาในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างสอดคล้องกัน จนสามารถใช้ภาษาได้สอดคล้องกับชีวิตจริง
6. สื่อการเรียนที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมนั้น ควรเป็นสื่อที่หาง่ายมีในท้องถิ่น มีราคาถูก และการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งไม่ควรใช้สื่ออุปกรณ์มากขึ้นจนเกินไป เพราะจะเป็นการฟุ่มเฟือยหรือไม่คุ้มค่า
7. ควรจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยดัดแปลงให้น่าสนใจ ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ซ้ำซากเพราะจะทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย

8. ควรจัดกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกอย่างทั่วถึง จะเห็นได้ว่า หลักการจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยนั้นส่วนใหญ่จะยึดแนวการสอนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร และยึดตามหลักการสอนภาษาไทยด้วย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

การจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องอาศัยหลักทางจิตวิทยามาเป็นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้มากที่สุด ในเรื่องนี้ กรรณิการ์ พวงเกษม (2535 : 35 - 38) ได้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยว่าประกอบด้วย

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different)

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมาก เพราะนอกจากการใช้ภาษาของเด็กจะแตกต่างกันแล้ว สภาพแวดล้อมของเด็กมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเรียนภาษา เพราะเด็กบางคนเติบโตมาในกลุ่มที่มีได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการดำรงชีวิตประจำวัน หรือเด็กบางคนเติบโตมาในกลุ่มที่มีได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการดำรงชีวิตประจำวัน เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน และมีความสามารถในการรับรู้ต่างกัน การสอนภาษาไทยควรจะได้มีการทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเสียก่อนสอน การสอนโดยการแบ่งกลุ่มละเด็กเก่งกับเด็กอ่อนไว้ด้วยกัน เพื่อให้เด็กเก่งได้ช่วยเหลือเด็กอ่อน และเด็กอ่อนได้ดูแบบอย่างเด็กเก่ง

2. ความพร้อม (Readiness)

ความพร้อม คือ สภาพการเจริญเติบโตของร่างกาย ความรู้สึพื้นฐาน และความสนใจที่จะรับรู้สิ่งที่ครูสอนให้ ซึ่งองค์ประกอบของความพร้อมของเด็กมีหลายประการ ได้แก่

2.1 วุฒิภาวะ (Maturation) ความพร้อมที่รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ตามอายุของเขา เด็กยิ่งมีอายุมากขึ้นความพร้อมที่จะรับรู้ก็จะมากขึ้น

2.2 ประสบการณ์เดิม (Experience) หมายถึงประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่ก่อนที่จะรับรู้สิ่งที่ครูสอนให้ใหม่ ถ้าประสบการณ์เดิมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ใหม่ที่ครูสอนให้เด็กจะรับรู้ประสบการณ์ใหม่ได้รวดเร็ว

2.3 ความสัมพันธ์ของบทเรียนกับตัวเด็ก หมายถึง จัดบทเรียนที่มีธรรมชาติสัมพันธ์กับความสนใจของเด็ก เด็กจะรับรู้ได้เร็วขึ้น

3. กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)

การเรียนรู้คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งมีผลจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ที่มีผลต่อความเจริญงอกงามของบุคคล ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา บุคคลจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

4. เป้าหมายของการเรียนรู้ (Purposeful Learning)

การตั้งเป้าหมายของครูก่อนสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นการกระตุ้นความสนใจในบทเรียนให้มากขึ้น เมื่อนักเรียนรู้ว่าจุดหมายของการเรียนคืออะไร เรียนแล้วจะได้รับสารประโยชน์อย่างไร ดังนั้นครูผู้สอนต้องตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ในบทเรียน วิธีที่ดีที่สุดอีกประการหนึ่ง คือ ให้นักเรียนช่วยกันตั้งเป้าหมายในการเรียนแต่ละเรื่องไว้

5. การเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of Exercise)

การฝึกหัดบ่อย ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ผลเร็วขึ้น ธอร์นไดค์ (Thorndike) ให้ความเห็นว่า การกระทำซ้ำ ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ การฝึกฝนบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำในเนื้อหาดีขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ภาษาการเรียนการอ่านต่าง ๆ ถ้าได้ทำบ่อย ๆ ความชำนาญก็จะเกิดขึ้น เขียนคำผิดน้อยลง ออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

6. การเรียนรู้โดยการลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing)

การได้ทำกิจกรรมเองจะเกิดการเรียนรู้ เพราะมีประสบการณ์ตรง

7. กฎแห่งผล (Law of Effect)

ธอร์นไดค์ (Thorndike, 1961) ได้กล่าวว่า “ผลแห่งปฏิกิริยาตอบสนองใดเป็นที่พอใจ บุคคลย่อมกระทำการกิจกรรมนั้นซ้ำอีก แต่ผลจากปฏิกิริยาใดที่ไม่เป็นที่พอใจ บุคคลจะหลีกเลี่ยงไม่ทำปฏิกิริยานั้นซ้ำอีก หากเชื่อตามกฎข้อนี้ การเบี่ยงเบนในการเรียน

วิชาภาษาไทยของนักเรียนส่วนใหญ่ย่อมเกิดจากวิธีสอน และการจัดกิจกรรมไม่สบอารมณ์ของผู้เรียน นั่นคือ เด็กไม่พอใจเรียนภาษาไทย ทำให้เกิดข้อบกพร่องขึ้น ทางแก้ อย่างหนึ่งคือการตรวจผลงานของนักเรียนให้นักเรียนได้รู้ผลการกระทำของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

8. กฎแห่งการนำไปใช้ (Law of Use and Disuse)

การเรียนรู้จะเกิดผลดีก็ต่อเมื่อนำความรู้ที่นำไปใช้ วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ความแน่นแฟ้นในเนื้อหาวิชาขึ้นอยู่กับ การฝึกฝนและการนำไปใช้ ถ้าฝึกฝนได้ดีแล้ว แต่โอกาสที่จะใช้ไม่มีไม่ซ้ำก็ลืม ในการจัดการเรียนการสอนครูควรให้โอกาสฝึกฝนบ่อย ๆ เพราะเมื่อนักเรียนฝึกฝนได้บ่อยจะเกิดความคล่องแคล่วหรือเกิดทักษะ เช่น ให้นักเรียนฝึกพูดข้อความสั้น ๆ บ่อย ๆ นักเรียนจะเป็นคนที่กล้าพูดและพูดให้ผู้ฟังรู้เรื่อง

9. กฎแห่งแรงจูงใจ (Law of Motivation)

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะการที่นักเรียนให้ความสนใจน้อยมาก เพราะนักเรียนต่างก็คิดว่าเป็นเรื่องที่รู้อยู่แล้วและใช้เป็นประจำ ดังนั้นการสอนที่จะให้ผลต้องอาศัยแรงจูงใจเป็นสำคัญ แรงจูงใจที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้คือ

- บุคลิกภาพของครู
- วิธีการสอน
- ความสำเร็จผลในการเรียนของผู้เรียน
- การยกย่องชมเชยหรือการตำหนิ
- สื่อการเรียน
- การได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม
- การได้มีโอกาสเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้อื่น
- ผลงานมีโอกาสได้รับการเผยแพร่

10. การเสริมกำลังใจ (Reinforcement)

การเสริมกำลังใจเป็นการทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ตนจะทำอะไรถูกต้องเหมาะสมแล้วได้รับคำชมเชย การเสริมกำลังใจทำได้โดยการพูดยกย่องชมเชย การให้รางวัล การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการสนับสนุนให้ทำเมื่อทราบว่านักเรียนมีความสามารถ

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝน อบรม หรือจากการสอนการวัดผลสัมฤทธิ์ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผล (Level of Accomplishment) ของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าใด มีความสามารถชนิดใด ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงาน เช่น วิชาพลศึกษา การช่าง การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Content) อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์” (Achievement test) (ไพศาล หวังพานิช. 2526 : 137)

นอกจากนี้ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบลงในกระดาษ และให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์นี้แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งจะ เป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียน ว่านักเรียนมีความรู้มากเพียงใด บกพร่องตรงไหน จะได้สอนซ่อมเสริม หรือวัดดูความพร้อมก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่

2. แบบทดสอบมาตรฐาน สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณภาพดีพอ จึงสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) ของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผล

เพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ จะใช้วัดอัตราการพัฒนาของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่มแต่ละภาคก็ได้ จะใช้สำหรับให้ครูวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ ในเด็กแต่ละคนก็ได้ ข้อสอบมาตรฐานนอกจากจะมีคุณภาพของแบบทดสอบสูงแล้วยังมีมาตรฐานในด้านวิธีดำเนินการสอบ คือ ไม่ว่าโรงเรียนใดหรือส่วนราชการใดจะนำไปใช้ต้องดำเนินการสอบเป็นแบบเดียวกับ แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบบอกถึงวิธีการสอบว่าทำอย่างไร และยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนอีกด้วย

ทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐาน มีวิธีการในการสร้างข้อคำถามเหมือนกัน คือจะเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ได้สอนนักเรียนไปแล้ว สำหรับพฤติกรรมที่วัดจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้ มักนิยมใช้ตามหลักที่ได้จากผลการประชุมของนักวัดผล ซึ่งบลูม (Bloom) ได้เขียนรวมไว้ในหนังสือ Taxonomy of Educational Objectives สรุปได้ว่า การวัดผลด้านสติปัญญาควรวัดพฤติกรรม ดังนี้

1. วัดด้านความรู้ความจำ (Knowledges)
2. วัดด้านความเข้าใจ (Comprehension)
3. วัดด้านการนำไปใช้ (Application)
4. วัดด้านการวิเคราะห์ (Analysis)
5. วัดด้านการสังเคราะห์ (Synthesis)
6. วัดด้านการประเมินค่า (Evaluation)

การวัดพฤติกรรมทั้ง 6 ด้านนี้ จะใช้แบบทดสอบประเภทอัตนัยหรือปรนัยก็ได้ ข้อสำคัญอยู่ที่คำถาม ซึ่งต่อไปนี้เป็นตัวอย่างข้อคำถามของแบบทดสอบประเภทปรนัย ดังนี้

1. ข้อคำถามวัดความรู้-ความจำ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถที่ระลึกออกมาได้ หรือจำได้ เช่น ถามคำศัพท์ นิยาม สถานที่ เวลา ขนาด ปริมาณ บุคคล ระเบียบ ประเพณี ลำดับขั้นของการทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าสอนมาแล้วจึงนำมาถาม และถือว่าเป็นการวัดความจำเท่านั้น

2. ข้อคำถามวัดความเข้าใจ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการจับใจความสำคัญของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการจับใจความด้านการแปลความหมาย การตีความหมาย และการขยายความของข้อความ คำ เรื่องราว เหตุการณ์ ภาพ ฯลฯ

3. ข้อคำถามวัดการนำไปใช้ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการนำความรู้ที่เรียนมาไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่

4. ข้อคำถามวัดการวิเคราะห์ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือความประสงค์สิ่งใด นอกจากนั้นยังบอกถึงว่าส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้น แต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้างและเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด จะเห็นได้ว่าความสามารถในการวิเคราะห์จะมากไปด้วยการหาเหตุผลมาเกี่ยวข้องอยู่เสมอและพยายามมองให้ลึกลงไปถึงแก่นแท้ของเนื้อหาและเหตุการณ์นั้น ๆ การวิเคราะห์จึงต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้มาประกอบการพิจารณา

5. ข้อคำถามวัดการสังเคราะห์ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการผสมส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน เป็นการวัดว่านักเรียนจะสามารถนำเอาความรู้แต่ละหน่วยมารวมกันจัดเป็นหน่วยใหม่ขึ้น หรือโครงสร้างใหม่ที่ต่างจากของเดิมได้หรือไม่ ลักษณะคำถามประเภทนี้จะถามเกี่ยวกับการสังเคราะห์ข้อความ การวางแผนและสังเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นคำถามที่จะดึงดูดว่าใครมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากเพียงใด

6. ข้อคำถามวัดการประเมินค่า เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการวินิจฉัยตีราคาโดยสรุปอย่างมีหลักเกณฑ์ สิ่งที่ตีค่าอาจเป็นวัตถุ สิ่งของ ผลงานต่าง ๆ หรือเป็นความคิดเห็นก็ได้ การประเมินค่านั้นอาศัยเกณฑ์และมาตรฐานไปประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดเสมอว่าสิ่งนั้นดี ไม่ดีอย่างไร และเพราะเหตุใดจึงดีหรือไม่ดี ข้อคำถามอาจจะอยู่ในรูปของการประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายใน หรือการประเมินค่าที่อาศัยเกณฑ์ภายนอกตัดสินก็ได้

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 171 - 176)

เนื่องจากการสอนมีความสำคัญต่อชีวิตการศึกษาของนักเรียนเป็นอันมาก ในฐานะที่เราเป็นผู้สร้างและใช้แบบทดสอบนั้น ๆ กับเด็ก จึงมีความจำเป็นที่เราจะต้องมีหลักเกณฑ์สำหรับยึดถือว่าแบบทดสอบที่ดีนั้นจะต้องมีคุณลักษณะ 10 ประการ คือ

1. ต้องเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบวัดที่ความเที่ยงตรงสูง คือ แบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราต้องการวัดได้ถูกต้องตามความมุ่งหมาย ซึ่งจำแนกออกเป็น

- 1.1 เทียบตรงตามเนื้อหา
- 1.2 เทียบตรงตามโครงสร้าง
- 1.3 เทียบตรงตามสภาพ
- 1.4 เทียบตรงตามพยากรณ์
2. ต้องยุติธรรม (Fair) หมายถึง โจทย์คำถามทั้งหลายไม่มีช่องทางแนะให้เด็กเดาคำตอบได้ ไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านที่จะดูตำราแต่ตอบได้ดี
3. ต้องถามลึก (Searching) เป็นการวัดความลึกของวิทยาการตามแนวตั้งมากกว่าที่จะวัดตามแนวความกว้างว่ารู้มากน้อยเพียงใด โดยจะถามลึกตั้งแต่ระดับความเข้าใจในการแปลความ ตีความ และขยายความลงไป
4. ต้องช่วยเป็นเยี่ยงอย่าง (Exemplary) เป็นคำถามที่มีลักษณะท้าทายเชิญชวนให้คิด เด็กสอบแล้วมีความอยากรู้อะไรให้กว้างยิ่งขึ้นไปอีก
5. ต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) เด็กอ่านคำถามแล้วต้องเข้าใจแจ่มชัดว่าคำถามถึงอะไร หรือให้คิดอะไร ไม่ถามคลุมเครือ
6. ต้องเป็นปรนัย (Objectivity) มีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ
  - 6.1 แจ่มชัดในความหมายของคำถาม
  - 6.2 แจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน
  - 6.3 แจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน
7. ต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลา แรงงาน และเงินน้อยที่สุด
8. ต้องยากพอเหมาะ (Difficulty)
9. ต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ สามารถแยกเด็กออกเป็นประเภทได้ทุกระดับ ตั้งแต่อ่อนที่สุดจนถึงเก่งที่สุด
10. ต้องมีความเชื่อมั่น (Reliability) คือ ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน ไม่แปรผัน

(ชวาล แพรัตกุล. 2520 : 123 - 136)

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญในการสอนภาษาไทย ดังนั้นจึงมีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ดังนี้

วรรณ แก้วแพร (2526 : 2) ให้ความหมายการเขียนคือการแสดงออกซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ความต้องการ เจตคติ และหรือประสบการณ์โดยใช้ภาษาไทยหรือสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นเครื่องมือเพื่อสื่อสิ่งดังกล่าวออกมาให้อ่านทราบตามที่ผู้เขียนต้องการ

สุปรียา มาลากาญจน์ (2527 : 75) กล่าวว่า การเขียนเป็นการสื่อความหมายที่มีวิธีการสลับซับซ้อนกว่าการพูด แม้มีใจความที่จะสื่อความหมายอย่างเดียวกัน ก็ต้องใช้เวลาในการฝึกฝน เริ่มตั้งแต่การคัดลายมือ การเขียนหนังสือให้ถูกแบบ การสะกดคำให้ถูกต้อง การถ่ายทอดความคิดเป็นตัวหนังสือให้อ่าน เข้าใจตลอดจนการเขียนถ้อยคำสำนวนให้สละสลวยได้ประโยชน์ตรงตามจุดประสงค์

นพดล จันทรเพ็ญ (2531 : 9) ได้ให้ความหมายของการเขียนว่า การเขียนคือการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

วรรณ โสมประยูร (2537 : 139) กล่าวว่า การเขียน คือ การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

อาราพอฟ (Arapoff. 1967 : 119 - 120) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดและได้ย้่าว่า ในขณะที่เขียนหนังสือจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

โอลิวา (Oliva. 1969 : 152) กล่าวว่า การเขียนเป็นภาษาของผู้พูดในการที่จะสื่อความคิดของเขาไปสู่คนอื่น ซึ่งพูดภาษาเดียวกันในการสื่อความหมายนี้จะขึ้นอยู่กับสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน

แมคคริมอน (McCrimon. 1978 : 3) กล่าวว่า การเขียนที่ดีจะต้องเป็นสื่อความคิด ความรู้สึก ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ได้ และทำให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับเจตนารมณ์ของผู้เขียน

จากความหมายการเขียนที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นการแสดงออกทางภาษา เป็นลายลักษณ์อักษรที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในด้านความคิด ความรู้สึก จินตนาการและประสบการณ์ของผู้เขียนมาประกอบกัน และควรที่จะได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอ

ความสำคัญของการเขียน

นพดล จันทรพิบูล (2531 : 9) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนได้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์
3. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ
4. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์
5. การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต เช่น การ

เล่าเรียน เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของการสอนเขียนในระดับชั้นประถมศึกษา

สุปรียา มาลากาญจน์ (2527 : 75) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการเขียนในระดับประถมศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนได้ถูกต้อง รู้จักใช้ภาษาเขียนที่ดีและถูกต้องตามอักขรวิธี
2. เพื่อฝึกให้รู้จักลำดับความคิดและสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. ให้รู้จักสังเกตและเลือกเฟ้นถ้อยคำ สำนวนมาใช้ให้ถูกต้องตามหลักภาษาและความนิยม
4. ส่งเสริมให้เขียนหนังสือได้เร็ว ชัดเจน และสะอาดเรียบร้อย

• 5. ส่งเสริมให้มีจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถถ่ายทอดความนึกคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้แจ่มแจ้ง

สนิท ตั้งทวี (2531 : 37) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนว่าเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในข้อต่อไปนี้ คือ

1. เขียนตัวหนังสือได้ชัดเจน สวยงาม น่าอ่าน ความเป็นระเบียบและรวดเร็ว
2. เขียนหนังสือได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
3. เลือกคำได้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อความและความนิยม
4. ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาที่กะทัดรัด สละสลวย ชัดเจน และเข้าใจง่าย
5. สามารถแก้สำนวนภาษาที่ไม่ถูกต้อง ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาได้
6. เขียนเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามที่ต้องการได้
7. เขียนตอบคำถามได้ตรงประเด็น
8. เขียนเรื่องโดยใช้ถ้อยคำชักจูงให้น่าสนใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม
9. ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง
10. เขียนได้ถูกต้องตามแบบการเขียนทุกประการ

ความสามารถทางการเขียน

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 108) อธิบายถึงความสามารถทางการเขียนว่าเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความคิด เพราะผู้เขียนจะต้องคิดว่าจะเขียนอะไร เพื่อใคร และมีจุดมุ่งหมายอะไร แล้วรวบรวมข้อมูล เลือกสรรและจัดลำดับความคิดเพื่อรวบรวมออกมาเป็นตัวอักษร โดยใช้ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาในด้านการเขียน เช่น การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ ตลอดจนวากยสัมพันธ์ให้ได้มาซึ่งงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารทางความคิดกับผู้อ่าน

แพ็ตตี (Patty, 1985 : 182 - 186) อธิบายว่า ความสามารถทางการเขียนคือความสามารถในการแสดงออก ซึ่งความคิดที่ต้องการเชื่อมโยง จัดวาง และพัฒนาราย

ละเอียดต่าง ๆ ตลอดจนความสามารถในการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยค เป็นข้อความสั้น ๆ และเป็นเรื่องราว

ไรม์ส์ (Raimes. 1985 : 229) อธิบายถึงความสามารถทางการเขียนว่าเป็นกระบวนการทางความคิดโดยผู้เขียนจะต้องมีจุดมุ่งหมายแน่นอนว่ามีจุดประสงค์การเขียนอย่างไร ผู้อ่านเป็นใครเพื่อจะรวบรวมข้อมูลความรู้ในเรื่องที่จะเขียน และนำมาถ่ายทอดเป็นสัญลักษณ์ทางภาษา โดยจัดลำดับและเรียบเรียงจนเป็นงานเขียนที่เหมาะสม ดังที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการสื่อความหมายไว้โดยผ่านกระบวนการเขียน

อาร์นดท์ (Arndt. 1987 : 257) ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความสามารถทางการเขียนว่าเป็นกระบวนการในการเชื่อมโยงความคิดกับความรู้ทางภาษาของผู้เขียนโดยใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นงานเขียนที่มีคุณภาพแก่ผู้อ่าน

เบอร์น (Byrne. 1988 : 1) อธิบายถึงความสามารถทางการเขียนว่า ไม่ใช่เป็นเพียงการเขียนสัญลักษณ์ทางภาษาเท่านั้น แต่หมายถึงกระบวนการในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและความคิดของผู้เขียนออกเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการเรียบเรียงถ้อยคำ จัดลำดับความคิดได้เหมาะสม สามารถสื่อสารข้อมูลนั้นไปสู่ผู้อ่านได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

สรุปได้ว่า ความสามารถทางการเขียน คือ ความสามารถในการนำความรู้ทางด้านภาษาที่มีอยู่ รวมทั้งประสบการณ์และความคิดของผู้เขียนรวมกัน เพื่อนำเสนอเป็นงานเขียนที่สามารถสื่อสารกับผู้อ่านได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน หรือสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

องค์ประกอบของการเขียน

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย (2523 : 116) ได้กล่าวถึงทักษะการเขียน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญในการเขียนไว้ว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนกว่าทักษะการใช้ภาษาทักษะอื่น ๆ นักเรียนจะเรียนได้ดีก็ต่อเมื่อได้ฟังมาก อ่านมากมีประสบการณ์กว้างขวาง นอกจากนั้นยังปรากฏว่านักเรียนที่เขียนได้ดีมักจะเป็น

ผู้ที่มีทักษะการพูดดี ความรู้ทางหลักภาษาก็เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมและความสามารถเรียบเรียงประโยคได้สละสลวย

แฮริส (Harris. 1969 : 68 - 69) กล่าวว่า การเขียนคือความสามารถในการรวมทักษะหลาย ๆ อย่างทางภาษาเข้าด้วยกัน ดังนั้นการเขียนจึงต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาหรือประเด็นที่ผู้เขียนต้องการสื่อกับผู้อ่าน
2. การวางรูปแบบหรือการจัดระบบของเนื้อหา
3. ความสามารถในการใช้ภาษาได้ตามหลักไวยากรณ์และโครงสร้างของ

ประโยค

4. ลีลาในการใช้ภาษาของผู้เขียน การเลือกคำและสำนวนต่าง ๆ ของภาษาที่ใช้ในการเขียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดอรรถรสขึ้นเอง

5. กลไกด้านต่าง ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้กับการเขียน เช่น การเขียนแบบสรุป ความควรใช้หลักอย่างไร ควรจะเลือกใช้ตัวอักษรในภาษาอย่างไร และจะใช้เครื่องหมายวรรคตอนอย่างไรจึงจะถูกต้องและเหมาะสมตามหลักการของภาษานั้น ๆ

อรุณี วิริยะจิตรา (Arunee Wireyachitra. 1983 : 30 - 41) กล่าวว่า การเขียนนั้นไม่ใช่เพียงความสามารถในการแต่งประโยคได้เท่านั้น การเขียนที่ดีอย่างน้อยต้องประกอบไปด้วยส่วนที่สำคัญ ๆ 2 ส่วน คือ ความสามารถในการที่จะสร้างประโยคและความสามารถที่จะนำเอาประโยคเหล่านั้น มาเรียงกันให้เป็นข้อความที่มีความหมายต่อเนื่องกันได้อย่างสอดคล้องเพื่อเป็นสื่อในการส่งข้อมูลข่าวสารบางประการระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านหรือการเขียนก็คือการใช้ระบบของภาษารวมกันในรูปของประโยคต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยคเหล่านี้แสดงกิริยาอาการ และความคิดแทนผู้เขียน

สรุปได้ว่า การเขียนมีองค์ประกอบสำคัญ คือ เนื้อหาที่จะนำมาใช้เขียนนั้นเกิดจากการอ่าน และผู้เขียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเขียน การนำหลักไวยากรณ์ โครงสร้างของคำซึ่งจะนำมาเรียบเรียงเป็นประโยคในการนำประโยคมาเรียงกันเป็นข้อความจะต้องมีความสอดคล้องกับทางด้านเนื้อหา เพื่อเป็นการสื่อสารทางความคิดของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน

จิตวิทยาและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถทางการเขียน

หลักการสอนเขียนระดับประถมศึกษา วรณี โสมประยูร ได้กล่าวถึง สิ่งที่คุณควรคำนึงถึงในการสอนเขียน ที่สามารถนำมาใช้กับการสอนเขียนเรื่องได้ คือ ความพร้อมของเด็ก ความสามารถในการถ่ายทอดและการรับรู้ของเด็ก และการใช้สิ่งเร้าและแรงบันดาลใจ ซึ่งตรงกับจิตวิทยาการศึกษาและทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. ความพร้อม (Readiness) การเขียนเป็นทักษะที่ย่างยากลำบากซับซ้อน เพราะต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ ตา และความคิด ดังนั้นเด็กจะพัฒนาการเขียนได้ดี จำเป็นต้องมีความพร้อมทางกายและสมองเสียก่อน ครูจึงจำเป็นต้องทราบว่าเด็กแต่ละคนมีความพร้อมทางกายและสมองมากน้อยต่างกันอย่างไร เพื่อหาวิธีปลูกฝังความพร้อมทางการเขียนโดยให้เด็กมีโอกาสปฏิบัติงานที่ใช้กล้ามเนื้อ ตา สมองให้สัมพันธ์กัน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) เด็กแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้และแสดงความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจแตกต่างกัน บางคนมีความสามารถรับรู้ได้มากในเวลารวดเร็ว บางคนรับได้น้อย บางคนแม้จะมีความสามารถรับรู้ได้ดีและมีความรู้มาก แต่ไม่สามารถเขียนแสดงความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ดังนั้น ครูจะต้องรู้และเข้าใจความสามารถของเด็กแต่ละคนจึงจะสามารถแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะการเขียนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้ (วรณี โสมประยูร. 2537 : 169 - 171)

3. ทฤษฎีการเรียนรู้การสอนพื้นฐาน

กาเย่ (Gagné) ได้แสดงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้การสอน (Instructional Phases) ซึ่งเป็นกระบวนการภายในตัวผู้เรียนเมื่อได้รับการสอนแล้วจะเกิดขึ้นมีส่วนสัมพันธ์สอดคล้องกัน โดยเมื่อผู้เรียนได้รับการสอนซึ่งผู้สอนได้กระตุ้นพลังแรงจูงใจแล้ว ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนการสอนขึ้น ซึ่งสามารถแสดงเป็นลำดับขั้นตอนไว้ ดังนี้

1. การสร้างแรงจูงใจ (Motivation Phase)
2. การรับรู้ (Apprehending Phase)
3. การสำนึก (Retention Phase)
4. การปรุงแต่ง (Acquisition Phase)
5. การระลึกพบทวน (Recall Phase)

6. การแสดงพฤติกรรม (Generalization Phase)

7. การแสดงผลย้อนกลับ (Performance Phase)

(Gagné, 1974 : 28)

ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับหลักการสอนเขียน

ทักษะการเขียน เป็นทักษะที่ต้องการเวลาและความสม่ำเสมอในการฝึกฝน ผู้สอนจะต้องพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีลักษณะแตกต่างกันออกไป เพื่อให้มีบรรยากาศในการเรียนน่าสนใจ และเพิ่มพูนทักษะในการเขียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่ง สนิท ตั้งทวี (2531 : 38 - 40) ได้เสนอแนะหลักสำคัญในการสอนทักษะการเขียนไว้ดังนี้

1. ครูควรจะได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานทางการเขียนของนักเรียนเสียก่อนที่จะมีการสอน ในกรณีที่ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน ก็ควรจะได้สร้างแบบทดสอบแบบตัวเลือกขึ้นไว้ใช้เอง ซึ่งใช้สำหรับวัดความสามารถในการสะกดคำ การใช้คำ การผูกประโยค และการเรียบเรียงข้อความ แบบทดสอบดังกล่าวนี้จะช่วยครูผู้สอนได้ทราบว่า นักเรียนเหล่านั้น มีความสามารถทางการเขียนอยู่บ้างแล้วแค่ไหน นอกจากนั้นยังช่วยครูให้ได้ทราบถึงการพัฒนาการทางการเขียนหลังจากที่ได้สอนไปแล้วทุกระยะ
2. การสอนทักษะทางการเขียนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ครูไม่ควรไปกำหนดหัวเรื่องให้ตายตัว ควรให้นักเรียนมีโอกาเลือกเรื่องที่จะเขียน หรือเขาควรจะมีส่วนร่วมในการเสนอหัวเรื่องด้วย
3. การสอนทักษะการเขียน ครูไม่ควรแยกสอนจากทักษะอื่น ๆ คือ ทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และถ้าสามารถให้มีความสัมพันธ์ไปถึงวิชาวรรณคดี หลักภาษา ศิลปะ หรือวิชาอื่น ๆ ได้ก็จะเป็นการดี
4. ทักษะการเขียนเป็นวิชาทักษะที่ค่อนข้างจะยุ่งยาก ซ้ำซ้อน นักเรียนส่วนมากมักไม่ค่อยสนใจเรียนเหมือนทักษะอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงควรใช้หลักของการเสริมแรง เสริมกำลังใจหลายรูปแบบ เช่น จัดให้มีการประกวดงานเขียนประเภทต่าง ๆ ยกย่องและให้เกียรติแก่นักเรียนที่มีผลงานเขียนดีเด่น การให้รางวัล การชมเชย เหล่านี้ เป็นต้น
5. การสอนเขียนนั้น ครูไม่ควรมุ่งแต่จะให้กฎเกณฑ์หรือทฤษฎี ควรจะให้มีการปฏิบัติจริงทำจริง ให้ได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

6. การสอนทักษะการเขียนที่จะให้ได้ผลนั้น ครูไม่ควรใช้การอธิบายอย่างเดียว ควรใช้สื่อการสอนประกอบด้วย เพราะสื่อการสอนจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแจ่มชัด และไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย

7. ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียดและชัดเจน เช่น ครูจะมีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง และควรจะให้ป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถเน้นพฤติกรรมกาเขียนของนักเรียนได้อย่างแจ่มชัด การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมที่จะให้ทักษะการเขียนสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ พร้อมทั้งสื่อการเรียนและเกณฑ์การประเมินผล

8. นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการวัดผล และการสร้างเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ได้ทราบแนวทางในการวัดผลว่าควรจะเป็นอย่างไร เพื่อว่าตัวเขาเองจะได้รู้จักใช้ดุลยพินิจและใช้วิจารณญาณในการทำงาน

จากหลักการเขียนและข้อเสนอแนะในการสอนทักษะการเขียนนั้น สรุปสิ่งที่เป็นแนวคิดที่สำคัญ ซึ่งสามารถนำมาใช้จัดกิจกรรมการสอนเขียนได้ดังนี้คือ เริ่มจากทดสอบพื้นฐานในการเขียนของนักเรียน แจ้งจุดประสงค์ในการสอนเขียน และฝึกให้ผู้เรียนตั้งจุดประสงค์ในการเขียน ให้แนวการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในเรื่องหลักการเขียน เช่น การฝึกคิด ฝึกการวางโครงเรื่อง การฝึกถ่ายทอดความคิด ทั้งนี้จะต้องเป็นกิจกรรมที่ฝึกเขียนจากระดับที่ง่ายไปสู่ระดับที่ยากขึ้น และเป็นการสอนที่ใช้ทักษะสัมพันธ์ นอกจากนั้นจัดให้มีการประเมินผลกาเขียนเป็นระยะ ๆ พร้อมทั้งมีการติชมผลงานแล้วแจ้งให้ผู้เรียนทราบ

การวัดความสามารถทางการเขียน

สำหรับการวัดความสามารถทางการเขียนนั้น ได้มีผู้เชี่ยวชาญด้านการทดสอบหลายท่าน เสนอแนวทางดังนี้

บังอร สว่างวโรธ และเยาวภา พุกกะคุปต์ (2524 : 50) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่นำมาใช้พิจารณาเพื่อวัดความสามารถในการเขียน 5 ประการ คือ

1. เนื้อหา (Content) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกและความรู้ที่ผู้เขียนเสนอแก่ผู้อ่าน
2. วัตถุประสงค์ในการเขียน (Judgment Skills) ได้แก่ งานเขียนนั้นจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และผู้อ่านตลอดเวลา ซึ่งรวมถึงความสามารถในการเลือกสรร การจัด

และลำดับเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องกันด้วย (An Ability to Select, Organize and Order Relevant Information)

3. ไวยากรณ์ (Grammatical Skills) ได้แก่ ความสามารถในการเขียนประโยคที่ถูกต้อง

4. สลีลาการเขียน (Stylistic Skills) ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร เพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของผู้เขียน

5. กลไกการเขียน (Mechanic Skills) ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง

แฮริส (Harris, 1969 : 69 - 75) ได้เสนอว่า ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนควรจัดองค์ประกอบหรือทักษะที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียนในลักษณะดังนี้

1. วัดทักษะด้านไวยากรณ์และลีลาภาษา (Testing Formal Grammar and Style) ได้แก่ การวัดว่าผู้เรียนมีความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ที่เป็นแบบแผนของภาษาเขียนหรือไม่ เช่น เรื่องความสอดคล้องระหว่างประธานกับกริยา (Subjects and Verb Agreement) การใช้สรรพนาม (Use of Pronouns) การเปรียบเทียบคุณศัพท์ (Comparison of Adjectives) การสร้างรูปคำกริยาวิเศษณ์ (Formation of Adverbs) การสร้างรูปคำกริยาอปกติ (Formation of Irregular Verbs) ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ในชีวิตจริง

2. วัดความสามารถในการเรียบเรียงข้อความ (Testing the Ability of Organizing Materials) ได้แก่ การวัดว่าผู้เรียนสามารถเรียบเรียงข้อความที่จัดเป็นตอน ๆ เข้าเป็นประโยค หรือเรียบเรียงเรื่องราวในหนึ่งย่อหน้าได้ถูกต้องตามลำดับเนื้อหาหรือไม่

3. วัดทักษะด้านการใช้กลไกในการเขียน (Testing the Mechanics of Writing) ได้แก่ การวัดว่าผู้เรียนสามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน การขึ้นต้นด้วยตัวอักษรใหญ่ (Punctuation and Capitalization) และการสะกดคำให้ถูกต้อง (Spelling) เป็นต้น

ไคเดอริช (McColly, 1970 : 148 - 156 ; citing Diederich, n.d. : 148 - 156) ได้กำหนดองค์ประกอบในการตัดสินความสามารถในการเขียนไว้ดังนี้

1. ความคิดและจินตนาการ (Ideas) คือ พิจารณาถึงความชัดเจน อย่างต่อเนื่อง และความสมเหตุสมผล

2. รูปแบบของเรียงความ (Form) พิจารณาถึงการเรียบเรียงเรื่องและลำดับความคิด
  3. อรรถรสในการเขียน (Flavor) พิจารณาลีลาการเขียนที่น่าสนใจ และเชื่อถือได้
  4. กลไกการเขียน (Mechanics) พิจารณาการใช้เครื่องหมายวรรคตอน และไวยากรณ์
  5. การใช้คำ (Wording) พิจารณาการเลือกใช้และการเรียบเรียงคำ
- ฮีตัน (Heaton. 1979 : 134 - 135) ได้เสนอแนะว่าในการวัดความสามารถในการเขียนนั้น ควรจะวัดผู้เขียนในด้านต่อไปนี้
1. วัดความสามารถในด้านไวยากรณ์ (Grammar) หมายถึง ความถูกต้องของการใช้ไวยากรณ์ในการเขียนเรื่องนั้น ๆ
  2. วัดความสามารถในการใช้คำศัพท์ (Vocabulary) หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์ได้ถูกต้อง เหมาะสม และหลากหลาย
  3. วัดความสามารถด้านกลไกการเขียน (Mechanics) หมายถึง เครื่องหมายวรรคตอนและตัวสะกดที่ผู้เขียนใช้ได้ถูกต้อง
  4. วัดด้านความคล่องแคล่วของการเขียน คือ วัดด้านลีลา และความคล่องของการสื่อความหมาย (Fluency : Style and Ease of Communication) หมายถึง ความสามารถในการนำเสนอเนื้อเรื่องและความคิด ให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ การเลือกใช้ถ้อยคำ ลีลาการเขียน และโวหารต่าง ๆ
  5. วัดด้านความสัมพันธ์ของข้อความ (Relevance) หมายถึง การจัดลำดับความคิดและการเรียบเรียงข้อความ

จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า ในการวัดความสามารถด้านการเขียนนั้น จะวัดในด้านต่อไปนี้ ด้านภาษา ได้แก่ กลไกการเขียน ไวยากรณ์ และคำศัพท์ ส่วนด้านความคิด ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาและลีลาการเขียน ซึ่งรวมถึงสำนวนโวหาร และอารมณ์ของผู้เขียนด้วย

การประเมินผลการเขียน

การประเมินผลงานเขียนมีผู้รู้ได้เสนอแนะวิธีการประเมินไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (2514 : 80) มีหลักในการให้คะแนนเรียงความโดยแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ดังนี้คือ เนื้อหาร้อยละ 50 แบ่งออกเป็นข้อเท็จจริงร้อยละ 30 และความคิดร้อยละ 20 สำนวนภาษาร้อยละ 30 แบบ คือการวางรูปแบบเรียงความมี ย่อหน้า เว้นวรรคตอน เครื่องหมาย วรรคตอน อักษรวิธีร้อยละ 20

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2519 : 178) มีหลักในการตรวจให้คะแนนเรียงความ ดังนี้ คือ ตั้งเกณฑ์ให้คะแนนไว้ก่อน ถ้าพอใจมากให้คะแนน 16 จากคะแนนเต็ม 20 พอใจ พอประมาณ คะแนนจะอยู่ระหว่าง 14 - 15 และที่พอใจน้อยและไม่พอใจจะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ ระหว่าง 10 - 13 คะแนน โดยอ่านครั้งแรกดูเป้าหมายเรื่องที่เขียน ดูวิธีพูดว่าน่าสนใจ หรือไม่ ภาษาฟังราบรื่นหรือไม่ จากนั้นดูความยาวของเนื้อเรื่องต้องยาวพอสมควรตามที่ กำหนดไว้ให้และดูสิ่งประกอบอื่น ๆ เช่น การเว้นวรรคตอน เขียนซ้ำซาก ใช้คำกววนหรือไม่ เป็นต้น

ชวาล แพรัตกุล (2520 : 79) แนะนำให้ใช้วิธีการจัดอันดับคุณภาพ ดังนี้คือ ให้ วัดความสามารถในการเขียนเรียงความโดยการจัดอันดับคุณภาพ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบ คุณภาพระหว่างกันเองในกลุ่ม โดยครูพยายามตีราคางานนั้นออกมาเป็นอันดับ แล้วใช้วิธี การทางสถิติแปลงอันดับคุณภาพเหล่านั้นออกมาเป็นปริมาณตัวเลขซึ่งเรียกว่า คะแนนอีก ที่หนึ่ง

สุนันท์ ศลโกสม (2526 : ภาคผนวก) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการตรวจเรียงความ ไว้ในงานวิจัยเรื่องรูปแบบการสอนเขียนและปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

การพิจารณาให้คะแนนพิจารณาจาก 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การเสนอเรื่อง 50 คะแนน

ส่วนที่ 2 การลำดับเรื่อง 15 คะแนน

ส่วนที่ 3 การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย 20 คะแนน

ส่วนที่ 4 การรักษารูปแบบของการเขียน 5 คะแนน

ส่วนที่ 5 การใช้ข้อสังเกต หรือ อารมณ์ 10 คะแนน

โดยแต่ละส่วนมีแนวการพิจารณาดังนี้

ส่วนที่ 1 การเสนอเรื่อง ให้พิจารณาว่า เขียนเรื่องประเภทใดต้องเขียนให้ตรงตามเกณฑ์เฉพาะอย่างของงานเขียนประเภทนั้น มีการเสนอเรื่องอันประกอบด้วยสาระความรู้ ความถูกต้อง ข้อเท็จจริงเสริมความคิดเห็นตามสมควร และมีเนื้อความอันแสดงทิศทางในการเขียนที่ชัดเจน

ส่วนที่ 2 การลำดับเรื่อง ให้พิจารณาการเรียบเรียงเนื้อหา ความมีระเบียบเกี่ยวเนื่องกันไปตลอด มีการลำดับความคิดที่ไม่สับสน ไม่วกวน ไม่ย้อนไปย้อนมา เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วแสดงความสามารถของผู้เขียนในการวางโครงเรื่องที่ดี คือมีความสัมพันธ์กันโดยตลอดทั้งการเปิดเรื่องการดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง

ส่วนที่ 3 การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ให้พิจารณาดังนี้

1. ด้านอักขรวิธี การเขียนสะกดคำวรรค ไม่ควรฉีกคำหรือแยกคำในที่อันไม่ควร

2. ด้านการใช้คำ วลี ประโยค ให้พิจารณาการใช้ให้มีความชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงประเด็น ช่วยให้เนื้อความชัดเจน อ่านแล้วรู้เรื่อง น่าอ่าน ไม่หยาบคาย ถ้าผู้เขียนมีลักษณะสร้างสรรค์ มีความเป็นตัวของตัวเองเรียงความจะยิ่งน่าอ่านชวนติดตาม

ส่วนที่ 4 การรักษารูปแบบการเขียน ให้พิจารณาการเขียนเว้นวรรคตอน การย่อหน้าในที่อันควร การแบ่งย่อหน้าอันเป็นการรักษารูปแบบของการเขียนเรียงความนับว่ามีความสำคัญ เพราะการแบ่งสัดส่วนของย่อหน้าที่ดีจะช่วยให้เนื้อหาชัดเจนและน่าอ่าน

ส่วนที่ 5 การใช้ข้อสังเกตหรืออารมณ์ หมายถึง การใช้ภาษาอันเป็นเครื่องประดับให้เรียงความน่าอ่าน เช่น การใช้คำที่มีน้ำหนัก การใช้สำนวนโวหาร การเปรียบเทียบ อุปมาสาธก (การยกตัวอย่าง) การอ้างอิงสำนวน คำพังเพย สุภาษิต คำคม ข้อคิด บทกวี และบทพระราชนิพนธ์ต่าง ๆ การใช้ลักษณะดังกล่าวนี้ ถ้าอยู่ในที่อันเหมาะสมจะช่วยเร้าใจหรือเชิญชวนทำทนายให้ผู้อ่านสนใจ ชวนคิดหรือชวนติดตามเนื้อความที่เขียนนั้น

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ,

ความหมายของเจตคติ

เจตคติ เป็นคำที่มีความหมายกว้าง มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันออกไป เช่น เจตคติ ทศนคติ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Attitude ได้มีนักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา และนักการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 3) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ความคิดเห็น ซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 2) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก ความอยาก ความกลัว ความเชื่อมั่น ความลำเอียง ความโน้มเอียง ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีการเตรียมตัว หรือความพร้อมในทางที่จะตอบสนอง

วีวรรณ อังคุรักษ์พันธุ์ (2533 : 12) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ศักยภาพภายในของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นในบุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536 : 112) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

กู๊ด (Good. 1973 : 48) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นการสนับสนุน หรือคัดค้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รักเกลียด กลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

ครุซ (Cruze. 1974 : 671) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคม หรือแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมต่อต้าน หรือสนับสนุนสภาพการณ์บางอย่าง

อนาสตาซี (Anastasi. 1986 : 541) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ เช่น เชื้อชาติ สถาบัน

จากความหมายของเจตคติได้กล่าวไว้ว่า สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามสภาพการณ์ เมื่อบุคคลนั้นได้รับความรู้ ประสบการณ์ ก็จะแสดงออกให้รู้ถึงความคิดของตน เจตคติสามารถสร้างขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้

ระดับของเจตคติ

สมศักดิ์ สีนุระเวชญ์ (2522 : 11) ได้แบ่งเจตคติออกเป็น 3 ระดับ

1. เจตคติเชิงนิมาน เป็นการแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ เห็นชอบ สนับสนุน ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ
2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงกันข้ามกับเจตคติเชิงนิมาน เช่น ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ยินดี ไม่ร่วมมือ
3. เจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกที่ไม่เป็นทั้งเจตคติเชิงนิมาน และเจตคติเชิงนิเสธ เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียด

สรุปได้ว่า ระดับของเจตคติมี 3 ระดับ คือ เจตคติที่เป็นบวก เจตคติที่เป็นลบ และเจตคติที่เป็นกลาง

องค์ประกอบของเจตคติ

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 4 - 5) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของเจตคติมี

3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านการรับรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่องของการรับรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่า รู้สึกต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นได้อย่างไร รู้ในทางบวกหรือทางลบ ซึ่งจะก่อให้เกิดเจตคติขึ้น ถ้าเรารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี เราจะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นในทางที่ดี และถ้ารู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางไม่ดี เราก็จะมีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย ถ้าเราไม่รู้จักรัสิ่งใดเลย เจตคติก็จะไม่เกิดขึ้น หรือไม่มีสิ่งใดในโลก เราก็จะไม่เกิดเจตคติต่อสิ่งใด ๆ เลย

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component or Feeling Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้นั้น เมื่อเราเกิดการรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางดีหรือไม่ดี ถ้าเรารู้สึกต่อสิ่งหนึ่ง

สิ่งใดในทางที่ดีไม่ดี เราก็จะไม่ชอบหรือไม่พอใจในสิ่งนั้น ซึ่งความรู้สึกนี้จะทำให้เกิดเจตคติในทางใดทางหนึ่ง คือชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกนี้ เมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะเปลี่ยนแปลงได้ยากมาก ไม่เหมือนกับความจริง (Facts) ต่าง ๆ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าถ้ามีเหตุผลเพียงพอ

3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในเชิงพฤติกรรมการกระทำ (Action Tendency Component or Behavioral Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือพร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือในทางทำลายขัดขวางต่อผู้

จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก เป็นผลเนื่องมาจากการรับรู้ของบุคคล หรือองค์ประกอบด้านการรับรู้ อันจะส่งผลไปถึงพฤติกรรมการกระทำของบุคคลต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของเจตคติทางด้านความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาไทย ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาเจตคติแม้ศึกษาเพียงด้านเดียวก็สามารถโยงไปสู่องค์ประกอบอื่นได้

ทฤษฎีทางเจตคติ

- ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้และเราสามารถส่งเสริมได้ ในทำนองเดียวกันกับการฝึกนิสัยบุคคลจะสร้างเจตคติต่อสิ่งใด ๆ ย่อมเกิดจากกระบวนการวางเงื่อนไข การได้รับการเสริมแรงและเกิดจากการเลียนแบบ แยกกล่าวเป็นทฤษฎีย่อยได้ ดังนี้

1. ทฤษฎีความเชื่อมโยง (Association Theory) กล่าวว่า “เมื่อมีสิ่งเร้าสองสิ่งเกิดขึ้นพร้อมกันบ่อย ๆ ความรู้สึกหรือการตอบสนองต่อสิ่งเร้าอันหนึ่ง อาจถูกถ่ายทอดไปสู่สิ่งเร้าอื่น ๆ ได้ ทฤษฎีคล้ายกับทฤษฎีการวางเงื่อนไขของพาฟลอฟ (Pavlov’s Classical Conditioning Theory) ที่ทดลองให้สุนัขเกิดเงื่อนไขว่าได้ยินเสียงกระดิ่งแล้วอยากอาหาร น้ำลายไหล และการทดลองของ Watson ที่ทำเสียงดังให้เด็กรู้สึกกลัวตุ๊กตา

2. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) กล่าวว่า “ความรู้สึกที่ได้รับแรงเสริมจากการกระทำอะไรสักอย่าง จะทำให้เราอยากทำสิ่งนั้นไปเรื่อย ๆ ซึ่งจะเป็นการเพาะเจตคติต่อสิ่งนั้น” ในการปลูกฝังเจตคติใหม่ ๆ จึงขึ้นอยู่กับ การให้รางวัลตนเอง (Self Reinforcement) กล่าวว่า เมื่อพบสิ่งเร้าใหม่ ๆ หรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ถ้าสอดคล้องกับ

ประสบการณ์เดิมของเรา เราก็ให้รางวัลแก่ตนเอง แต่ถ้าประสบการณ์ใหม่ ๆ นั้นขัดกับความเชื่อเดิมของเรา เราก็อาจหาเหตุผล ถ้ามีเหตุผลสนับสนุนให้เชื่อได้ ทศนคติอาจเปลี่ยนไปได้

3. ทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation Theory) กล่าวว่า “การเลียนแบบเป็นส่วนหนึ่งของนิสัยมนุษย์ เป็นธรรมชาติของมนุษย์อย่างหนึ่งที่มีภูมิความรู้สึกลึกซึ้งที่มีแนวโน้มในการที่จะทำอะไรให้เหมือนคนอื่น เด็ก ๆ จะเลียนแบบผู้ใหญ่ซึ่งทศนคติจะถูกเลียนแบบด้วย” (ภุชญา ศักดิ์ศรี. 2530 : 307)

การเกิดเจตคติ

เจตคติมีแหล่งสำคัญที่ทำให้เกิดขึ้นแตกต่างกันออกไป ดังนี้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 93 - 94) กล่าวถึงแหล่งสำคัญที่ทำให้เกิดเจตคติไว้ 4 แห่ง ดังต่อไปนี้

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experiences) จากการที่มีประสบการณ์เฉพาะอย่างกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเจตคตินั้นตัวอย่าง เช่น ถ้าเรามีประสบการณ์ที่ดีในการติดต่อกับบุคคลหนึ่ง เราจะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าเรามีประสบการณ์ที่ไม่ดีก็จะมีความรู้สึกไม่ชอบบุคคลนั้น
2. การติดต่อข่าวสารกับบุคคลอื่น (Communication from others) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบุคคลในครอบครัว ตัวอย่างเช่น เด็กได้รับการอบรมสั่งสอนหรือบอกจากผู้ปกครองเสมอว่า “การขโมยสิ่งของคนอื่นไม่ดี” เด็กก็จะมีเจตคติเช่นนั้น
3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Model) เจตคติบางอย่างถูกสร้างขึ้นจากการเลียนแบบผู้อื่น ตัวอย่างเช่น มารดาของนาย ก. กลัวเสียงฟ้าร้อง นาย ก. จึงมีเจตคติต่อเสียงฟ้าร้องว่าเป็นสิ่งน่ากลัว
4. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) เจตคติของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากสถาบัน เช่น โรงเรียน สถาบันประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงานต่าง ๆ สถาบันเหล่านี้จะเป็นทั้งแหล่งที่มีและสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดเจตคติบางอย่างได้

ลักษณะทั่วไปของเจตคติ

เจตคติเป็นความรู้สึกที่บ่งบอกลักษณะทางจิตใจ อารมณ์ของบุคคล ซึ่งอาจเป็นลักษณะที่ไม่แสดงออกมาภายนอกให้บุคคลอื่นเข้าใจก็ได้ ซึ่ง ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2524 : 5) ได้สรุปลักษณะที่สำคัญของเจตคติไว้ ดังนี้

1. เจตคติเป็นการเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งการเตรียมนั้นจะเป็นการเตรียมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตเห็นได้
2. สภาวะของความพร้อมจะตอบสนองนั้นเป็นลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอารมณ์ด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยได้และบางครั้งไม่มีเหตุผล
3. เจตคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและเป็นตัวกำหนดแนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรม
4. เจตคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายและอธิบายเจตคติได้
5. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ บุคคลจะมีเจตคติในเรื่องเดียวกัน แตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับอายุ เชื้อชาติ ปัญญา เป็นต้น
6. เจตคติมีความคงที่และแน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อประสบสภาพแวดล้อมใหม่ที่เหมาะสมแตกต่างไปจากเดิม

การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 145) ได้เสนอแนะวิธีการเปลี่ยนแปลงเจตคติอย่างเป็นทางการ (Formal Attitude Change Approach) ว่าวิธีการเปลี่ยนแปลงเจตคติอย่างเป็นทางการอาศัยพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้และเชื่อว่ามนุษย์เป็นบุคคลที่มีเหตุผล สามารถคิด สามารถถูกกระตุ้นเพื่อให้เกิดภาวะรับการชักจูงให้สนใจข่าวสารต่าง ๆ สามารถเรียนรู้เนื้อหาของข่าวสารและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติได้ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงเจตคติจะเป็นแบบวิธีการที่เป็นทางการ มีการสื่อความหมายที่เป็นทางการและมีรูปแบบมีการวางแผนอย่างรอบคอบ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ใช้วิธีการทางการศึกษา

เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติโดยถือว่าการที่จะเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลให้ได้ผลดีต้องมีการปรับปรุงแหล่งข่าว ข่าว และวิธีการส่งเพื่อให้เหมาะสมกับผู้รับ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2528 : 96) ได้สรุปทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (The Social Judgment Theory of Attitude Change) เจ้าของทฤษฎีคือ มูซาเฟอร์ เชอริฟ และ คาร์ล ไฮโฮฟแลนด์ (Muzafer Sherif and Carl I. Hoveland) หลักการของทฤษฎีนี้มีว่า การเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลนั้น จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคลได้เลือกตัดสินใจที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพราะโดยปกติบุคคลจะใช้สติปัญญาในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเสมอ บางครั้งบุคคลจะปรับตัวเองเข้ากับสิ่งแวดล้อม และบางครั้งบุคคลจะปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตนเองได้ ในกรณีที่บุคคลจะต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยที่เจตคติของเขายังไม่สอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมหรือสังคม บุคคลนั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงเจตคติเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมเสมอ

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการกระทำ (Active Participation Theory) เจ้าของทฤษฎีคือ เคอร์ท เลวิน (Kurt Lewin) หลักการของทฤษฎีนี้มีว่า การเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลให้เป็นในรูปใด จะต้องให้เขามีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทฤษฎีความสอดคล้องทางความคิด (Cognitive Consonance Theory) เจ้าของทฤษฎีคือ ฟรีทซ์ ไฮเดอร์ (Fritz Heider) หลักการของทฤษฎีนี้มีว่า ถ้าสมาชิกในสังคมหรือกลุ่มใด ๆ ก็ตาม มีความรู้สึกหรือทำที่เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน ก็จะอยู่ด้วยกันได้ต่อไป แต่ถ้ามีความคิดหรือความรู้สึกแตกต่างไปจากสังคมหรือกลุ่ม ก็จะต้องเปลี่ยนแปลงเจตคติให้เหมือนกันหรือสอดคล้องกันต่อไป

4. ทฤษฎีความไม่สอดคล้องทางความคิด (Cognitive Dissonance Theory) เจ้าของทฤษฎี คือ ลีออน เฟสติงเจอร์ (Leon Festinger) หลักการของทฤษฎีนี้มีว่าเมื่อบุคคลเกิดความขัดแย้งขึ้นเป็นสองทาง แต่ละทางไม่ลงรอยกัน ก็จะพยายามขจัดความขัดแย้งให้หมดไป ไม่ว่าจะขัดแย้งกับบุคคล หรือวัตถุ หรือสถานการณ์ วิธีขจัดความขัดแย้งโดยปรับความรู้สึกจากชอบ หรือไม่ชอบ ให้เป็นไปในทางตรงข้ามจะเปลี่ยนแปลงเจตคติได้

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าเจตคติสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เจตคติเป็นสิ่งที่สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ บางอย่างอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้

การพัฒนาเจตคติ

บลูม และคนอื่น ๆ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. 2520 : 39 - 40 ; Bloom and others. n.d.) ได้เสนอแนะว่าเจตคติของบุคคลควรจะมีรูปแบบของการพัฒนาตามลำดับขั้น ดังนี้

1. มีการรับรู้สิ่งเร้า และทำการรู้จัก ตลอดจนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเร้า นั้นๆ
2. มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าไปในทิศทางที่บุคคลนั้นยอมรับ และจัดเรียงลำดับของพฤติกรรมหรือจัดประเภทของการตอบสนองนั้น ๆ ตามลักษณะของความพอใจ หรือนิยมในการตอบสนองนั้นมากน้อยเพียงใด
3. จัดสร้างคุณค่า หรือค่านิยมจากการตอบสนองโดยมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงของสภาวะของสิ่งเร้า เป็นตัวกำหนดลำดับขั้นของแผนในการสร้างคุณค่านั้น
4. จัดระเบียบค่านิยมให้อยู่ในระบบมโนภาพแห่งตน
5. จัดนำค่านิยมเหล่านั้นมาสร้างเป็นปรัชญาชีวิต หรืออุดมคติแห่งตน ซึ่งภายหลังจะก่อรูปมาเป็นอุปนิสัย หรือคุณลักษณะของแต่ละกลุ่มบุคคล และจะรวมกันเป็นบุคลิกภาพอันเป็นเอกลักษณ์ของบุคคลนั้น

เจตคติกับกระบวนการเรียนการสอน

เจตคติมีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ครูต้องพัฒนาจิตใจของเด็กให้เกิดความรู้สึกในระดับเจตคติ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอกของเด็กด้วย ดังที่ สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2518 : 100 - 101) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติที่สัมพันธ์กับเด็ก ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือเกิดประสบการณ์ของบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คนเราได้รับเจตคติจากประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเริ่มตั้งแต่เด็กยังอยู่ในวัยที่มีอายุน้อย

2. เจตคติเป็นเครื่องกำหนดขอบเขตตลอดจนวิธีการต่างๆ ที่เด็กหรือบุคคลใช้พิจารณาสิ่งแวดล้อม นั่นคือ บุคคลพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในแง่ที่ต่างกัน ทั้งนี้เพราะคนเรามีเจตคติไม่เหมือนกัน เช่น บางคนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนก็มองครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ บางคนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อครูก็มองครูเป็นผู้คอยจับผิด

3. เจตคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นสิ่งที่ถาวรหรือชั่วคราวก็ได้ เจตคติบางอย่างอยู่ในสภาพที่ไม่มั่นคงก็พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนเจตคติที่มั่นคงถาวรย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคลมากกว่าการเปลี่ยนแปลงย่อมมีได้ยากมาก อย่างไรก็ตามการแนะแนวที่ดีตลอดจนวิธีการสอนที่ดีของครู ย่อมทำให้เด็กเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกัน

4. เจตคติมีผลกระทบต่อการเรียนของเด็กมาก ฉะนั้นถ้าเด็กคนใดมีเจตคติที่ดีต่อการสอนของครูและต่อครูแล้ว เด็กมักได้รับความสำเร็จในการเรียนนั้น ๆ ในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กมีเจตคติที่ไม่ดีต่อครูและการสอนของครูแล้ว การเรียนของเด็กมักจะล้มเหลวเป็นส่วนใหญ่ เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดความท้อถอยในการเรียนต่อ ผลที่สุดก็หาทางออกไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ เช่น หนีโรงเรียน ขัดคำสั่งครู เป็นต้น

นอกจากนี้ ออลพอร์ท (Allport, 1940 : 418) ยังได้กล่าวว่า การเรียนการสอนมีส่วนช่วยได้มากในการสร้างเจตคติของเด็ก เพราะเจตคติของเด็กได้มาจากประสบการณ์ต่างๆ และเมื่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้รับความสำเร็จ เจตคติจะค่อย ๆ ก่อตัวขึ้น ดังนั้นถ้าครูต้องการให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อวิชาหรือสิ่งใด ๆ ก็ควรจะต้องมีวิธีการสอนที่ถูกต้องและเหมาะสมด้วย

ประโยชน์ของเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 5 - 6) เจตคติมีประโยชน์แก่คนเราดังนี้

1. ช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยการจัดรูปหรือจัดระบบสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเขา

2. ช่วยให้มี (Self - Esteem) โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี หรือปกปิดความจริงบางอย่างที่นำความไม่พอใจมาสู่ตัวเรา

3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิกริยาตอบโต้หรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปนั้นส่วนมากจะทำในสิ่งที่นำความพอใจมาให้ หรือเป็นบำเหน็จรางวัลจากสิ่งแวดล้อม

4. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าเจตคตินั้นนำความพอใจมากให้ผู้บุคคลนั้น

การวัดเจตคติ

ในการวัดเจตคตินั้น นักการศึกษาหลายท่านได้สร้างเครื่องมือวัดเจตคติไว้หลายแบบด้วยกัน เช่น วัดเจตคติโดยวิธี Equal Appearing Intervals ของเธอร์สโตน (Thurstone) การวัดเจตคติโดยวิธี Scalogram Analysis ของกู๊ดแมน (Goodman) การวัดเจตคติโดยวิธี Semantic Differential ของออสกู๊ด (Osgood) และคนอื่น ๆ นอกจากนี้อาจใช้วิธี Projective Techniques หรือวิธี Summated Ratings ของลิเคิร์ท (Likert) ก็ได้

มาตราวัดเจตคติตามวิธีของ ลิเคิร์ทผู้คิดคือ Rensis Likert มาตราวัดวิธีนี้มีชื่อเรียกได้หลายอย่าง ได้แก่ Likert Scale, Summated Rating Scale และ An a Posteriori Approach

การวัดเจตคติโดยวิธี Likert Scale มีขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ว่าต้องการศึกษาเจตคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
2. ให้ความหมายของเจตคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้แจ่มชัด เพื่อให้ทราบว่าเป็น Psychological object นั้นคืออะไร ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง เช่น จะวัดเจตคติของนักเรียนต่อวิชาภาษาไทย ก็ต้องวิเคราะห์ให้ทราบว่า ควรถามเกี่ยวกับภาษาไทยในเรื่องใดบ้าง
3. ทำการสร้างข้อความเจตคติให้ครอบคลุมคุณลักษณะต่าง ๆ ที่วิเคราะห์ได้ จำนวนข้อความที่สร้างควรมีประมาณ 20 - 30 ข้อความ และให้มีจำนวนข้อความที่กล่าวถึงที่ต้องการศึกษาในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) จำนวนมากพอต่อการที่เมื่อนำไปวิเคราะห์คุณภาพแล้ว เหลือตามที่ต้องการ
4. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยผู้สร้างข้อความเองหรือนำไปให้ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบ

5. การทำทดลองขั้นตอนก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนจะบรรจุลงในมาตราวัดเจตคติ

การกำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือกว่าควรให้คะแนนเป็นเท่าใด ทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่นิยมใช้มากที่สุดคือวิธี Arbitrary Weighting Method วิธีนี้คือกำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ดังนั้นข้อความที่กล่าวถึงสิ่งนั้น ๆ ในทางที่ดี (ทางบวก) ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยเฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จะให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ และข้อความที่กล่าวถึงสิ่งนั้น ๆ ในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยเฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จะได้คะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ และดิลก ดิลกานนท์. 2526 : 25 - 27)

หลักการวัดเจตคติ

ไพศาล หวังพานิช ได้เสนอหลักของการวัดเจตคติไว้ดังนี้ การวัดเจตคตินับว่าเป็นสิ่งที่มีความยุ่งยากพอสมควร เพราะเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกหรือเป็นลักษณะทางจิตใจ คุณลักษณะดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย แต่อย่างไรก็ตามเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ยังสามารถวัดได้ ซึ่งต้องอาศัยหลักสำคัญดังต่อไปนี้

1. ต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) เกี่ยวกับการวัดเจตคติ

คือ

1.1 ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือเจตคติของบุคคลนั้นจะคงที่ในช่วงหนึ่ง นั่นคือ ความรู้สึกนึกคิดของคนเราไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือผันแปรตลอดเวลา อย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใดช่วงเวลาที่ความรู้สึกของคนเรามีความคงที่เพื่อให้สามารถวัดได้

1.2 เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรง การวัดจะเป็นแบบวัดทางอ้อม โดยวัดแนวโน้มที่บุคคลแสดงออกหรือประพฤติอยู่เสมอ

1.3 เจตคตินอกจากแสดงออกในรูปทิศทางของความรู้สึกนึกคิด เช่น สนับสนุนหรือคัดค้าน ยังมีขนาดหรือปริมาณของความคิด ความรู้สึกนั้นอีกด้วย ดังนั้น ใน

การวัดเจตคตินอกจากจะทำให้ทราบลักษณะหรือทิศทางแล้ว ยังสามารถบอกระดับความมากน้อยหรือความเข้มข้นของเจตคติได้ด้วย

2. การวัดเจตคติด้วยวิธีใดก็ตาม จะต้องมีส่วนประกอบ 3 อย่าง คือ ตัวบุคคลที่จะถูกวัด มีสิ่งเร้า เช่น การกระทำ เรื่องราวที่บุคคลแสดงเจตคติตอบสนอง และสุดท้ายต้องมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับสูงต่ำ มากน้อย

3. สิ่งเร้าที่เรานำไปใช้เร้าที่นิยมคือ ข้อความคิดเจตคติ (Attitude Statements) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายคุณค่า คุณลักษณะของสิ่งนั้น เพื่อให้บุคคลตอบสนองออกมาเป็นระดับความรู้สึก (Attitude Continuum หรือ Scale) เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

4. การวัดเจตคติต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรง (Validity) ของการวัดเป็นพิเศษ ต้องพยายามให้ผลของการวัดที่ได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของบุคคลทั้งในแง่ทิศทางและระดับ (ไพศาล หวังพานิช. 2526 : 147 - 148)

วิธีเขียนข้อความเจตคติ

ไพศาล หวังพานิช กล่าวว่า มาตรการวัดเจตคติ (Attitude Scale) จะประกอบด้วยข้อคำถาม โดยทำหน้าที่เป็นตัวเร้าให้บุคคลแสดงความเห็น ความรู้สึกออกมา การวัดเจตคติจะได้ผลถูกต้องและเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อความที่ใช้ถาม การเขียนข้อความเพื่อวัดเจตคติจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องพิจารณา โดยยึดหลักดังต่อไปนี้

1. ใช้ข้อความที่กล่าวถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เป็นปัจจุบัน
2. หลีกเลี่ยงข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง (Fact) เกี่ยวกับเรื่องนั้น เพราะจะกลายเป็นการตอบสนองความเป็นจริง ทำให้ไม่ทราบความรู้สึกหรือความคิดเห็นของบุคคล
3. ข้อความที่ใช้ต้องให้คำตอบที่สามารถแปลความหมายได้ คือ สามารถบอกทิศทางและระดับความรู้สึกของบุคคลได้
4. ข้อความนั้นต้องมีความเป็นปรนัย คือ มีความชัดเจน มีความหมายแน่นอน ไม่ใช้ภาษาวกวนหรือคลุมเครือ

5. ข้อความหนึ่ง ๆ ควรถามความคิดเพียงอย่างเดียว เพราะถ้ามีหลายความคิดในข้อความเดียวกันจะกลายเป็นข้อความกำกวม ยุ่งยาก ต่อการเสนอความคิดเห็น เช่น ไม่ควรให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นโดยใช้ข้อความที่ว่า “การสอนแบบบรรยายทำให้น่าเบื่อ เสียเวลามากได้ผลการเรียนไม่ดี” ควรแยกข้อความนี้ออกเป็นหลาย ๆ ข้อความ เช่น

5.1 การสอนแบบบรรยายทำให้ผู้เรียนเบื่อ

5.2 การสอนแบบบรรยายทำให้ผู้เรียนขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. ข้อความที่ใช้ควรมีลักษณะกลาง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำบางคำ เช่น เสมอ ทั้งหมด ไม่เคยเลย เท่านั้น เพียงแต่ เพียงเล็กน้อย

7. หลีกเลี่ยงข้อความที่ไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้ หรือข้อความที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะพิจารณาเช่นข้อความที่กล่าววนอกเรื่องที่จะศึกษา (ไพศาล หวังพานิช. 2526 : 148 - 149)

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏการ

ความหมายของนาฏการ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของนาฏการหรือนาฏกรรมไว้หลายคน ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

ชวลิต ผู้ภักดี (2526 : 12) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่ประยุกต์มาจากการสอนละครเพื่อใช้สอนภาษาไทยไม่ว่าจะเป็นภาษาที่หนึ่งหรือภาษาที่สอง และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางการใช้ภาษาได้อย่างสร้างสรรค์อีกด้วย การแสดงนาฏการหรือละครนี้ อาจมีการควบคุมหรือให้อิสระแก่ผู้เรียน ซึ่งทั้งนี้ต้องมีเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการละครเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งสิ้น

สาลิณี หมายเจริญ (2527 : 12) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการแสดงอย่างหนึ่งที่มีรูปแบบในการแสดงได้หลาย ๆ อย่าง เพื่อสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงออกถึงอารมณ์ในด้านต่าง ๆ ตลอดจนเป็นการฝึกทักษะทุกด้านอีกด้วย

สุจริต เพียรชอบ (2531 : 187) ได้กล่าวถึงนาฏการว่า เป็นประสบการณ์ที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้อย่างหนึ่ง เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เห็นภาพได้ชัดเจนกว่าถ้อยคำที่ครูอธิบาย

พชรมนต์ เพียรคงชล (2533 : 15) สรุปว่า หมายถึง ศิลปะการแสดงออกที่มีรูปแบบการแสดงหลายอย่างที่เกิดขึ้น เพื่อสื่อความหมายระหว่างผู้แสดงกับผู้ดูเป็นประสบการณ์ที่ใช้แทนประสบการณ์จริงได้ แต่ไม่จำเป็นต้องเหมือนของเดิม อาจเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับจุดประสงค์และสถานการณ์ในการสอน

เพียงใจ บุญนันทน์ (2538 : 29) สรุปว่า หมายถึง ศิลปะการแสดงที่มีรูปแบบหลาย ๆ อย่าง เพื่อสื่อความหมายระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม สามารถสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนและช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

กู๊ด (Good. 1973 : 201) และมอริส (Morris. 1973 : 152) ได้ให้ความหมายของ Dramatization ไว้ว่า เป็นการแสดงออกหรือศิลปะอย่างหนึ่งในรูปแบบของการละคร เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ให้บุคคลได้มีโอกาสเปิดเผยและแสดงเจตคติของเขาที่ไม่สามารถแสดงออกมาได้โดยตรง และยังฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะต่าง ๆ ร่วมกัน

เนื่องจากมีผู้ให้ความหมายของนาฏการไว้คล้าย ๆ กัน จึงพอสรุปความหมายของนาฏการได้ว่า นาฏการ หมายถึง การแสดงหลายรูปแบบ ที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทุกด้าน สร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจในบทเรียน

ประเภทของนาฏการ

ผู้รู้ได้แบ่งนาฏการไว้หลายประเภทต่าง ๆ กันดังนี้

นิพนธ์ สุขปรีดี และลัดดา สุขปรีดี (2517 : 278) แบ่งประสบการณ์นาฏการที่ใช้ในการเรียนการสอนออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การแสดงบทบาท คือ การแสดงที่ผู้เรียนมิได้แต่งตัวให้วิจิตรพิสดารเหมือนของจริงทุกประการ เพียงแต่นักเรียนแสดงท่าทาง คำพูดเลียนแบบเพื่อให้การเรียนรู้ เข้าใจได้ง่ายกว่าอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียว ข้อสำคัญในการที่ครูใช้ประสบการณ์นาฏการชนิดการแสดงบทบาทและคำพูด เพื่อให้แสดงถูกต้องในเรื่อง

2. ละครใบ้ ผู้ดูจะรู้เรื่องหรือไม่ขึ้นอยู่กับท่าทางและการเคลื่อนไหวของคนเล่น เพราะคนเล่นจะไม่พูดอะไรเลยได้แต่ทำท่าทางเท่านั้น แต่อาจมีการพากย์ประกอบ เช่น โขน เพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้นก็ได้

3. การแสดงละคร หมายถึง การแสดงละครที่จัดขึ้นเหมือนกับสถานการณ์ที่น่าจะเป็นจริงมากที่สุดทั้งบุคลิกการแต่งกาย และสิ่งแวดล้อม การจัดแสดงละครแบบนี้เป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ต้องอาศัยกำลังคนและเวลา

4. หุ่นกระบอก คือ การใช้หุ่นจำลองชนิดที่เคลื่อนไหวได้ แสดงแทนคน ทำให้ประหยัดในด้านขนาดของฉากและเศรษฐกิจ และสิ่งของจากสถานการณ์ที่ควรจะเป็นจริง

สุกัญญา ธารีวรรณ (2521 : 117) แบ่งนาฏการออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การแสดงละคร จะเตรียมตัวหรือไม่เตรียมตัวล่วงหน้า
2. การแสดงบทบาทสมมติ (Role - Playing) คือการให้นักเรียนสมมติตัวเองว่าอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ จะตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างไร จะไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า

3. การจำลองเหตุการณ์ (Tableau) เป็นการจำลองเหตุการณ์เฉพาะตอนที่ประทับใจ ผู้แสดงแต่งกายให้สมจริง ไม่มีการพูดหรือเคลื่อนไหว แต่มีการบรรยายเรื่อง

4. หุ่น (Puppets)

ประหยัด จีระวรพงษ์ (2521 : 104 - 105) กล่าวถึงประเภทของนาฏการที่ใช้ในการสอนดังนี้คือ

1. การแสดงละคร ได้แก่ การแสดงที่มีการเน้นลักษณะอุปนิสัย และท่าทางของตัวละครตามบท โดยมีการจัดเวที ฉาก เครื่องแต่งกาย แสง เสียงประกอบ และมีการซ้อมล่วงหน้า

2. การแสดงกลางแปลง ได้แก่ การแสดงภายนอกอาคาร กลางแจ้ง ประกอบเรื่องราวพื้นบ้าน รวมถึงการจัดกระบวนแห่ และการละเล่นพื้นเมือง แต่การละเล่นพื้นเมืองอาจแสดงบทเวทีในอาคารก็ได้

3. ละครใบ้และภาพหุ่นขี้ตืด สำหรับละครใบ้ผู้แสดง แสดงท่าทางต่าง ๆ ตามเรื่องที่กำหนดโดยไม่มีเสียงของผู้แสดง หากจำเป็นจะใช้การพากย์ประกอบ ส่วนภาพหุ่นขี้ตืด เป็นการแสดงที่ไม่มีการเคลื่อนไหว ไม่พูด และแสดงท่าทางค้างไว้จนจบบทเพลงพากย์ประกอบไว้

4. การเชิดหุ่น หุ่นมีหลายชนิด เช่น หุ่นกระบอก หุ่นชัก หุ่นสวมมือ เป็นอุปกรณ์ที่ใช้แสดงด้วยการเชิดประกอบการบรรยายหรือพากย์เพื่อเลียนแบบ เสียงดีสีตา กากดาง ที่ไม่ต้องใช้คนเป็นผู้แสดง
  5. บทบาทสมมุติ ได้แก่ การแสดงตามบทบาทที่กำหนดให้ ตามสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น จะมีการเตรียมตัวล่วงหน้า หรือไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้าก็ได้
  6. สถานการณ์จำลอง ได้แก่ การแสดงบทบาทล้อเลียนบุคคล จากเหตุการณ์จริง
  7. รีวิวหรือวิพิธทัศนา ได้แก่ การแสดงละครเวที ประกอบการร้องรำและดนตรี
  8. ละครสั้น ได้แก่ การแสดงบทบาทสั้น ๆ ภายในเวลาไม่เกิน 10 นาที อาจมีการจัดฉาก มีเครื่องแต่งกาย หรือไม่มีก็ได้
  9. บทสนทนา ได้แก่ การแสดงโดยเน้นการใช้เสียง มักไม่มีการใช้ท่าทางประกอบ มีลักษณะเช่นเดียวกับบทละครวิทยุ
- วาสนา ชาวหา (2523 : 97) ได้แบ่งนาฏการเป็น 5 ประเภท คือ
1. การแสดงบทบาท (Role - Playing) หมายถึง การแสดงที่ไม่มีการซ้อมหรือการเตรียมตัวล่วงหน้า ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที สมมุติสถานการณ์ให้ผู้แสดงแสดงบทบาทไปตามลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่อง
  2. ละครใบ้ (Pantomime) และภาพหุ่นชีวิต (Tableau Vivant) ละครใบ้ คือ ภาษาแสดงท่าทางโดยไม่มีการใช้คำพูดเลย และต้องให้ผู้ดูรู้เรื่อง ส่วนภาพหุ่นชีวิต คือ การให้ผู้แสดงอยู่นิ่ง ๆ ในท่าทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมโดยมีการพูดหรือเคลื่อนไหวใด ๆ ทั้งสิ้น
  3. การแสดงกลางแปลง การแสดงนี้จะต้องใช้คำจำนวนมากและแสดงออกนอกอาคารเพื่อถ่ายทอดศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้าน ตลอดจนประเพณีต่าง ๆ
  4. การแสดงละคร คือ การนำเรื่องราวในบทเรียนมาแสดงเป็นละครประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จะให้นักเรียนแสดง หรือเป็นการจัดไปชมละครก็ได้ การแสดงละครเป็นการสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของสังคมเป็นอย่างดี

5. หุ่น (Puppets) มีหลายประเภท ได้แก่

5.1 หุ่นกระบอก เป็นหุ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด มีส่วนเคลื่อนไหวได้

5.2 หุ่นชัก เป็นหุ่นที่อาศัยเชือกช่วยในการเคลื่อนไหวของส่วนต่าง ๆ ในตัวหุ่น

5.3 หุ่นสวมมือ ส่วนที่สำคัญของหุ่น คือส่วนหัวและเลื้อ ผู้ที่แสดงหุ่นจะต้องใช้มือสอดเข้าไปตรงส่วนล่างของหุ่น โดยใช้นิ้วกลางและนิ้วหัวแม่มือแสดงการเคลื่อนไหวแทนมือหุ่น

5.4 หุ่นนิ้วมือ เป็นหุ่นขนาดเล็ก และนิ้วกลาง แทนขาทั้งสองข้างของหุ่น

5.5 หุ่นเสียบไม้ ทำมาจากกระดาษแข็ง หรือแผ่นหนัง แล้วใช้ไม้เสียบส่วนลำตัว แขน หรือส่วนอื่น ๆ ที่ต้องการเคลื่อนไหว โดยใช้มือถือ หรือจับไม้เสียบ ต้องการให้หุ่นเคลื่อนไหวก็ขยับไม้ในส่วนนั้น

5.6 หนังสติ๊ก มีลักษณะเหมือนหุ่นเสียบไม้ เพียงแต่เวลาแสดงใช้แสงไฟและจอเป็นส่วนประกอบ ตัวหุ่นอยู่หลังจอและให้เงาไปปรากฏที่จอ

ขวลิต ผู้กักดี (2526 : 18 - 28) ได้แบ่งนาฏการออกเป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ชีวิตทัศน์หรือดำเนินบทบาทไปตามท้องเรื่อง บนเวทีที่มีแสง เสียงและการจัดฉากประกอบการแสดงอย่างครบครัน ผู้แสดงแต่งกายตามแบบฉบับ แบ่งเป็นละครใบ้ ละครนอก ละครพันทาง ละครเสภา ละครชาตรี ละครดึกดำบรรพ์ ละครร้อง ละครพูด ละครเพลงและโขน

2. การแสดงละครกลางแจ้ง ได้แก่ การแสดงเรื่องราวหรือศิลปะวัฒนธรรม พื้นบ้านที่จัดขึ้นในเทศกาลต่าง ๆ บทเวทียกพื้นกลางแจ้ง หรืออาจจะเคลื่อนที่ได้ เช่น การแสดงละครรำบางตอน โขน ตลอดจนการฟ้อน เซิ้ง หรือฟ้อนหน้ากระบวนแห่บั้งไฟ เป็นต้น

3. การแสดงละครโดยไม่ใช้คำพูดหรือละครใบ้ (Pantomime) หรือการแสดงท่าทางและการเคลื่อนไหวไปตามบทบาทของตัวละคร โดยผู้แสดงไม่ต้องพูด ไม่นั่งส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากท่าทางที่แสดงเท่านั้น แบ่งเป็นละครใบ้ประกอบนิทานหรือวรรณคดี และจินตลีลา

4. การแสดงละครหรือบทบาทโดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า เป็นการแสดงตามสภาพการณ์ที่กำหนดให้ทันที ผู้แสดงต้องแสดงไปตามความรู้สึกและความเข้าใจของตน เช่น บทบาทของพระกับศิษย์ ครูกับนักเรียน หรือการพูดในโอกาสต่าง ๆ ที่ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า

5. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role - Playing) คือ การแสดงที่ผู้แสดงพยายามแสดงบทบาทให้เหมาะสมและตรงตามสภาพการณ์ที่เป็นจริง ตามที่ได้รับมอบหมาย อาจมีหรือไม่มีการเตรียมฝึกซ้อมล่วงหน้าก็ได้ เช่น บทบาทของนักธุรกิจ ครู นักหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

6. การแสดงภาพนิ่งประกอบเรื่องราว (Tableau Vivant) ได้แก่ การแสดงอิริยาบถ หรือท่าทางตามบทบาทในทำนอง ไม่พูด ไม่เคลื่อนไหว ใช้เครื่องแต่งกาย ฉาก แสง เสียง ประกอบ เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวและต้องมีการฝึกซ้อม เช่น ทำนองประกอบนิทานวรรณคดี และการแสดงหุ่นคนประกอบเรื่องราวต่าง ๆ เป็นต้น

7. การแสดงเชิดหรือชักหุ่น (Puppet Shows) เป็นการแสดงที่ถ่ายทอดเรื่องราวหรือแนวคิดโดยใช้วัสดุที่ทำขึ้นแทนตัวคนหรือสัตว์ ต้องมีฉาก แสง เสียง ประกอบการแสดง แบ่งเป็นชนิดต่าง ๆ เช่น หนังตะลุง หุ่นสวมมือ หุ่นเสียบไม้ หุ่นนิ้วมือ หุ่นกระบอก หุ่นชัก และหุ่นเงา

8. สถานการณ์จำลอง (Simulation) หมายถึง การแสดงบทบาทเพื่อแก้ปัญหาตามสภาพการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยที่สภาพการณ์นั้นใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เช่น กำหนดสถานการณ์ในขณะที่เข้าเฝ้าพระมหากษัตริย์ไทย เพื่อใช้แสดงออกทางการใช้ราชาศัพท์ เป็นต้น

9. การแสดงการอ่านบทสนทนา (Dialogues) คือ การแสดงน้ำเสียงแทนบทบาทหรือท่าทาง เน้นความสำคัญของการใช้เสียงในการอ่าน เช่น บทละคร วรรณคดี นิทาน เป็นต้น แบ่งเป็นการอ่านบทละครวิทยุ การอ่านบทละครพูด การอ่านบทสนทนาได้ตอบต่อหน้าที่ชุมชน

10. การขับร้อง คือ การแสดงออกทางน้ำเสียงตามบทเพลง ในท่วงทำนองและจังหวะต่าง ๆ อาจมีบทบาทหรือดนตรีประกอบหรือไม่ก็ได้

11. การแสดงดนตรี คือ การแสดงลีลาหรือท่วงทำนองเพลงในจังหวัดต่าง ๆ โดยอาศัยเครื่องดนตรี อาจมีบทร้องหรือการแสดงบทบาทต่าง ๆ ประกอบหรือไม่ก็ได้ เช่น การแสดงดนตรีไทย ประกอบการสอนนิชาวรรณคดี เป็นต้น

12. การละเล่นพื้นเมือง หมายถึง การแสดงบทบาทประกอบการละเล่นอันเป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น รำเซิ้ง กระบี่กระบอง เพลงปรบไก่ เพลงเรือ ฯลฯ

13. การท่ายปริศนาจากท่าทาง หมายถึง การแสดงบทบาทท่าทางเพื่อตีความหมายในทางภาษาและวรรณคดี และตีความจากท่าทางต่าง ๆ เหล่านั้น ให้เป็นคำกล่าวต่าง ๆ เช่น ลำนวน คำพังเพย ภาษิตต่าง ๆ ตลอดจนตัวละครในวรรณคดี เป็นต้น

14. การแสดงละครสั้น หมายถึง การแสดงละครขนาดสั้น ใช้ผู้แสดงน้อย เวลาจำกัด ประมาณ 10 - 15 นาที อาจมีเครื่องแต่งกายและฉาก ตลอดจนอุปกรณ์การแสดงที่สมมุติขึ้น เช่น ละครย่อย จำพวก เป็นต้น

จากงานวิจัยเรื่อง โครงการเสนอการจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของ สาลินี หมายเจริญ (2527 : 19) ได้รวบรวมประเภทของนาฏการไว้ดังนี้

1. การแสดงละคร เป็นการแสดงให้เห็นชีวิตมนุษย์ อุปนิสัยหรือประเพณี วัฒนธรรมของสังคม ซึ่งจัดแสดงให้เหมือนจริงมากที่สุด โดยการฝึกซ้อมเตรียมตัวมาอย่างดี

2. การแสดงละครใบ้ เป็นการแสดงที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้โอกาสพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ดูได้ทราบเรื่อง และพัฒนาทักษะด้านการแสดงให้ดีขึ้นด้วย

3. การแสดงกลางแปลง เป็นการแสดงที่เกี่ยวกับเรื่องราวที่เป็นวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน จะต้องมีการฝึกซ้อมและเตรียมล่วงหน้า การแสดงออกจะประกอบไปด้วย การแสดงท่าทางรำรำที่สวยงามมาก เช่น ขบวนแห่เทียนเข้าพรรษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือครูสามารถนำการแสดงกลางแปลงนี้มาใช้ในการเรียนการสอน หรือเป็นกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อเด็กได้รับประสบการณ์ตรงกับความเป็นจริง

4. การแสดงหุ่น เป็นนาฏการอย่างหนึ่งที่สามารถจัดแสดงประกอบการเรียนการสอนได้ โดยครูอาจจะใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนเพื่อสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเป็น

อุปกรณ์ที่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย เพราะสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบตัวหุ่นได้ง่ายทั้งในด้านเครื่องแต่งกาย และจาก ตลอดจนสามารถพัฒนานิสัยเด็กให้รู้จักทำงานร่วมกัน

5. การแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาและการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดหลักและสภาพความเป็นจริงของชีวิตในปัจจุบัน เด็กสามารถฝึกทักษะทางด้านคิดเป็นแก้ปัญหาเพื่อจะไปเผชิญกับปัญหาอีกมากมายในอนาคต

6. การแสดงบทบาทโดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า เป็นการแสดงที่ผู้แสดงจะต้องออกมาโดยทันทีที่ไม่มีการเตรียมตัวหรือซักซ้อมมาก่อน เป็นการฝึกปฏิภาณ ไหวพริบ และฝึกความกล้าในการแสดงออก

7. สถานการณ์จำลอง ผู้สอนจะต้องวางแผนเป็นอย่างดี โดยพิจารณาเนื้อหาและสถานการณ์ในเรื่องที่เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแก้ปัญหา โดยใช้วิจารณญาณของตนเอง ผู้แสดงสามารถแสดงร่วมกัน ทำงานร่วมกัน

8. การแสดงทำนองประกอบเรื่องราว เป็นนาฏการอย่างหนึ่งที่ผู้แสดง และผู้ดูจะต้องใช้จินตนาการในการแสดงละคร ในการแสดงอาจมีการจัดบรรยากาศประกอบเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจ

9. การอ่านบทสนทนา เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของนาฏการประกอบการสอน ทักษะการพูด การฟัง อาจตัดมาจากบทสนทนาของตัวละครจากวรรณคดี จากเรื่องจริง โดยเลือกคำพูดที่คมคาย ที่ทำให้เกิดความคิดและสติปัญญา จะทำให้เด็กใช้ภาษาเป็น ฝึกหัดบุคลิกภาพและการออกเสียง ตลอดจนลีลา การพูด โดยเน้นที่น้ำเสียง การอ่านบทสนทนา ผู้แสดงจะต้องมีการเตรียมตัว และฝึกซ้อมในการสวมบทบาทของตัวละครนั้นเพื่อให้การแสดงสมบูรณ์แบบ

10. การแสดงทำล้อเลียน เป็นนาฏการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการฝึกลักษณะบุคลิกของผู้แสดงเพื่อให้ผู้แสดงได้รู้จักสังเกตและจดจำสภาพชีวิตประจำวันของสังคมและสิ่งแวดล้อม และนำลักษณะหรือบุคลิกที่ได้พบเห็นมาแสดงท่าทางโดยใช้จินตนาการ

11. รีวิวหรือวิพากษ์ทัศน์ เป็นการแสดงอย่างหนึ่งที่เหมาะแก่การเรียน การสอน เด็กจะได้ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เป็นการฝึกทักษะการแสดงทุกด้าน ทั้งการรำ การแสดงละคร แต่การแสดงวิพากษ์ทัศน์ควรคำนึงถึงการเลือกชุดการแสดง เครื่องแต่งกาย และเวลา ตลอดจนการจัดกระบวนการ เป็นการแสดงที่คิดริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่

12. การท่ายท่าทาง เป็นการแสดงท่าทางให้ผู้ชมตีความหมายออกมา เป็น คำๆ และท่าท่าหลาย ๆ ท่า เอาคำเหล่านั้นมาผสมกันเป็นสุภาษิต คำพังเพย หรือสำนวน การแสดงชนิดนี้มักจะนิยมใช้กันมาก

13. การแสดงการขับร้อง หรือแสดงดนตรี จัดเป็นนาฏการที่เร้าความสนใจ และสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนอีกอย่างหนึ่งจะทำให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานทั้งผู้เล่นและผู้ชม ทำให้บทเรียนน่าสนใจ

14. การแสดงละครสั้น คือละครที่เล่นจบภายใน 3 - 7 นาที โดยไม่ต้องมี โครงเรื่องก็ได้ อาจมีการจัดฉากหรือแต่งตัวละครหรือไม่ก็ได้ เป็นการแสดงที่ทำให้ ประสพการณ์คล้ายกับชีวิตจริงมากที่สุด ทั้งยังส่งเสริมความสามารถปฏิภาณไหวพริบ ในการแสดงอีกด้วย

และเพียงใจ บุญนันทน์ (2538 : 36 - 41) ได้สรุปประเภทนาฏการไว้ว่า มี 14 ประเภทดังนี้

1. การแสดงละคร (Play)

การแสดงละครเป็นการแสดงให้เห็นถึงชีวิต ความเป็นอยู่ อุปนิสัยหรือ ประเพณีของสังคมเป็นการแสดงที่จัดให้เหมือนกับสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด โดยมีการ จัดซ้อมและเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี การจัดการแสดงละครเป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนต้อง อาศัยเวลาและกำลังคน ละครประกอบบทเรียน เป็นวิธีการสอนที่นิยมให้กันมาก เพราะทั้ง ผู้เล่นและผู้ดูจะได้รับความรู้ ตลอดจนความสนุกสนานเพลิดเพลินไปด้วย ทั้งยังส่งเสริม บุคลิกภาพนักเรียน ส่งเสริมการปฏิบัติร่วมกันของนักเรียน ละครประกอบบทเรียนนี้ใช้ได้ เกือบทุกวิชาแต่ส่วนมากนิยมใช้ในภาษาไทย

2. การแสดงละครใบ้ (Pantomime)

การแสดงละครใบ้ เป็นการแสดงท่าทางของตัวละครโดยไม่พูดจา ใช้ท่า ทางเป็นการสื่อความหมาย บางครั้งอาจมีการบรรยายประกอบท่าทางนั้นก็ได้เพื่อให้ผู้ดู เข้าใจยิ่งขึ้น จุดมุ่งหมายของการแสดงละครใบ้คือ

2.1 ฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะในการสังเกต

2.2 ชี้ให้เห็นผลของการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด

2.3 เปลี่ยนบรรยากาศจากการแสดงบทบาท

ข้อควรระวังในการแสดงละครใบ้ คือ ควรมีการจัดอภิปรายหลังการแสดงละครใบ้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการแสดง และสถานการณ์ที่ควรจัดละครใบ้นี้ควรเป็นสถานการณ์ชนิดอะไรถูกอะไรผิด

3. การแสดงกลางแปลง (Pageant)

การแสดงกลางแปลง เป็นการแสดงเกี่ยวกับเรื่องราวที่เป็นวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้านเป็นการถ่ายทอดศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้าน ตลอดจนประเพณีหรือพิธีการต่าง ๆ ในท้องถิ่นนั้น ๆ ส่วนใหญ่เป็นการแสดงนอกอาคาร จะต้องมีการฝึกซ้อมและเตรียมตัวล่วงหน้า สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนหรือเป็นกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อเด็กจะได้รับประสบการณ์ตรงกับความเป็นจริง

4. การแสดงหุ่น (Puppets)

การแสดงหุ่น เป็นการแสดงโดยใช้อุปกรณ์ที่สร้างขึ้นแทนตัวละครต่าง ๆ โดยมีผู้เล่นเป็นผู้เชิดหรือชักหุ่น เป็นนาฏกรรมที่ดัดแปลงใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนเพื่อสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนสืบเปลี่ยนค่าใช้จ่ายน้อย เพราะสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทำหุ่นได้ง่าย การใช้หุ่นเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงาน ฝึกการใช้ภาษาของเด็กในการพูดโต้ตอบและสามารถพัฒนานิสัยผู้เรียนให้รู้จักทำงานร่วมกัน

5. การแสดงบทบาทสมมติ (Role - Playing)

การแสดงบทบาทสมมติคือการแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่ สมมุติขึ้น เทียบเคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริงตามที่คุณแสดงเข้าใจ เพื่อให้ผู้ดูเข้าใจว่าอะไรเกิดขึ้นโดยมีเหตุการณ์แวดล้อมอย่างไร การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีที่ใช้มานานทั้งในด้านการสอน การแก้ปัญหา และการรักษาคนไข้ที่เป็นโรคจิต

5.1 จุดมุ่งหมายในการใช้บทบาทสมมติซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้มีดังนี้ คือ

- 5.1.1 ช่วยขยายความเข้าใจผู้เรียนเกี่ยวกับเจตคติและความคิดต่าง ๆ
- 5.1.2 เป็นการสาธิตหรือสะท้อนเจตคติและความคิด
- 5.1.3 ทำให้เกิดความเข้าใจลุ่มลึกในสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคม
- 5.1.4 เตรียมผู้เรียนสำหรับการปฏิบัติเทคนิคบางประการในสถานการณ์จริง

5.1.5 เพื่อวางแผนและทดลองการแก้ปัญหา

5.1.6 เพื่อทดสอบสมมุติฐานสำหรับการแก้ปัญหา

5.1.7 เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและทักษะอื่น ๆ ทางสังคม

5.2 การใช้บทบาทสมมุติในการเรียนการสอนมีประโยชน์ คือ

5.2.1 ครูได้เรียนรู้ความต้องการของผู้เรียน

5.2.2 ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจว่าพฤติกรรมทุกพฤติกรรมต้องมีสาเหตุ
ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดไตร่ตรอง รู้จักแก้ปัญหา

5.2.3 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดในแง่มุมอื่น เข้าใจความรู้สึกของ
ผู้อื่น

5.2.4 ลดความรู้สึกตึงเครียดของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ระบายความรู้สึก
รุนแรงภายในใจออกมา

5.2.5 ช่วยให้ผู้เรียนรับบทบาทที่กระทำในชีวิตจริง ได้พัฒนาความรู้สึก
ของตนเองในทางที่ดี

5.2.6 ช่วยในด้านการพัฒนาการทำงานกลุ่มให้ดีขึ้น ทำให้เกิดความ
เข้าใจและสามัคคีปรองดองกัน เป็นการสอนให้สร้างและทดลองบทบาทใหม่เพื่อปรับตนให้
เข้ากับกลุ่ม

5.2.7 ช่วยฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ผู้เรียนได้ฝึกการใช้
วิจารณญาณและไหวพริบในการแก้ปัญหา

5.3 การใช้บทบาทสมมุติในการเรียนการสอนมี 2 วิธี คือ

5.3.1 การใช้บทบาทสมมุติแบบมีบทเตรียมไว้ หมายถึง การใช้
บทบาทสมมุติที่ผู้สอนได้เตรียมบทไว้ล่วงหน้าแล้วให้ผู้เรียนได้เรียนไปตามแผนที่เตรียมไว้

5.3.2 การใช้บทบาทสมมุติแบบไม่มีบทเตรียมไว้ หมายถึง การใช้
บทบาทสมมุติที่ผู้สอนไม่ได้เตรียมบทบาทให้ผู้เรียนล่วงหน้า เป็นการคิดขึ้นมาทันทีตามวาระ
และโอกาสต่าง ๆ กัน

6. การแสดงสด (Improvisation)

การแสดงสดเป็นการแสดงที่ไม่มีการเตรียมล่วงหน้า เป็นการฝึกปฏิภาณไหวพริบ ความกล้าในการแสดง ผู้แสดงแต่งบทสนทนาเอง การแสดงมักแสดงเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 6 คน ให้เวลาที่จะแต่งบทสนทนาและแสดงประมาณ 8 - 10 นาที และแสดงตามบทที่เตรียมไว้ การแสดงไม่จำเป็นต้องน่าสนใจหรือบังเกิดผลอะไร

7. สถานการณ์จำลอง (Simulation)

สถานการณ์จำลอง เป็นการสร้างสถานการณ์เลียนแบบสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมในสถานการณ์นั้นตามบทบาท ความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่ครูมอบหมายให้นักเรียนได้มีโอกาสแก้ปัญหาโดยใช้วิจารณญาณของตนเอง สามารถแสดงร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ สถานการณ์จำลองมีเงื่อนไขที่จำเป็น 2 ประการ คือ

1. ผู้เรียนถูกมอบหมายให้แสดงบทบาทเฉพาะเจาะจง การแสดงภายใต้สถานการณ์ที่ได้วางรูปแบบ หรือกติกาไว้อย่างดี
2. ผู้เรียนจะต้องเผชิญกับสภาพจำลองของชีวิตจริง ซึ่งจะต้องแสดงปฏิกิริยาตอบโต้อย่างจริงจัง

8. การแสดงทำนิ่งประกอบเรื่องราว (Tableau Vivant)

การแสดงทำนิ่งประกอบเรื่องราวหรือเรียกว่าภาพนิ่งหรือภาพชีวิต เป็นการตัดตอนใดตอนหนึ่ง จากวรรณคดี และประวัติศาสตร์ มีการจัดฉาก เครื่องแต่งกาย แสงสี วิจิตร ตัวละครทำท่าหนึ่งเช่นนั้นจนกว่าจะปิดการแสดง จะไม่มีการเคลื่อนไหว มุ่งที่จะแสดงศิลปะแห่งการจัดจังหวะ การวางท่า การจัดฉาก แสงสี การแต่งตัวแต่งหน้า

9. การอ่านบทสนทนา (Dialogue)

การอ่านบทสนทนา หมายถึง การแสดงบทบาทด้านเสียง เป็นรูปแบบอีกอย่างหนึ่งของนาฏการประกอบการสอนทักษะ อ่าน ฟัง พูด อาจจะดัดบทสนทนามาจากละคร วรรณคดีจากเรื่องจริงโดยเลือกคำพูดที่คมคาย ทำให้เกิดความคิดและสติปัญญาให้นักเรียนซ้อมออกทำด้วยจะทำให้ใช้ภาษาเป็นทั้งยังฝึกหัดบุคลิกภาพ การออกเสียง ตลอดจนลีลาการพูด และทำให้เข้าใจตัวละคร

10. การแสดงท่าล้อเลียน (Mock - Conventions)

การแสดงท่าล้อเลียนใช้ในการฝึกทักษะฝึกลักษณะบุคลิกของผู้แสดง เพื่อให้รู้จักสังเกตและจดจำ สภาพชีวิตประจำวันของสังคมแวดล้อม หรือบุคคลที่พบเห็น มาแสดงเป็นท่าทางโดยใช้จินตนาการ การแสดงนั้นออกเลือกเด็กที่เลียนท่าคนเก่ง ให้ออกมาแสดงท่าทางของคนที่มีความเสี่ยงอาจเป็นตัวละคร ดาราภาพยนตร์ นักการเมือง คนกวาดขยะ หรือเล่นละครสั้น ๆ มีตัวละครหลายตัวแต่ผู้แสดงคนเดียว

11. วิจารณ์หรือวิพากษ์ (Review)

วิจารณ์หรือวิพากษ์ คือ การแสดงบนเวทีที่ประกอบไปด้วยการร้องรำ ดนตรี เต้น เล่นละครหลาย ๆ จาก ความสำคัญที่การจัดรายการต้องเลือกการเล่นต่าง ๆ ให้ได้สัดส่วนกัน เป็นการแสดงที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน เด็กจะได้ประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย เป็นการฝึกทักษะการแสดงทุกด้าน ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ฝึกการทำงานร่วมกัน

12. การทายปริศนาท่าทาง (Charade)

การทายปริศนาท่าทางหรือการแสดงท่าทางที่ดีความหมายออกมาเป็นคำท่าหลาย ๆ ท่าเอาคำเหล่านั้นมารวมกันเป็น สุภาษิต คำพังเพย ชื่อคนสำคัญ ชื่อสถานที่ นิยมใช้กันมากในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาทักษะ การทายปริศนาท่าทางเป็นการฝึกด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสดงชนิดนี้คล้ายละครใบ้ผสมกับการแสดงบทบาทสมมุติ

13. การแสดงการขับร้องหรือแสดงดนตรี (Songs and Music)

การแสดงการขับร้องหรือการแสดงดนตรีเป็นนาฏการที่สร้างความสนใจ สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เป็นการเสริมแรงที่ดีวิธีหนึ่ง ในวิชาภาษาไทยการใช้เพลงประกอบการสอนจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน

14. การแสดงละครสั้น (Skits)

การแสดงละครสั้น คือ การแสดงบทบาทสั้น ๆ ภายในเวลา 3 - 7 นาที ไม่มีโครงเรื่องก็ได้ อาจจะมีการจัดฉาก มีเครื่องแต่งกายหรือไม่ก็ได้ เป็นการแสดงสั้น ๆ ดูแล้วได้คติของสังคม มีปรัชญา และปัญหาของมนุษย์ เป็นประสบการณ์จริงมากที่สุด นาฏการชนิดนี้ ส่งเสริมความสามารถปฏิภาณไหวพริบในการแสดงของผู้เรียนอีกด้วย

จิตวิทยาในการใช้นาฏการประกอบการสอน

การเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้นาฏการนั้น ถ้าจะให้ได้ดีแล้ว ครูผู้สอน ควรจะารู้และเข้าใจหลักจิตวิทยาต่าง ๆ ไว้บ้าง เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการสอน ผู้เรียนจะได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง รู้ลึกประสบความสำเร็จ มีความสนุกสนานสราญใจ ใช้ภาษาและศิลปะการแสดงได้อย่างคล่องแคล่ว หลักจิตวิทยาที่ครูควรทราบที่ สุจริต เพียรชอบ (2531 : 192 - 197) ได้รวบรวมไว้มีดังนี้

1. ครูผู้สอนควรจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ที่ ว่า มนุษย์ทุกคนต้องการแสดงออก การแสดงออกนั้น มนุษย์แสดงออกทั้งภาษาที่เป็นถ้อยคำ “วจนภาษา” และภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ “อวจนภาษา” ครูจึงควรทำความเข้าใจว่า นักเรียนทุกคนต้องการแสดงออก แม้ว่าคนที่ขี้อายที่สุดก็ต้องการแสดงออกซึ่งความสามารถตน เพราะฉะนั้น ในการสอนภาษาไทยเพื่อการแสดงออก ครูจึงควรพยายามเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงโดยทั่วหน้ากัน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

2. ครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อการแสดงควรจะได้ตระหนักว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่ ชอบเล่น ชอบความสนุกสนาน การที่มนุษย์ได้มีโอกาสได้แสดง ได้ใช้ศิลปะการแสดงนั้น เป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานต่าง ๆ เพราะฉะนั้น ในขณะที่เดียวกันกับ ที่ผู้เรียนได้ฝึกศิลปะการแสดง เกิดความสนุกสนานสราญใจ รู้ลึกประสบความสำเร็จทางด้านการแสดงก็จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะการใช้ภาษาไปด้วย โดยไม่รู้สึกลึกตัวว่าต้องเรียนอย่างเคร่งเครียดอะไรมากนัก

3. ในการใช้นาฏการประกอบการสอนนั้น ครูควรจะคำนึงถึงเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความสามารถทางการแสดงออกทางภาษาต่างกัน บางคนชอบพูด ชอบเขียน ชอบแสดงความคิดเห็น และมีศิลปะทางการแสดงเป็นพื้นฐานอยู่บ้าง บางคนมีความสนใจด้านการแสดง แต่ไม่มีใครมีโอกาสฝึกฝนหรือแสดงออก ทำให้มีทักษะด้านการแสดงออกไม่ดีเท่าที่ควร ในการสอนครูจึงเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝน และได้แสดงทั่วหน้ากัน แต่ไม่ควรคาดหวังที่จะให้นักเรียนทุกคนมีความสามารถในการแสดงเท่ากัน ควรให้ได้แสดงออก

ตามความสามารถและตามเอกัตภาพ ทั้งนี้ควรให้นักเรียนแต่ละคนรู้สึกว่าการแสดงผลสำเร็จในการแสดงตามสมควร

4. กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งความพร้อมนี้เป็นเรื่องสำคัญมากอีกเรื่องหนึ่งที่ครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อการแสดงควรคำนึงถึง กฎแห่งความพร้อมนี้มีความเชื่อว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เมื่อมีความพร้อมที่จะเรียน ความพร้อมช่วยให้สามารถเรียนได้ด้วยความเร็วและประสิทธิผลดี เพราะฉะนั้น ครูผู้สอนควรที่จะได้ปรับบทเรียน เนื้อหาสาระ และกิจกรรมที่จะสอนให้เหมาะสมกับความพร้อมและวุฒิภาวะของผู้เรียน สำหรับการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้ นาฏการนี้ ผู้สอนควรจะได้เตรียมผู้เรียนให้พร้อม คือก่อนที่จะให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทสมมติแสดงละคร ควรที่จะได้ฝึกการแสดงออกทางวาจา การแสดงกิริยาอาการ ท่วงท่าทางการแสดงออกซึ่งความรู้สึกและอารมณ์ในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านภาษาพูดและสื่อความหมาย โดยไม่ต้องใช้คำพูดอาจมีการเล่นเกมต่าง ๆ เช่น เกมโรคติดต่อ ด้านการแสดงท่าทางหรือการแสดงอารมณ์ เกมเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงกิริยาอาการ และแสดงอารมณ์ต่าง ๆ โดยปราศจากความขวยเขิน ซึ่งเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะแสดงบทบาทหรือแสดงละครต่อไป

5. กฎของการฝึก การแสดงออกทางภาษานี้ ถ้าจะให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยการฝึกฝนเป็นกฎของการเรียนรู้ข้อหนึ่ง ซึ่งนักจิตวิทยาชื่อ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีการฝึกฝนและการกระทำซ้ำ ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ เพราะฉะนั้นผู้เรียนควรมีโอกาสฝึกฝนใช้ภาษา ทำแบบฝึกหัด มีโอกาสใช้ภาษาเพื่อการแสดงบ่อยครั้งเพียงใด ก็จะมีโอกาสเพิ่มพูนทักษะทางด้านการใช้ภาษาเพื่อกิจกรรมการแสดงให้บ่อยครั้งที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากฝึกฝนในห้องเรียนแล้ว ผู้เรียนอาจใช้เวลาว่างหลังรับประทานอาหารกลางวันฝึกเป็นโฆษณา อ่านข่าวประจำวัน บทความและประกาศของโรงเรียนทางรายการกระจายเสียงของโรงเรียน หรืออาจฝึกฝนเล่าเรียน เล่านิทาน การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การฝึกเป็นโฆษก หรือพิธีกร ในกิจกรรมของชุมชนภาษาไทยก็ได้ กฎของการเรียนรู้ด้วยการฝึกฝนนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับกฎของการใช้ไม่ใช้ เพราะฉะนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการแสดงได้ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงอยู่เสมอเป็นประจำ

6. กฎแห่งผล กฎแห่งผลนี้ มีความสำคัญต่อการเรียนภาษาไทยเพื่อกิจกรรมการแสดงมาก เพราะโดยทั่วไปแล้วเมื่อผู้เรียนได้เรียนภาษาไทย มีโอกาสได้ใช้ภาษาแสดงออกแล้ว นักเรียนก็ต้องทราบผลของการใช้ภาษาหรือผลของการแสดงของตนนั้นเป็นอย่างไรบ้าง เพราะฉะนั้น ครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อกิจกรรมการแสดงออกทางด้านการพูด การเขียน การแสดงบทบาทสมมติ หรือ การแสดงละครก็ตาม ครูและเพื่อน ๆ ควรจะได้ประเมินผล และติชมโดยเร็วการพูดและการติชม ก็ควรที่จะได้ใช้ถ้อยคำด้วยความระมัดระวัง การติชมควรถือหลักการให้กำลังใจด้วย คือควรชมส่วนที่ผู้เรียนทำได้ดีเสียก่อน แล้วจึงติ การติก็ควรติเพื่อก่อ คือมีข้อเสนอแนะประกอบไปด้วย ผู้เรียนจึงจะได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง ทางที่ดีควรที่จะได้สร้างเกณฑ์หรือแบบประเมินผลไว้ใช้ในการประเมิน การประเมินผล การติชมจะได้เป็นไปตามหลักการ ผู้เรียนจะได้เกิดความเข้าใจในความสามารถทางการแสดงของตน พร้อมทั้งจะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตามคำแนะนำ

7. ในการใช้นาฏการประกอบการสอนนั้น ผู้เรียนควรเกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบผลสำเร็จ คือ รู้สึกว่า พูดได้ เขียนได้ แสดงได้ ทำให้เกิดความมั่นใจ กล่าวพูด กล่าวแสดงต่อไปอีก เพราะฉะนั้น ในการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อกิจกรรมการแสดงจึงควรเริ่มต้นจากทักษะพื้นฐานก่อน เช่น ให้นักเรียนได้ลองสังเกตกิริยาอาการของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย พนักงานเดินตลาด แพทย์ วิศวกร แล้วให้ลองเลียนแบบกิริยาท่าทางต่าง ๆ และการใช้คำพูด ถ้าจะให้ดีครูควรมอบหมายให้นักเรียนเป็นคู่ ๆ ไปสังเกตกิริยาท่าทางและการใช้ภาษาของคนเหล่านั้นพร้อมกัน แล้วให้นักเรียนคนหนึ่งแสดงอีกคนหนึ่งเป็นผู้ตรวจสอบดูว่าแสดงกิริยา หรือพูดได้เหมือนหรือไม่ นอกจากนั้นอาจให้นักเรียนฝึกแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ ซึ่งแสดงอารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ กลุ้มใจ หัวเราะ ร้องไห้ โกรธ เป็นต้นซึ่งเป็นการแสดงง่าย ๆ ที่นักเรียนพอทำได้

การแสดงท่าจากสุภาษิต คำพังเพย หรือสำนวนไทย ให้เพื่อน ๆ ทายก็เป็นการแสดงที่ไม่ยากนัก เพราะฉะนั้น ครูอาจให้นักเรียนลองแสดงทำให้เพื่อนทาย เช่น ยังไม่เห็นน้ำตดกระบอก ยังไม่เห็นกระรอกโก่งหน้าไม้ เป็นต้น เมื่อนักเรียนแสดงท่าได้ก็จะรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถในการแสดงพอสมควร ทำให้มีกำลังใจที่จะแสดงต่อไป

การเล่าเรื่องเล่านิทาน ก็ควรเป็นเรื่องสั้น ๆ ใช้เวลาพูดประมาณ 2-3 นาที นักเรียนอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการพูด หรืออาจให้เพื่อนมาแสดงท่าทาง หรือสาธิต

การแสดงบางอย่างประกอบการพูดของตนด้วย ละครสั้น ๆ ซึ่งใช้เวลาในการแสดงประมาณ 10 นาที ในตอนแรกอาจจะเป็นทำนองเล่นละครวิทยุก่อน คือใช้เสียงเท่านั้นไม่ต้องแสดงท่าทาง บทที่แสดงควรเป็นบทง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนนัก นักเรียนจะได้รู้สึกว่าได้แสดงได้ เกิดความมั่นใจ และมีกำลังใจที่จะแสดงต่อไป

8. ในการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้นาฏการนั้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความกล้าเกิดความมั่นใจที่จะพูดหรือแสดง ครูผู้สอนจึงควรที่ต้องเสริมกำลังใจเป็นระยะ ๆ การเสริมกำลังใจเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเมื่อนักเรียนได้ทำกิจกรรมใดแล้ว ก็ย่อมต้องการทราบว่าพฤติกรรมหรือทักษะทางภาษาที่ตนแสดงออกนั้นถูกต้องหรือเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่ นักจิตวิทยาได้เสนอแนะว่า การเสริมกำลังใจในทางบวกจะช่วยให้ นักเรียนทราบว่าสิ่งที่ตนแสดงออกไปนั้นถูกต้อง เป็นที่พึงปรารถนา นักเรียนก็จะเกิดกำลังใจ เกิดความภาคภูมิใจมีความมานะพยายามที่จะแสดงต่อไป นอกจากนั้นการเสริมกำลังใจในทางบวกยังช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนอีกด้วย

การใช้นาฏการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงละคร จะต้องมีการซ้อมและท่องบทขณะที่ซ้อมละครก็อาจจะมีข้อบกพร่องบ้าง หากครูผู้สอนพูดเสริมกำลังใจ ก็จะทำให้ นักเรียนได้ทราบข้อบกพร่องของตนเองและพยายามแก้ไขให้ดีขึ้น เมื่อแสดงได้ถูกต้องก็จะได้รับคำชมเชย ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จและจะพยายามแสดงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก

การเสริมกำลังใจนั้นมีหลายวิธี และผู้เสริมกำลังใจก็มีทั้งครู และเพื่อนนักเรียนด้วยกันเอง การเสริมกำลังใจที่นิยมใช้กัน มีทั้งการพูดชื่นชม เสริมกำลังใจด้วยวาจา การเสริมกำลังใจด้วยการแสดงท่าทาง เช่น พยักหน้า เอามือแตะไหล่ แสดงแววตา แสดงความชื่นชม ยิ้ม เป็นต้น การเสริมกำลังใจด้วยการให้นักเรียนปรบมือ ด้วยการให้รางวัลหรือให้ดาว และให้นักเรียนพูดชื่นชมกันเอง

การพูดชื่นชมการแสดงของนักเรียน ครูควรระมัดระวังเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสม ควรชมสิ่งที่นักเรียนแสดงได้ดีเสียก่อน แล้วจึงแจ้งให้นักเรียนทราบถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนะการแก้ไข ในกรณีที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการชื่นชมการแสดงของเพื่อนในชั้น ครูก็ควรที่จะสอนให้นักเรียนทราบถึงวิธีการชื่นชมที่เหมาะสม อาจให้นักเรียน

ทดลองติชมกันก่อน แล้วครูก็ช่วยสรุปเสนอวิธีการติชมที่ถูกต้อง จะทำให้ผู้แสดงเกิดกำลังใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

9. การใช้นาฏการประกอบการสอนนั้น เป็นทั้งเรื่องการใช้ภาษาและการแสดง ในขณะเดียวกัน แรงจูงใจ จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ครูผู้สอนควรที่จะได้สร้างบรรยากาศ ให้น่าสนใจ น่าเรียน แรงจูงใจมี 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายนอก
2. แรงจูงใจภายใน

แรงจูงใจภายนอก คือ แรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอก เป็นแรงกระตุ้น ที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน ในการเรียนการสอน ภาษาไทย เพื่อกิจกรรมการแสดงนั้นครูอาจเปิดเทป การแสดงละครให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งออกมาแสดงทำให้เพื่อน ๆ หาย การเล่นเกมที่นักเรียนต้องแสดง ท่าทาง หรืออารมณ์ตามที่ถูกกำหนดให้ทำ ครูแสดงภาพหรือสไลด์ การแสดงท่าทางต่าง ๆ ในขณะพูดให้นักเรียนชม สิ่งเหล่านี้ เป็นแรงจูงใจภายนอกที่ทำให้นักเรียนสนใจ เกิดความ กระตือรือร้นที่จะเรียนบทเรียนกิจกรรมเพื่อการแสดงต่าง ๆ ต่อไป

แรงจูงใจภายใน คือ แรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวของนักเรียน แรงจูงใจ ภายในเป็นความสนใจ ความกระตือรือร้น ความใคร่รู้ใคร่เรียน ความต้องการที่จะแสดงออก ทั้งการพูด การเขียน การแสดงละคร นอกจากนั้นก็เป็นความต้องการที่จะเสาะแสวงหา ความรู้ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แรงจูงใจภายในส่วนใหญ่มักจะเกิดขึ้น เนื่องจากผล ของแรงจูงใจภายนอก คือ หลังจากที่ครูใช้วิธีนำเข้าสู่บทเรียน การจัดบรรยากาศเป็นแรง กระตุ้นให้นักเรียนสนใจในบทเรียน และ ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมจนเกิดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนก็จะเกิดความกระตือรือร้นขึ้นภายในตนเอง คิดริเริ่มใคร่ที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย ตนเองบ้าง เช่น หลังจากที่ได้ฟังเทป การแสดงละครพูด ได้ร่วมแสดงและได้เรียนรู้ถึงวิธีการ เขียนบทละครพูด ก็ใคร่ที่จะได้แต่งบทละครด้วยตนเอง อาจจะเป็นไปในแนวที่ได้เรียนไป แล้ว หรือเป็นแนวที่แปลกแตกต่างออกไปอีกบ้างก็ได้ หรือหลังจากการที่ได้เรียนเรื่องการได้ กลอนสวดบทสักรา แล้วก็ลองแต่งกลอนเอง และคิดที่จะได้กลอนสวดหรือบทสักราขึ้นในหมู่ เพื่อน ๆ เป็นต้น

คุณค่าของการจัดการนาฏการเพื่อการศึกษา

การนำประสบการณ์นาฏการและศิลปะการละครเพื่อการศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอนให้คุณค่ามากมาย สุจิต เพียรชอบ (2523 : 4) กล่าวว่า การสอนภาษาไทยให้มีชีวิตชีวา นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยคล่องและเห็นคุณค่าของภาษาไทยมีอยู่หลายวิธีด้วยกัน วิธีหนึ่งที่ครูภาษาไทยควรให้ความสนใจและนำมาใช้ในการสอนก็คือการใช้

“นาฏการ” (Dramatization) ประสบการณ์ทางการแสดง หรือประสบการณ์ทางนาฏการ (Dramatization Experience) นั้นเป็นประสบการณ์ที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้อย่างหนึ่ง เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เห็นภาพได้ชัดเจนกว่าถ้อยคำที่ครูอธิบาย

สดไอ พันธุมโกมล (2516 : 2 - 3) ได้กล่าวถึง คุณค่าของศิลปะการละครไว้ว่า การศึกษาวิชาศิลปะการละคร ถ้าทำได้อย่างถูกต้องก็น่าจะเกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก สำหรับเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยที่จะพัฒนาความคิดอ่าน รสนิยม จิตใจและความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ การอ่านบทละคร ถ้าการอ่านให้เข้าใจลึกซึ้ง ผู้อ่านจะต้องขวนขวายหาความรู้ความเข้าใจทางด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคม ภาษาและวรรณคดี การทำงานร่วมกัน เพื่อจัดแสดงละครที่มีคุณค่าทางด้านศิลปะและวรรณกรรม นอกจากจะช่วยส่งเสริมความรู้ความชำนาญในด้านวิชาการแล้วยังจะช่วยฝึกหัดเยาวชนให้รู้จักรับผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความสามัคคี เพราะในการจัดแสดงละครแต่ละครั้งนั้นจะเห็นได้ชัดว่า ความสำเร็จขึ้นอยู่กับการร่วมแรงร่วมใจกันของทุกฝ่ายไม่มีใครสำคัญว่าใครในการแสดงละคร ผู้แสดงซึ่งอยู่หน้าเวทีมิได้มีความสำคัญกว่าผู้ทำงานหลังฉากเลยแม้แต่น้อย ผู้ร่วมงานทุกคนจะต้องรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยคำนึงถึงผลงานอันเป็นของส่วนรวม มิใช่จะคำนึงถึงความดีเด่นเฉพาะตัวของผู้นั้นผู้ใด

อมรา ปฐกัญญานุภรณ์ (2522 : 66 - 69) ได้กล่าวถึงคุณค่าของศิลปะการแสดงต่อการศึกษากการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตของผู้เรียน ไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความตื่นตา ใจได้ง่าย เพราะจุดประสงค์ของการแสดงละคร มีเพื่อสนองความรู้สึกรับรู้และความบันเทิง แล้วยังเป็นประสบการณ์ที่สร้างความประทับใจแก่ผู้เรียนที่เกี่ยวข้อง อันเป็นผลดีต่อการสร้างความจำอีกด้วย

2. ส่งเสริมการสร้างและการใช้จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากการแสดงแบบละครเป็นศิลปะแขนงหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องอาศัยจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ในการจัดแสดงตั้งแต่การเลือกบทละคร การถ่ายทอดออกมาเป็นการแสดงบทบาทต่าง ๆ การกำกับการแสดง การเลือกและออกแบบ ฉาก เวที แสง สี และเสียง ตลอดจนเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์การแสดง เป็นต้น

3. ส่งเสริมผู้เรียนในด้านการแสวงหาและค้นพบความสามารถของตนเอง สนับสนุนผู้เรียนในด้านการแสดงต่าง ๆ เพื่อการสื่อความหมาย เช่น การแสดงบทบาท การกำกับการแสดง การเขียนบทละคร การสร้างฉาก การออกแบบเครื่องแต่งกาย เป็นต้น ตลอดจนได้ฝึกฝนความสามารถนั้นจนชำนาญ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในภายภาคหน้าต่อไป

4. เพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของละคร เป็นต้นว่า ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา ฯลฯ ความรู้เหล่านี้บางส่วนสามารถเรียนรู้ได้โดยตรงจากละคร หรือมิฉะนั้นก็ต้องอาศัยการค้นคว้าเพิ่มเติมนำมาประกอบหรือเป็นพื้นฐานของการศึกษาอีกทีหนึ่ง

5. พัฒนาความคิดและจิตใจ ตามแนวพัฒนาการด้านจิตวิทยา ดังนี้คือ

5.1 ทำให้เรียนรู้ถึงการเผชิญปัญหาของมนุษย์ตามเงื่อนไขของสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาของมนุษย์ ซึ่งมีตัวแทนได้แก่ตัวละครนั่นเอง

5.2 ทำให้เข้าใจและยอมรับแนวความคิดและจิตใจ ตลอดจนการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคม ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ชมและผู้แสดง เนื่องจากผู้เรียนมักจะมองเห็นลักษณะของตนเองปรากฏอยู่ในตัวละคร (Identification) โดยเฉพาะตัวละครที่แสดงเข้าถึงบทบาทอย่างแท้จริง

5.3 พัฒนาความคิดทางด้านคุณค่า และทัศนคติของผู้เรียนในชีวิตจริง ๆ จากประสบการณ์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในการจัดแสดงละครไปในทางที่ดีขึ้น

5.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีทางออกของแรงขับทางธรรมชาติ ในขณะที่ไม่สามารถทำได้ในสภาพปกติในชีวิตจริง เช่น ผจญภัย การต่อสู้ และความตื่นเต้น เป็นต้น

5.5 พัฒนาบุคลิกภาพ และแก้ไขพฤติกรรมบางประการของผู้เรียน เช่น ในกรณีที่ผู้เรียนเป็นคนไม่กล้าแสดงออก หรือไม่มีความมั่นใจในตนเอง การได้มีประสบการณ์ทางละคร จะช่วยให้เรียนรู้ในการแสดงออกซึ่งเป็นเพียงการ “ลองทำ” ในฐานะที่เป็นผู้อื่น

เมื่อผู้เรียนพบว่าการ “ลองทำ” นั้นไม่ทำให้เกิดอันตรายใด ๆ แล้ว จะทำให้ความไม่มั่นใจค่อย ๆ หดไปในที่สุด แล้วยังเกิดความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นตามมาด้วย

6. ฝึกฝนการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นต้นว่า การสังเกตกำหนดรู้ด้วยการมอง หรือการฟัง การทรงตัว การเคลื่อนไหว อวัยวะและการรักษาสสมดุลของร่างกาย เป็นต้น

7. ให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนในด้านการทำงานร่วมกัน และความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักการแบ่งหน้าที่และประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ

สนม ครูทเมือง (2523 : 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิธีการสอนโดยการละครว่ามีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ดังนี้

ประโยชน์ที่รับจากการสอนโดยวิธีการละครนั้นมีมากมาย เช่น ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นการฝึกทักษะการพูด ฟัง อ่าน และเขียน ฝึกการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีการพัฒนาบุคลิกลักษณะ ตลอดจนทางด้านจิตใจ ให้เกิดความชื่นชมในการเรียนภาษาไทยและรักวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างดี

บุญเหลือ ทองเอี่ยม (2523 : 209) ได้กล่าวถึงคุณค่าของประสบการณ์ทางนาฏการ (Dramatized Experience) ไว้ดังนี้ คือ ปัจจุบันนี้ได้มีการนำเอาประสบการณ์การแสดงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนกันมากขึ้นทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า

1. เด็กทุกคนที่อยู่ในวัยตั้งแต่ 1 ขวบขึ้นไป จะสนใจและสนุกสนานกับการแสดง

2. คนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ นั้นสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจกันได้เป็นอย่างดีก็ด้วยการให้ประสบการณ์การแสดง

3. ประสบการณ์การแสดงจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการให้รายละเอียดอย่างมีความหมาย ให้โอกาสเด็กได้สำรวจความรู้สึกของตนเอง และช่วยเร้าให้เกิดความสนใจที่จะเรียน

4. ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็ให้ร่วมกันคิดแก้ปัญหา

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2524 : 66) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนำละครมาใช้ในการเรียนการสอนดังนี้

1. ทำให้บทเรียนน่าสนใจและประทับใจมาก
2. ช่วยให้เรื่องที่เรียนเป็นจริงเป็นจังขึ้น
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักใช้ภาษาให้เป็นประโยชน์และเป็นการปรับปรุงทักษะทางภาษาด้วย
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกตามบุคลิกภาพของตัวเองละครอย่างที่ไม่อาจทำได้ด้วยวิธีอื่น
5. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
6. เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ทำให้สนใจเรียนมากขึ้น
7. ช่วยเปลี่ยนเจตคติของผู้เรียนให้เป็นไปตามที่พึงปรารถนา
8. ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ของเด็กนักเรียน
9. ช่วยสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนช่วยกันคิดแก้ปัญหา
10. ส่งเสริมทักษะทั้ง 4 วิธี คือ ทักษะในการฟัง ทักษะในการพูด ทักษะในการอ่าน ทักษะในการเขียน และทักษะในการแสดง

ในต่างประเทศ ได้มีผู้ให้ความเห็นว่า การใช้การละครหรือกิจกรรมการละครประกอบการสอน ให้คุณค่าต่อการเรียนภาษาดังต่อไปนี้

ลินเซ (Lindsay. 1974 : 55) กล่าวว่า การใช้การละคร นอกจากจะทำให้ครูและนักเรียนได้สนทนากันแล้ว ยังต้องแสดงท่าทางด้วย เป็นการให้นักเรียนได้รู้ภาษา จากสถานการณ์โดยใช้ร่างกายทุกส่วน (Whole Self) เช่น ท่าใบ้ (Mime) บทบาทสมมุติ (Role Playing) และละครสด (Improvisation)

นอกจากนั้น สเตวิก (Stevick. 1979 : 201) ให้ความเห็นว่ากิจกรรมการละครทำให้นักเรียนสามารถแสดงและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม การที่นักเรียนสามารถแสดงบทบาทเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างได้นั้น ก็เนื่องมาจากนักเรียนคิดวาดภาพหรือจินตนาการและสร้างสรรค์ลักษณะตัวละครไปตามสถานการณ์จำลองและบทบาทสมมุติที่จัดให้มีขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาความคิดและความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

อาจกล่าวได้ว่า นาฏการนับว่าเป็นสื่อการสอนประเภทกิจกรรมและวิธีการ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของการนำเอาประโยชน์จากวิชาศิลปะการละครมาใช้ทั้งสิ้น นาฏการจะเป็นประสบการณ์ตรงของผู้แสดง โดยเฉพาะผู้แสดงจะสามารถเข้าถึงเหตุการณ์และจิตใจ

ของตัวละครที่ตนสวมบทบาทอยู่นั้นแล้วนำมาแสดงให้ผู้ชมได้ชม ส่วนผู้ชมก็จะได้รับประสบการณ์รองที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และก่อให้เกิดประสบการณ์ด้านการร่วมแสดงความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ตลอดจนมีส่วนร่วมช่วยกันปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วย ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับดังกล่าวนี้ เอ็ดก้า เดล (Edgar Dale) เรียกว่า “ประสบการณ์ทางนาฏการ” (Dramatized Experience) ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ได้โดยไม่รู้สึกว่ากำลังเรียนอยู่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

ในการเรียนการสอนภาษาไทย การวัดและการประเมินผลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นเครื่องช่วยให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้ทราบว่าการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ หรือบรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้มากน้อยเพียงใด และเนื่องจากการเรียนการสอนภาษาไทยมีกระบวนการเรียนรู้ที่ค่อนข้างซับซ้อน การวัดและการประเมินผลจึงต้องทำกันหลาย ๆ ด้าน และใช้วิธีการหลายวิธี ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบพัฒนาการ ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้สอนไว้ ดังที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยดังนี้

กนกวรรณ ชื่นชม (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนปกติกับวิธีสอนชุดจุลบทที่ใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการเรียนจุลบทที่มีหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยหนังสือปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำเนา ศรีบุญแก้ว (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยระหว่างการสอน แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำจวน นิชเปี่ยม (2535 : 75) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยรูปแบบ

การสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการใช้เหตุผล ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพียงใจ บุญนันทน์ (2538 : 75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคการสอน สื่อการสอนต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาผลงานวิจัย ได้มีงานวิจัยความสามารถทางการเขียน ดังนี้

นฤมล กังวาลไกล (2534 : 94) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติมีความสามารถในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปริฉัตร พรหมศรี (2535 : 105) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถทางการเขียนและความสนใจในวิชาสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกาและวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนอ่านแบบเอริกาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ สิมโน (2536 : 81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยออดกับการสอนอ่านตามวิธีสอนในคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการ

การเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามวิธีสอนในคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นลินี บพิตรสุวรรณ (2537 : 99) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนและแรงจูงใจในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถทางการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

รอธสไตน์ (Rothstein. 1970 : 2622 - A) วิจัยเปรียบเทียบการสอนเรียงความโดยวิธีแบบโปรแกรมกับการสอนเรียงความแบบเดิม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัย โดยให้นักศึกษาทุกคนเขียนเรียงความสัปดาห์ละ 4 ครั้งเป็นเวลา 4 เดือน แล้วให้อาจารย์ 3 คนตรวจ ผลการวิจัยพบว่าการวิเคราะห์คำผิดจากเรียงความที่นักศึกษาเขียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากแบบสอบถาม พบว่านักศึกษาพอใจการสอนแบบโปรแกรมมากกว่า ผู้วิจัยสรุปว่า นักศึกษาจะเขียนเรียงความได้ดีเมื่อเขาเขียนสิ่งที่เขารู้และเขียนจากความรู้สึกนึกคิดของเขาเอง

อารีนา (Arena. 1973 : 5138 - A) วิจัยเพื่อที่จะนำวิชาภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการสอนเขียนเรียงความภาษาอังกฤษ โดยแบ่งออกเป็น 2 วิธีคือใช้เทคนิควิเคราะห์ประโยคยี่ระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์และใช้วิธีสอนเป็นรายบุคคลโดยใช้หลักบางประการในการเขียนเพื่อเพิ่มทักษะในการเขียนเรียงความให้แก่นักศึกษาที่สอบวิชาภาษาอังกฤษตก ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางไวยากรณ์กับทักษะการเขียน และความสามารถในการวิเคราะห์ประโยคเกี่ยวข้องกับการสอนเป็นรายบุคคล หลักการทั่วไปของการเขียนมีอิทธิพลต่อความมั่งคั่งด้านทักษะการเขียนเรียงความ

โทมัส (Thomas. 1976 : 6320 - A) ศึกษาขอบเขตความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและผลสัมฤทธิ์ในการเขียน ของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเซาท์คาโรไลนา จำนวน 405 คน ความเข้าใจในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์

ในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ และผลสัมฤทธิ์ในการเขียนมีความสัมพันธ์กับจำนวนของการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ออสติน (Austin. 1983 : 771 - A) วิจัยผลการอ่านอย่างวิเคราะห์ต่อทักษะการเขียนเรียงความในระดับมหาวิทยาลัย โดยแบ่งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 25 คน เป็นนักศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลองใช้การฝึกเขียนโดยคำนึงถึงการนำรูปแบบ ตัวอย่างการเขียนที่ดีจากเรื่องที่อ่าน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ฝึกการอ่านอย่างวิเคราะห์ประกอบการฝึกเขียน ผู้วิจัยใช้ผลการสอบทั้งก่อนและหลังเรียน โดยใช้ผลของการเขียนในสัปดาห์แรกและสัปดาห์สุดท้ายของการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนจากการสอบก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้บทความหรือเนื้อหาการอ่านอย่างมีการวิเคราะห์เรื่องถ้อยคำ สำนวนภาษาศิลปะการเขียนที่ดี เหล่านี้มีผลต่อการเรียนวิชาการเขียน

จากผลการวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ต้องอาศัยเทคนิคการสอนหลาย ๆ แบบ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถทางการเขียนที่ดี ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าควรพิจารณาเทคนิคการสอนแบบใดจึงเหมาะสมที่จะใช้สอนให้นักเรียนมีความสามารถทางการเขียนได้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

จากการศึกษาผลงานวิจัย ได้มีงานวิจัยเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ดังนี้
ผาณิต เพชรจำรัส (2529 : 66 - 67) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อกิจธุระและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนแบบซินติเคทกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน และมีเจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อกิจธุระหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มัลลิกา ภักดิ์ธรงค์ (2531 : 109) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมาที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า

ทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

นฤมล กังวาลไกล (2534 : 98) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุไรรัตน์ เพิ่มสุข (2538 : 119) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบเริกากับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเริกากับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพียงใจ บุญนันทน์ (2538 : 81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้นาฏการ

งานวิจัยในประเทศ

สาลิณี หมายเจริญ (2527 : 108) ได้สำรวจการใช้นาฏการประกอบภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร และรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้นาฏการประกอบการสอนภาษาไทย มาจัดทำเป็นโครงการเสนอการจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยปรากฏว่านาฏการที่ใช้ประกอบการสอนภาษาไทย อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การแสดงละครพูด ละครใบ้ การแสดงท่าทาง การแสดงบทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง การอ่านบทสนทนา การอ่านทำนองเสนาะ การแสดงเพลงเรือ การท่ายปริศนาท่าทาง การแสดงละครสั้น และลักษณะการใช้นาฏการ การใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนการสอนเนื้อหาวิชาและสรุปบทเรียน อยู่ในระดับมาก

ฉันทนา กุลธวัชชัย (2530 : 98) ได้ทดลองสอนนาฏการในวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของกลุ่มที่สอนโดยนาฏการ แตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและความสนใจทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พชรมนต์ เพียรคงชล (2533 : 66) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาภาษากับวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนแบบนาฏการ และการสอนตามคู่มือครู แนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มที่สอนโดยนาฏการแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วรเชษฐ โชคชัย (2536 : 97 - 98) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามแนวคู่มือครู พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของกลุ่มที่สอนโดยนาฏการแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความรับผิดชอบในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพียงใจ บุญนันทน์ (2538 : 80 - 81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มที่สอนโดยนาฏการแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติทางการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

ชาริม ปาซ (ชวลิต ผู้ภักดี. 2526 : 30 ; Sharim Paz. n.d.) กล่าวว่า การใช้
นาฏการกับนักศึกษาฝึกหัดครูในประเทศชิลี ปรากฏว่า เขาได้จัดโครงการละครฝึก
นักศึกษาฝึกหัดครูเพราะเชื่อว่านาฏการจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกฝนการพูดภาษาอังกฤษ
อย่างจริงจังและสมจริง อีกทั้งได้รับทักษะหลายอย่าง ซึ่งมีประโยชน์ต่ออาชีพครูอย่างยิ่ง
และได้เปิดสอนวิชา Language Study through Drama เป็นวิชาบังคับ หลักสูตร 1 ปี และ
การสัมมนาเป็นวิชาเลือก หลักสูตร 6 เดือน นับว่าการใช้การละครบรรลุวัตถุประสงค์
ของการจัดโครงการนี้เป็นอย่างดี

มาเลย์ และอลันดอฟ (ชวลิต ผู้ภักดี. 2526 : 30 ; Maley and Alanduff. n.d.)
กล่าวว่า ปี ค.ศ. 1978 เขาได้อาศัยความรู้จากประสบการณ์ในการสอนภาษาต่างประเทศ
และภาษาที่สองมาเป็นเวลานานในยุโรป เขาได้ทดลองใช้กิจกรรมการละครเป็นเวลากว่า
5 ปี จนได้เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมและใช้ได้จริงบรรจุไว้ในหนังสือ

อิมสูล์ (1973 : 24 - 26) ได้ให้ข้อคิดในการสอนภาษาว่า ถ้าใช้การแสดง
ประกอบด้วย จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดี และเกิดความเข้าใจใน
วัฒนธรรมของภาษาได้ลึกซึ้ง รวมทั้งผู้เรียนยังเกิดความสนุกสนานในการเรียนอีกด้วย

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้นาฏการที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่า
การสอนโดยใช้นาฏการทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้น นักเรียนมีเจตคติที่ดี
ต่อการเรียนภาษาไทย รวมทั้งทำให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ มีความสนุกสนาน ซึ่ง
งานวิจัยส่วนใหญ่จะใช้การสอนโดยใช้นาฏการนี้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัย
จึงสนใจศึกษาว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ความสามารถทางการเขียนเรื่อง
และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการสอนโดยใช้
นาฏการจะสูงกว่าการสอนโดยไม่ใช้นาฏการหรือไม่

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
ภาษาไทย

2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อความสามารถทางการเขียนเรื่อง
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏกรรมมีเจตคติต่อการเรียนดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้นาฏกรรม
4. นักเรียนเพศชายและเพศหญิงที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏกรรมมีเจตคติต่อการเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลอง
5. วิธีดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 5 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 199 คน โดยมีเหตุผลในการเลือกโรงเรียนดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2540 ตั้งแต่ 2 ห้องเรียนขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนอย่างน้อย ห้องเรียนละ 30 คน
3. สภาพห้องเรียน ระดับการเรียนรู้ของนักเรียนโดยทั่วไปคล้ายคลึงกับโรงเรียนส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานคร
4. ผู้บริหารและคณะครูเห็นความสำคัญของการวิจัยและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 60 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากห้องเรียนมา 2 ห้องเรียน จากจำนวนทั้งหมด 5 ห้องเรียน
2. เมื่อได้นักเรียนมา 2 ห้องเรียนแล้ว จับฉลากอีกครั้งเพื่อเลือกเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

กลุ่มทดลองเรียนด้วย การสอนโดยใช้นาฏการ

กลุ่มควบคุมเรียนด้วย การสอนโดยไม่ใช้นาฏการ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย

1. แผนการสอนโดยใช้นาฏการ
2. แผนการสอนโดยไม่ใช้นาฏการ
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
4. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรื่อง
5. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

แผนการสอนโดยใช้นาฏการ

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดจุดประสงค์ หลักการ เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดพื้นฐานภาษา เล่ม 1 และเล่ม 2 เรื่อง

- จดหมายจากเพื่อน
- บึงนกน้ำ

- อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข
- บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน สุครีพหักฉัตร
- ครึ่งหนึ่งยังจำได้

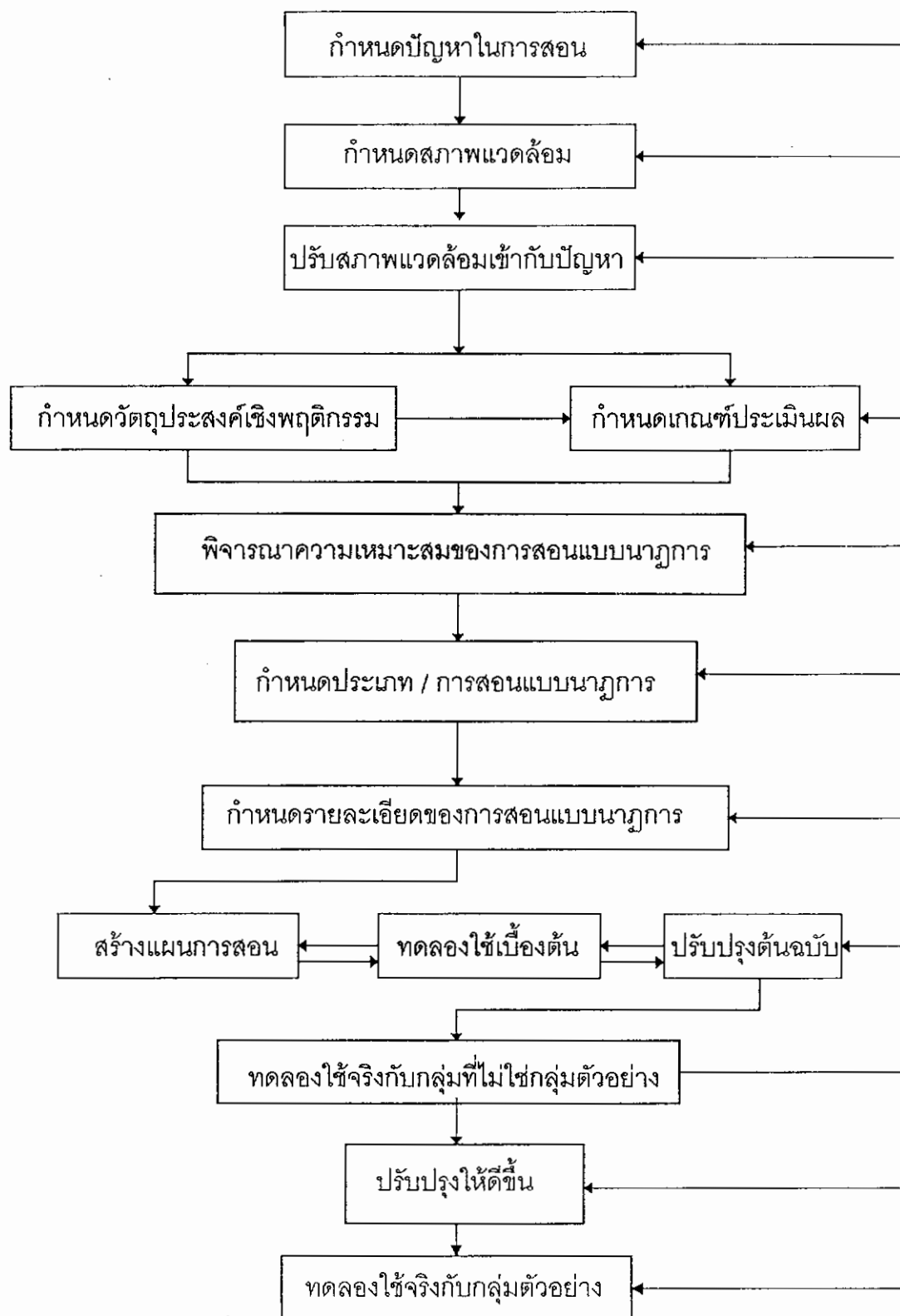
มีลำดับขั้นตอนในการสอนซึ่งประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นการสร้างความสนใจให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนและทบทวนบทเรียนเดิมของผู้เรียน โดยนำเนื้อหาสาระสำคัญที่เคยเรียนไปแล้วในบทเรียนก่อนมาสัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ รวมทั้งแจ้งจุดประสงค์ของบทเรียนใหม่ ในขั้นนี้ ใช้การพูดเล่า การสนทนา การอภิปราย หรือใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน เป็นการให้เนื้อหาความรู้จากการแสดงของนักเรียน โดยแบ่งกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นเตรียม เป็นการให้แนวการเรียนรู้ การกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ เพื่อเตรียมผู้แสดงหรือผู้ชม
2. ขั้นแสดง ในขั้นนี้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง ตามบทบาทหรือสถานการณ์ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีการวางแผนร่วมกัน
3. ขั้นอภิปรายและสรุปผล เมื่อการแสดงจบลง ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นและสรุปการแสดง โดยให้นักเรียนที่เป็นผู้ชมการแสดงได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าผู้ชมเรียนรู้อะไรบ้างจากการแสดง การแสดงเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่ โดยครูเป็นผู้คอยเสริมและสรุปบทเรียนร่วมกับนักเรียนอีกครั้ง

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผล ขั้นนี้เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์หรือไม่ การประเมินผลนี้ใช้การสังเกต การทำกิจกรรมในชั้นเรียน การตอบคำถามหรือการทำแบบฝึกหัด

ภาพประกอบ 1 ลำดับขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนแบบนฏการ ปรับปรุงมาจาก
เพียงใจ บุญนันท์ (2538 : 62)

คำอธิบายลำดับขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนแบบนาฏการ

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาในการสอน เป็นการวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตของปัญหาที่ประสงค์จะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และจะใช้นาฏการชนิดใดในการศึกษาและแก้ปัญหา

ขั้นที่ 2 กำหนดสภาพแวดล้อม เป็นการกำหนดสถานการณ์ สถานที่ บุคคล วัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ รวมทั้งกำหนดการเดินทางเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

ขั้นที่ 3 ปรับสภาพแวดล้อมให้สัมพันธ์กับปัญหาการสอน ปรับสภาพการณ์ให้สอดคล้องกับปัญหาการสอน ดำเนินเรื่องให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมซึมซาบปัญหา ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 4 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ที่คาดหวังจะให้ผู้เรียนหรือผู้ร่วมกิจกรรมได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เงื่อนไข และเกณฑ์อย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 กำหนดเกณฑ์การประเมินผล เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการวัดผล เป็นการเก็บข้อมูลที่ได้จากการสังเกตหรือวัดพฤติกรรมของผู้เรียน

ขั้นที่ 6 พิจารณาความเหมาะสมของการสอนแบบนาฏการ พิจารณาความเหมาะสมในประเด็นต่อไปนี้

6.1 ช่วยพัฒนาอารมณ์และเจตคติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

6.2 ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ของผู้ร่วมกิจกรรม

6.3 ช่วยจูงใจให้ผู้ร่วมกิจกรรมทำได้นานและต่อเนื่อง

6.4 กระตุ้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมออกมา

6.5 ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ร่วมกิจกรรม

6.6 จัดความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้ร่วมกิจกรรมเข้ากับผู้อื่นได้

ขั้นที่ 7 กำหนดประเภท/รูปแบบการสอนแบบนาฏการว่าจะใช้แบบใดหรือผสมผสานมากกว่าหนึ่งแบบ

ขั้นที่ 8 กำหนดรายละเอียดของการสอนแบบนาฏการ ที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 9 ขั้นสร้างต้นแบบหรือแผนการสอน เป็นการพัฒนาต้นแบบหรือร่างแผนการสอนให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้สามารถนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และเวลาที่ใช้สอนในแต่ละครั้ง

ขั้นที่ 10 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองสอนกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

ขั้นที่ 11 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง

แผนการสอนโดยไม่ใช้นาฏการ

แผนการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีขั้นตอนตามวิธีการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) และศึกษาคู่มือครูวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดพื้นฐานภาษา เล่ม 1 และเล่ม 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. เลือกเนื้อหาที่นำมาทดลองได้แก่ เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดพื้นฐานภาษา เล่ม 1 และเล่ม 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 เรื่อง คือ
  - 2.1 จดหมายจากเพื่อน
  - 2.2 บึงนกน้ำ
  - 2.3 อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข
  - 2.4 บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน สุครีพหักฉัตร
  - 2.5 ครั้งหนึ่งยังจำได้
3. วิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมสำหรับเนื้อหาที่กำหนดไว้
4. นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนกับเวลาที่ใช้สอนในแต่ละครั้ง

5. นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองสอนกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มควบคุม

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ขวาล แพรัตกุล (2527 : 1 - 405) หนังสือการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529 : 1 - 371) และหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2532 : 1 - 192)
2. วิเคราะห์หลักสูตร กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรวิชาภาษาไทย ตามเนื้อหาวิชาที่นำมาทดลองสอน โดยร่วมพิจารณากับผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 75 ข้อ เพื่อใช้จริง 50 ข้อ
4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดได้ตรงตามเนื้อหาและตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามตารางเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การประเมิน

1 หมายถึง แน่ใจว่า	ข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น
0 หมายถึง ไม่แน่ใจ	ข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้นหรือไม่
-1 หมายถึง แน่ใจว่า	ข้อสอบไม่ได้วัดจุดประสงค์ข้อนั้น

 คัดเลือกข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไปไว้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2527 : 69)

5. นำแบบทดสอบไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดพลับพลาชัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

6. นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกินในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาความยาก และค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค 27% จากตารางของ จุง เทห์ ฟาน คัดเลือกได้ข้อสอบที่มีค่าความยาก (p) ระหว่าง .26 - .77 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .39 - .73 จำนวน 50 ข้อ นำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR.20) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 197) ได้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรื่อง

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากหนังสือ เทคนิคการเขียนข้อสอบของ ขวาล แพรัตกุล (2520) หนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย ของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 55 - 125)

2. ศึกษาขอบข่ายของเนื้อหา จุดประสงค์การสอนเขียน ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียน เป็นแบบทดสอบการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์ นิทานสุภาษิตจากภาพ โดยวัดความสามารถในการเขียนด้าน การลำดับ ความ ความคิด ใจความชัดเจน และสื่อความหมาย การใช้ภาษา การเขียนสะกดคำ รวมทั้ง ความสมบูรณ์ของการเขียน โดยกำหนดให้ความยาวประมาณ 10 บรรทัด โดยยึดเกณฑ์ คัดเลือกภาพ ตามที่ กรรณิการ์ พวงเกษม (2534 : 45 - 50) กล่าวไว้ ดังนี้

- ภาพมีความชัดเจน มีจุดสนใจ มีฉากประกอบข้างหลังภาพ เป็นภาพที่มีการเคลื่อนไหว เมื่อนักเรียนพิจารณาแล้ว สามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพได้ เช่น ภาพอะไร เหตุเกิดที่ไหน มีเหตุการณ์อะไรบ้างในภาพ เป็นต้น

- ภาพมีความเหมาะสมและอยู่ในความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือเป็นภาพที่นักเรียนรู้จักและเป็นภาพจากนิทานที่สนุก ๆ

4. นำภาพที่ได้รับการคัดเลือกจากข้อ 3 นำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาพและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในคำสั่ง แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายกสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน

5. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความของ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (1987 : 55) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังตาราง ดังนี้

ตาราง 1 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความ

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนเต็ม
1. การลำดับความ	5
2. ความคิด ใจความชัดเจนและสื่อความหมาย	5
3. การใช้ภาษา และการเขียนสะกดคำ	5
4. ความสมบูรณ์ของการเขียนจากภาพ	5

เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความ 20 คะแนน แยกพิจารณา ดังนี้

1. การลำดับความ	5	คะแนน
1.1 ลำดับเนื้อเรื่องเป็นไปตามลำดับสอดคล้องกัน	5	คะแนน
ตลอดเรื่อง		
1.2 ลำดับเนื้อเรื่องเป็นไปตามลำดับสอดคล้องกัน	4	คะแนน
เป็นส่วนใหญ่		
1.3 ลำดับเนื้อเรื่องเป็นไปตามลำดับสอดคล้องกัน	3	คะแนน
เป็นบางส่วน		
1.4 ลำดับเนื้อเรื่องเป็นไปตามลำดับสอดคล้องกันน้อย	2	คะแนน

1.5 ลำดับเนื้อเรื่องไม่สอดคล้องกัน	1	คะแนน
1.6 เนื้อเรื่องสับสนจับใจความไม่ได้	0	คะแนน
2. ความคิด ใจความชัดเจนและสื่อความหมาย	5	คะแนน
2.1 บรรยายแนวความคิดมากกว่า 1 แนวคิด สื่อความหมายชัดเจนตลอดเรื่อง	5	คะแนน
2.2 บรรยายแนวความคิดได้ 1 แนวคิด สื่อความหมายชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	4	คะแนน
2.3 บรรยายแนวความคิดได้ 1 แนวคิด สื่อความหมายได้เป็นบางส่วน	3	คะแนน
2.4 บรรยายแนวความคิด สื่อความหมายได้ เป็นบางส่วน	2	คะแนน
2.5 บรรยายแนวความคิด ไม่สื่อความหมาย	1	คะแนน
2.6 ไม่มีแนวความคิด ไม่สื่อความหมาย	0	คะแนน
3. การใช้ภาษา เขียนสะกดคำ	5	คะแนน
3.1 ใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน ตามหลักภาษา เขียนสะกดผิดไม่เกิน 1 - 2 คำ	5	คะแนน
3.2 ใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน ตามหลักภาษา เขียนสะกดผิดไม่เกิน 3 - 4 คำ	4	คะแนน
3.3 ใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน ตามหลักภาษา เขียนสะกดผิด 5 - 6 คำ	3	คะแนน
3.4 ใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน ตามหลักภาษา เขียนสะกดผิด 7 - 8 คำ	2	คะแนน

3.5 ใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน ตามหลักภาษา เขียนสะกดผิดมากกว่า 7 - 8 คำ	1 คะแนน
3.6 ใช้ภาษาและคำไม่เหมาะสม	0 คะแนน
4. ความสมบูรณ์ของการเขียนจากภาพ สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ	5 คะแนน
4.1 เขียนถึงสิ่งที่ปรากฏในภาพ มาสัมพันธ์กันมากกว่า 1 อย่าง สื่อความหมายได้ชัดเจนตลอดเรื่อง	5 คะแนน
4.2 เขียนถึงสิ่งที่ปรากฏในภาพ มาสัมพันธ์กัน 1 อย่าง สื่อความหมายได้ชัดเจนเป็นส่วนมาก	4 คะแนน
4.3 เขียนถึงสิ่งที่ปรากฏในภาพ มาสัมพันธ์กัน 1 อย่าง สื่อความหมายได้ชัดเจน	3 คะแนน
4.4 เขียนถึงสิ่งที่ปรากฏในภาพสัมพันธ์กัน สื่อความหมายได้เป็นบางส่วน	2 คะแนน
4.5 เขียนถึงสิ่งที่ปรากฏในภาพไม่สัมพันธ์กัน สื่อความหมายได้เป็นบางส่วน	1 คะแนน
4.6 ไม่เขียนถึงสิ่งที่ปรากฏในภาพ ไม่สามารถสื่อความหมายได้	0 คะแนน

หมายเหตุ การนับคำผิดไม่นับคำซ้ำ

6. การกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบการเขียนเรียงความของนักเรียนดังนี้
  1. มีวุฒิอย่างต่ำปริญญาตรี
  2. มีประสบการณ์ด้านการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยอย่างน้อย 2 ปี

7. นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรื่อง เป็นการเขียนเรื่องจากภาพ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ในการพิจารณาการให้คะแนนการเขียนเรียงความของเสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (1987 : 55) โดยผู้วิจัยและครูผู้สอนวิชากลุ่มทักษะภาษาไทย รวมจำนวน 2 คน เพื่อหาความสอดคล้องของผู้ตรวจโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 193) ได้ค่าความสัมพันธ์ของการตรวจให้คะแนนเขียนเรื่องเล่า ประสพการณ์เท่ากับ .81 และเขียนเรื่องประเภทนิทานสุภาสิตเท่ากับ .93

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแบบทดสอบวัดเจตคติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536 : 98 - 108) และศึกษาแนวการสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของ จุไรรัตน์ เพิ่มสุข (2538 : 493 - 495)

2. สร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ ลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) ที่มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่านเห็นสอดคล้องกันจึงจะใช้ได้

3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพลับพลาชัย จำนวน 100 คน

4. นำผลแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน โดยถือเกณฑ์การตรวจดังนี้

	ข้อความที่เป็นบวก	ข้อความที่เป็นลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน	3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน	5 คะแนน

5. นำผลการตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามวัดเจตคติมาหาค่าอำนาจจำแนก โดยการแจกแจงแบบที (t - distribution) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 215) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2 - 8.60 จำนวน 20 ข้อ นำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบัค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 249) ดังแสดงในแผนการวิจัย ตาราง 2

ตาราง 2 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂
CR	T ₁	~X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

C แทน กลุ่มควบคุม

E แทน กลุ่มทดลอง

T₁ แทน การสอบที่จัดกระทำก่อนการทดลอง

T_2 แทน การสอบที่จัดกระทำหลังการทดลอง

X แทน การจัดกระทำการทดลองด้วยการสอนโดยใช้นาฏการ

$\sim X$ แทน การจัดกระทำการทดลองด้วยการสอนโดยไม่ใช้นาฏการ

2. การดำเนินการทดลอง

2.1 จัดปฐมนิเทศ เพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ในการเรียนครั้งนี้ และวิธีประเมินผลการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

2.2 ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถทางการเขียนเรื่อง

2.3 ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัย ทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาในการสอนเท่ากัน โดยใช้เวลาสอนวันละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที สัปดาห์ละ 9 คาบ รวม 90 คาบ เป็นเวลา 10 สัปดาห์ แตกต่างกันเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มทดลองสอนโดยแผนการสอนโดยใช้นาฏการ กลุ่มควบคุมสอนโดยแผนการสอนโดยไม่ใช้นาฏการ

2.4 เมื่อสอนเสร็จทำการทดสอบหลังการสอน (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการเขียนเรื่องฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และใช้แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยวัดเจตคติหลังการสอน (Posttest)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับเพศ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการเขียนเรื่อง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์ประกอบ (Two - way Analysis of Variance)

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t - test for Independent sample)

3. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียน ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t - test for Independent sample)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526 : 88 - 91)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR - 20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 197)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

p แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำถูกในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ คือ $1 - p$

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับหนึ่ง

1.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการตรวจให้คะแนนของการวัดความสามารถทางการเขียน โดยคำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 85)

$$r_{xy} = \frac{N\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{\{N\sum x^2 - (\sum x)^2\} \{N\sum y^2 - (\sum y)^2\}}}$$

เมื่อ $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน x
 $\sum y$ แทน ผลรวมของคะแนน y
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของ x แต่ละตัวยกกำลังสอง
 $\sum y^2$ แทน ผลรวมของ y แต่ละตัวยกกำลังสอง
 $\sum xy$ แทน ผลรวมของผลคูณ x กับ y ทุกคู่
 N แทน จำนวนคน

1.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (OC - Coefficient) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2.1.2 หาค่าความแปรปรวน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2538 : 77)

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 หาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับเพศ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

และความสามารถทางการเขียนเรื่อง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์

ประกอบ (Two - way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 123)

Source of Variation	SS	df	MS	F
วิธีสอน (Row) R	SSR	r-1	$\frac{SSR}{df_R}$	$F_R = \frac{MS_R}{MS_F}$
เพศ (Column) C	SSC	c-1	$\frac{SSC}{df_c}$	$F_C = \frac{MS_C}{MS_F}$
ปฏิสัมพันธ์ (RXC)	SS(RC)	(r-1)(c-1)	$\frac{SS(RC)}{df_{(RC)}}$	$F_{(RC)} = \frac{MS_{(RC)}}{MS_F}$
ความคลาดเคลื่อน (E)	SSE	rc (n-1)	$\frac{SSE}{df_E}$	
รวม	SST	rcn-1		

เมื่อ r แทน จำนวนวิธีสอนในที่นี้เท่ากับ 2 วิธี

C แทน เพศชายและเพศหญิง

n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละ cell

เมื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ Newman - Keuls test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 134)

2.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบตามเจตคติต่อการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลอง โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 101)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1) S_1^2 + (n_2-1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความแตกต่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนแต่ละกลุ่ม
s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ในการทดลอง ผู้วิจัยเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา
2. ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
3. ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อความสามารถทางการเขียนเรื่อง
4. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

5. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่าง
นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลอง

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรศึกษา

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสามารถ
ทางการเขียนเรื่อง จำแนกตามวิธีสอนและเพศ

ตัวแปรที่ศึกษา	วิธีสอน											
	ใช้นาฏการ						ไม่ใช้นาฏการ					
	ชาย		หญิง		รวม		ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน	13.53	3.44	12.60	3.44	13.07	3.41	7.67	3.90	10.53	4.22	9.10	4.25
ความสามารถทาง การเขียนเรื่อง	3.20	2.13	2.77	1.91	2.98	2.00	1.17	0.97	1.20	0.86	1.18	0.91

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนวิชาภาษาไทย

จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน
แบบสองทาง (Two - way ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
วิธีสอน	236.01	1	236.01	16.632*
เพศ	14.01	1	14.01	.987
ปฏิสัมพันธ์	54.16	1	54.16	3.816
ความคลาดเคลื่อน	794.40	56	14.19	
รวมทั้งหมด	1098.58	59		

$$F_{.05 (1, 56)} = 4.02$$

จากตาราง 4 แสดงว่า

1. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้
2. กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยมากกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X}_E = 13.07$, $\bar{X}_C = 9.10$)
3. นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อความสามารถทางการเขียนเรื่องในภาพรวมและชนิดของเรื่องที่เขียน

จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อความสามารถทางการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์ ความสามารถในการเขียนเรื่องประเภทนิทานสุภาษิตและความสามารถในการเขียนเรื่องในภาพรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two - way ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อความสามารถทางการเขียนเรื่องในภาพรวมและชนิดของเรื่องที่เขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตัวแปรตาม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MF	F
ความสามารถทางการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์	วิธีสอน	11.70	1	11.70	10.263*
	เพศ	.40	1	.40	.351
	ปฏิสัมพันธ์	.04	1	.04	.035
	ความคลาดเคลื่อน	75.80	56	1.14	
	รวมทั้งหมด	87.94	59		
ความสามารถทางการเขียนเรื่องประเภทนิทานสุภาษิต	วิธีสอน	12.15	1	12.15	18.984*
	เพศ	.60	1	.60	.938
	ปฏิสัมพันธ์	.41	1	.41	.641
	ความคลาดเคลื่อน	48.98	56	.64	
	รวมทั้งหมด	62.14	59		
รวม	วิธีสอน	48.60	1	48.60	19.676*
	เพศ	.60	1	.60	.243
	ปฏิสัมพันธ์	.81	1	.81	.328
	ความคลาดเคลื่อน	188.58	56	2.47	
	รวมทั้งหมด	238.59	59		

$$F_{.05 (1,56)} = 4.02$$

จากตารางที่ 5 แสดงว่า

1. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อความสามารถทางการเขียนเรื่องในภาพรวมและชนิดของเรื่องที่เขียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

2. กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถทางการเขียนเรื่องในภาพรวม และชนิดของเรื่องที่เขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการเขียนเรื่องในภาพรวม ($\bar{X}_E = 2.98$, $\bar{X}_C = 1.18$) และชนิดของเรื่องที่เขียน (เล่าประสบการณ์ $\bar{X}_E = 1.50$, $\bar{X}_C = .62$ นิทานสุภาษิต $\bar{X}_E = 1.52$, $\bar{X}_C = .62$) มากกว่ากลุ่มควบคุม

3. นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสามารถทางการเขียนเรื่องในภาพรวม และชนิดของเรื่องที่เขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง โดยใช้สถิติค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ที่เป็นอิสระ (t-test for Independent sample) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	30	85.60	28.73	2.893*
กลุ่มควบคุม	30	80.97	56.59	

$$t_{.05,58} = 1.671$$

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏการมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้นาฏการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 3

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่าง
นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงภายหลังการทดลองสอนโดยใช้นฏการ โดยใช้สถิติค่าทีแบบ
กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test for Independent sample) ผลปรากฏดังแสดงใน
ตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่าง
นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่ได้รับการสอนโดยใช้นฏการ

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	s^2	t
ชาย	15	83.53	28.27	- 2.202*
หญิง	15	87.67	22.10	

$$t_{.05,28} = \pm 2.048$$

จากตาราง 7 แสดงว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนชายกับ
นักเรียนหญิงในกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม
สมมุติฐานข้อ 4 โดยนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยดีกว่านักเรียนชาย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อความสามารถทางการเขียนเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนโดยใช้นาฏการกับไม่ใช้นาฏการ
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้นาฏการ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อความสามารถทางการเขียนเรื่อง
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏการมีเจตคติต่อการเรียนดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้นาฏการ
4. นักเรียนเพศชายและเพศหญิงที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏการมีเจตคติต่อการเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 199 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากห้องเรียนมา 2 ห้องเรียน จากจำนวนทั้งหมด 5 ห้องเรียน และจับฉลากอีกครั้งเพื่อเลือกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 แผนการสอนกลุ่มทดลอง ดำเนินการสอนโดยใช้นาฏการจำนวน 90 คาบ ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2.2 แผนการสอนกลุ่มควบคุม ดำเนินการสอนโดยไม่ใช้นาฏการจำนวน 90 คาบ ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ข้อคำถามมีความยาก (p) ระหว่าง .26 ถึง .77 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .39 ถึง .73 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .89

2.4 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรื่อง เป็นการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์และการเขียนเรื่องประเภทนิทานสุภาษิต จากภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการให้คะแนนของผู้ตรวจ 2 คน เท่ากับ .81 และ .93 ตามลำดับ

2.5 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นแบบลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 2 ถึง 8.60 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

3. วิธีดำเนินการทดลอง

3.1 จัดปฐมนิเทศเพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจถึงวิธีการเรียน บทบาทของ ผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ในการเรียน และวิธีประเมินผลการเรียนรู้ในครั้งนี้ กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

3.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการเขียนเรื่อง

3.3 ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลา ในการสอนเท่ากัน โดยใช้เวลาสอนวันละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที สัปดาห์ละ 9 คาบ รวม 90 คาบ เป็นเวลา 10 สัปดาห์ ในการจัดการเรียนการสอนของทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันเฉพาะ กิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้แผนการสอนที่ใช้นาฏการ ส่วนกลุ่ม ควบคุมสอนโดยใช้แผนการสอนที่ไม่ใช้นาฏการ

3.4 เมื่อสอนเสร็จ ทำการสอบหลังการสอน (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการเขียน เรื่องฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และใช้แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการ เรียนวิชาภาษาไทยวัดเจตคติหลังการสอน (Posttest)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับเพศ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ สามารถทางการเขียนเรื่อง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์ประกอบ (Two - way Analysis of Variance)

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่ม ควบคุม โดยใช้สถิติค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test for Independent sample)

3. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียน หญิงในกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test for Independent sample)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย แต่เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบวิธีสอนพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้นาฏการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบผลแตกต่างในองค์ประกอบเพศ
2. จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อความสามารถทางการเขียนเรื่อง พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อความสามารถทางการเขียนเรื่อง แต่เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบวิธีสอนพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏการมีความสามารถทางการเขียนเรื่องสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้นาฏการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบผลแตกต่างในองค์ประกอบเพศ
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏการมีเจตคติต่อการเรียนดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้นาฏการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏการ นักเรียนหญิงมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยดีกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสามารถทางการเขียนเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า เพศกับวิธีสอนมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ตั้งไว้แสดงว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงทั้งสองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่ว่าจะเรียนจากการสอนแบบใดก็ตาม นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการเขียนเรื่องไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก

1.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในแต่ละกลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมในการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิธีสอนทั้งสองวิธีนี้ นักเรียนได้ถูกจัดแบ่งกลุ่มให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเท่า ๆ กัน อาจเป็นไปได้ว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงในแต่ละกลุ่มได้ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทำให้ได้ปฏิบัติกิจกรรมเท่ากัน จึงทำให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการสอนทั้งสองวิธีได้เกิดการเรียนรู้ใกล้เคียงกัน

1.2 วิธีสอนแต่ละวิธีสามารถทำให้นักเรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละบทเรียน และในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนภาษาตามศักยภาพของผู้เรียน โดยปัจจัยสำคัญในการที่จะทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนบรรลุผลตามเป้าหมายอยู่ที่การวางแผนการสอน รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียนได้เพียงพอ การสอนโดยใช้นาฏการและไม่ใช้นาฏการให้โอกาสนักเรียนทุกคนเรียนอย่างบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้นการสอนทั้งสองวิธีดังกล่าวจึงสามารถนำไปใช้ได้ผลกับนักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าการสอนโดยใช้นาฏการส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสามารถทางการเขียนเรื่องสูงกว่าการสอนโดยไม่ใช้นาฏการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจพิจารณาได้น่าจะมาจากเหตุผล ดังนี้

2.1 การสอนโดยใช้นาฏการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในฐานะผู้แสดงและผู้ชม ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงคือ ผู้เรียนได้เข้าใจสภาพความจริงมากที่สุด ซึ่งตรงกับธรรมชาติของการเรียนรู้ที่ว่าคนเราจะได้รับความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เมื่อประสบกับสิ่งนั้น ๆ ด้วยตนเอง ดังที่ อมรา ปฐภิญโญบุรณ (2522 : 66) ได้กล่าวถึงคุณค่าของศิลปะการแสดงว่าช่วยส่งเสริมผู้เรียนในด้านการแสวงหาและค้นพบความสามารถของตนเองและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีทางออกของแรงขับธรรมชาติ อีกทั้งผู้เรียนได้ฝึกฝนการทำงานเป็นกลุ่ม ได้ปรึกษาวางแผนการแสดงต่าง ๆ ร่วมกัน ได้ฝึกการแสดงออกด้วยท่าทางและคำพูด ทำให้สามารถใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สนม ครุฑเมือง (2523 : 5) ได้กล่าวว่า ประโยชน์จากการสอน

โดยวิธีการละครนั้น คือ การได้รับประสบการณ์ตรง เป็นการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ฝึกการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมอันนำไปสู่ความคิดและความเข้าใจ

2.2 การสอนโดยใช้นาฏการ ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน มีความต้องการที่จะแสวงหาความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ จากการสังเกตของผู้วิจัยนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นาฏการระยะแรกพบว่า นักเรียนรู้สึกตื่นเต้นและประหม่าที่จะออกมาแสดง แต่เมื่อผู้วิจัยให้กำลังใจและสร้างความมั่นใจให้ ความรู้สึกตื่นเต้นและประหม่าหมดไป สามารถแสดงได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ส่วนในด้านการปฏิบัติงานกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ระยะแรกนักเรียนยังสับสน แต่เมื่อเรียนไปได้ระยะหนึ่งจึงเกิดความคุ้นเคย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรม การเกิดการเรียนรู้เหล่านี้ตรงกับที่ อัจฉรา ชีวพันธ์ (2531 : 18 - 20) ได้เสนอแนวทางการสอนภาษาไทยไว้ว่า ให้นักเรียนมีโอกาสดูฝึกการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยครูต้องสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง ให้นักเรียนมีโอกาสดูฝึกอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการฝึกทักษะการใช้ภาษา กิจกรรมที่ใช้ควรเข้าใจนักเรียนให้เกิดความสนุกสนาน จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาในการใช้นาฏการประกอบการสอนภาษาไทยของสุจริต เพียรชอบ (2531 : 192 - 197) ที่ว่า การที่ผู้เรียนได้ฝึกศิลปะการแสดง เกิดความสนุกสนาน สราญใจ รู้สึกประสบความสำเร็จทางการแสดงก็จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะการใช้ภาษาไปด้วย โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องเรียนอย่างเคร่งเครียด

2.3 การสอนโดยใช้นาฏการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้แสดงบทบาทในกิจกรรมต่างๆ ได้มีโอกาสฝึกทักษะการเขียนเรื่องเพื่อใช้เป็นการแสดงโดยได้แสดงความคิดเห็นในการเขียนเรื่องร่วมกัน และเมื่อนักเรียนเข้าใจสิ่งที่พูดที่แสดงไปแล้วจะสามารถเขียนสรุปเรื่องได้ เขียนวิจารณ์ข้อดี ข้อบกพร่องของผู้แสดงได้ และได้ฝึกการเขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของเรื่องเดิมเพื่อนำมาแสดง นักเรียนจึงมีโอกาสดูฝึกการใช้ภาษาสื่อสารทางด้านการเขียน ได้ฝึกจินตนาการทางภาษา นอกจากนั้นผู้เรียนยังสามารถนำศักยภาพด้านภาษาในแต่ละคนแสดงได้เต็มที่ ทำให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ทางภาษาได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ในเรื่องกฎการฝึกฝน (Law of Exercise) และ

ในการปฏิบัติกิจกรรม ดังกล่าวผู้เรียนได้ทราบผลจากการปฏิบัติของตนเองในแต่ละครั้ง ทำให้ผู้เรียนมีแรงเสริมในการเรียนผู้เรียนจะยิ่งสนใจเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ ในเรื่องกฎแห่งผล (Law of Effect) ดังที่กรรณิการ์ พวงเกษม (2535 : 37) ได้สรุปไว้ว่า การกระทำซ้ำ ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นและเมื่อผลแห่งปฏิกิริยาตอบสนองเป็นที่พอใจ บุคคลย่อมกระทำการกิจกรรมนั้นซ้ำอีก

จากเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น ทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ นานาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสามารถในการเขียนเรื่องสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้นานาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทนา กุลธวัชวิชัย (2530 : 98) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้นานาการกับการสอนตามแนวคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นานาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู พชรมนต์ เพียรคงชล (2533 : 66) ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาและวัฒนธรรมและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการสอนแบบนานาการกับการสอนตามแนวคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวัฒนธรรมของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยนานาการกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 วรเชษฐ โชคชัย (2536 : 97 - 98) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนานาการกับการสอนตามแนวคู่มือครู พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มที่สอนโดยนานาการกับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพียงใจ บุญนันทน์ (2538 : 80 - 81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนานาการกับการสอนตามแนวคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

3. จากการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการเรียนดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัย

ดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงใจ บุญนันท์ (2538 : 81) ได้พบว่า เจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามแนวคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยที่พบว่า การสอนโดยใช้นาฏการส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยดีกว่าการสอนโดยไม่ใช้นาฏการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า การสอนแบบนาฏการเป็นการสอนที่แปลก แตกต่างไปจากการสอนที่นักเรียนเคยเรียนมา เพราะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงออก แสดงความคิดเห็น ได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำให้คำปรึกษา นักเรียนจึงมีโอกาสฝึกฝนทักษะต่างๆ ตามความต้องการและเหมาะสม บรรยากาศในการเรียนการสอนจึงสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายและเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งผู้วิจัยให้การเสริมแรงด้วยคำพูดในการแสดงที่ถูกต้อง และเมื่อนักเรียนบอกพร้อมตรงจุดใดผู้วิจัยได้ให้การชี้แนะได้ทันที ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ และมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์เกี่ยวกับการเสริมกำลังใจ (Reinforcement) ที่ว่า การเสริมกำลังใจเป็นการทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ตนทำอะไรถูกต้องเหมาะสมแล้วได้รับคำชมเชย (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2535 : 38)

4. จากการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนหญิงมีเจตคติทางการเรียนดีกว่านักเรียนชาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลว่า ถึงแม้การสอนโดยใช้นาฏการเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้ใช้ความรู้ ความคิด และความสามารถในการแสดงออก แต่สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองและประสบการณ์เฉพาะอย่างของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงต่างกัน ซึ่งในโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไปแล้ว ถ้ามีการจัดกิจกรรมการแสดง นักเรียนหญิงจะมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงมากกว่านักเรียนชาย เพราะนักเรียนหญิงมีความสนใจและตั้งใจที่จะแสดงออก สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของ กรรณิการ์ พวงเกษม (2535 : 35) ที่ว่าประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ก่อนที่จะรับรู้สิ่งที่ครูสอนให้ใหม่

ถ้าประสบการณ์เดิมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ใหม่ที่ครูสอนให้ได้ก็จะรับรู้ประสบการณ์ใหม่ได้รวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการสอนโดยใช้นาฏการ

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้นาฏการทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยดีกว่าการสอนโดยไม่ใช้นาฏการ เพราะนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม จึงเกิดความสนใจไม่เบื่อหน่ายในการเรียน จึงควรนำไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยและนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ โดยผู้นำไปใช้ควรได้คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ คือ

1. การสอนโดยใช้นาฏการ ระยะแรกจะมีปัญหาในเรื่องเวลาและความเป็นระเบียบของห้อง ซึ่งจะใช้เวลาในการเรียนการสอนมากและนักเรียนส่งเสียงดัง จึงควรที่จะควบคุมโดยครูให้ความรู้เกี่ยวกับการแสดงนาฏการแต่ละชนิดที่จะนำมาใช้ให้นักเรียนได้เข้าใจเสียก่อน โดยแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างและในขณะปฏิบัติกิจกรรมครูต้องให้คำปรึกษากับนักเรียนด้วย
2. ควรศึกษาเนื้อหาที่จะทำการสอนและรูปแบบของนาฏการแต่ละชนิดก่อน แล้วจึงพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบของนาฏการก่อนที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละเนื้อหา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการสอนโดยใช้นาฏการกับวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาในระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดและความคิดสร้างสรรค์ ระหว่างการสอนโดยใช้นาฏการกับการสอนปกติในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ชื่นชม. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนปกติกับวิธีจุลบทที่ใช้หนังสือเรียน
เล่มเล็กเชิงวรรณกรรม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ✓ กระณีการ์ พวงเกษม. การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถม
ศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
- _____. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- กฤษณา คักดีศรี. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2530.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- จุไรรัตน์ เพิ่มสุข. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบเอริกกับการสอนปกติ.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2538. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์. การละครสำหรับครูประถม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ฉันทนา กุลธวัชวิชัย. การทดลองสอนนฏกการในวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ชวลิต ผู้ภักดี. โครงการเสนอเพื่อวัดนฏกการประกอบการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษา
ปริญญาตรี สาขาวิชาเอก - โท ภาษาไทยในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- ชวาล แพ้วัดกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร, 2520.
- _____. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2527.

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ

ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. เอกสารประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมการณ์การเรียนการสอนภาษาไทย.

กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ. “ภาษาไทยสำหรับครู,” หนังสือประกอบ

คำบรรยายวิชาภาษาไทย 5. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

เทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยะชาติ สยามบรมราชกุมารี,

สมเด็จพระ. การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย . ปริญญานิพนธ์ กศ.ด.กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

นพดล จันทรเพ็ญ. การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ, 2531.

นฤมล กังวาลไกล. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียน และ

เจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอน

แบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

นลินี บพิตรสุวรรณ. การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนและแรงจูงใจในการเขียน

ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์

ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

นิพนธ์ สุขปรีดี และลัดดา สุขปรีดี. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุนทรกิจการพิมพ์,

2517.

บังอร สว่างวโรธ และเยาวภา พุกกะคุปต์. “การวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ

เป็นภาษาต่างประเทศ โดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัย,” วารสารภาษา

ปริทัศน์. 2 ; 2524.

บุญชม ศรีสะอาด. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

บุญเทิด ภิญโญอนันตพงษ์. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์แนวและวิธีการ. กรุงเทพฯ :

ไอดีเอ็นเอสโตร, 2527.

บุญเหลือ ทองเอี่ยม. การใช้สื่อการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2523.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. ภาษาไทย - วิชาที่ถูกลืม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไอดีเอ็นเอสโตร, 2526.

ประหยัด จิระวรพงษ์. เทคโนโลยี 301 เทคโนโลยีทางการสอน. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา, 2521.

ปรีฉัตร พรหมศรี. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและ

ความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอน
ด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริก้าและวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

เปลื้อง ณ นคร. เอกสารคำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2514.

ผาณิต เพชรจำรัส. การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อกิจธุระและ

ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนแบบซินดิเคท
กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

พชรมนต์ เพียรคงชล. การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการ
เรียนวิชาภาษา กับวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนแบบ
นาฏการและการสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

พรทิพย์ สิมโน. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียน

ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้าง
ระดับยออดกับการสอนอ่านตามวิธีสอนในคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

พรรณี ชูทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

_____. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ฟิงเกอร์ปรีนแอนด์มีเดีย, 2536.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ และดิลก ดิลกานนท์. “มาตรการวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ท” วารสารการศึกษา. 5 (2) : 25 - 37 ; กันยายน - ธันวาคม 2526.

เพ็ญใจ บุญนันท. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนวัตกรรมการกับการสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. “การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย,” เอกสารประกอบการสอนวิชาภาษาไทย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

มัลลิกา ภักดิ์ณรงค์. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียนและทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมาที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. การวัดทัศนคติเบื้องต้น. ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2533.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.

ลำจวน นิชเปี่ยม. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการใช้เหตุผล. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

วรเชษฐ โชคชัย. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความรับผิดชอบของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามแนว
คู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตร, 2536. อัดสำเนา.

วรรณ แก้วแพรง. คู่มือการเขียนขั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : วังบูรพา, 2526.

วรรณ โสมประยูร. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2537.

วัชรภรณ์ สอนคุณ. ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
อัดสำเนา.

วาสนา ขาวหา. เทคโนโลยีทางการศึกษา. ชลบุรี : อักษรสยามการพิมพ์, 2523.

ศักดิ์ สุนทรเสณี. เจตคติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2531.

ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. กรมวิชาการ. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับ
ปรับปรุง) พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ครูสภา ลาตพราว, 2535.

_____. “สภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต,” เอกสารทางวิชาการประกอบการสัมมนา
ระดับชาติ เรื่องหลักสูตรประถมศึกษา. 22 - 25 กรกฎาคม 2530.

ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. “ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยา,” การวัดผลการศึกษา. 3 (2) : 1 - 6 ;
กันยายน - ธันวาคม 2524.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2528.

สดใส พันธุมโกมล “ศิลปะการละครกับเยาวชน,” อักษรศาสตร์วิจารณ์. 2 - 4 กันยายน
2516.

สนม ครูทเมือง. การสอนภาษาไทยเอกสารประกอบการเรียน. พิษณุโลก : ภาควิชา
ภาษาไทยและภาคตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2523.

สนิท ตั้งทวี. ศิลปะการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

สมพร มั่นตะสูตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.

สมศักดิ์ สันธะเวทย์. การประเมินผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา.

กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2522.

สาลินี หมายเจริญ. โครงการเสนอจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.

สุกัญญา ธารีวรรณ. หลักการสอนและเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :

เฉลิมชัยการพิมพ์, 2521.

สุจิต เพียรชอบ. หลักสูตรลักษณะแนวมโนและพัฒนหลักสูตร. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

_____. การพัฒนการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2531.

✓ สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา, 2518.

สุนันท์ คลโกสม. “รูปแบบการสอนเขียนและปัญหาของการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น,” รายงานการวิจัยประกอบการศึกษา รายวิชาหลักสูตร 773. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

✓ สุปรียา มาลากาญจน์. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชา

ภาษาไทย. วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช, 2527.

7 สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สุระ ดามาพงศ์ . การวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 ชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ลำเนา ศรีบุญแก้ว. การศึกษาริเียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่าง

การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับผู้สอนเป็นศูนย์กลาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อมรา ปฐกัญญ์. การใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

อัจฉรา ชีวพันธ์. ศาสตร์ของการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.

Allport, Gardon W. "Attitude," in C Murchison ed., Handbook of Social Psychology. Mass : Clark University Press, 1940.

Anastasi, Anne. Psychological Testing. 5 th ed. New York : Macmillan Co., 1986.

Arapoff, Nancy. "Writing : A thinking Process," TESOL Quarterly. 1 : 33 - 39 ; June, 1967.

Arena, Louis Anthony. "Linguistics and the Teaching of Composition : the Use of a Clause Analysis Techniques and Limited Individual Instruction to Improve Composition Skills," Dissertation Abstracts International. 34 (8) : 5138 - A ; February, 1973.

Arndt, Valerie, "Six Writers in Search of Texts : A Protocol - Based Study of L 1 and L2 Writing," ELT Journal. 41; October, 1987.

Arune, Wiriyachitra. "Teaching Writing in ESL : A Communicative Syllabus," English Teaching Forum. 21 (4) : October, 1983.

Austin, Doris Edna. "Read to Write : The Effect of the Analysis of Eassays on Writing Skills in College Composition Classes," Dissertation Abstracts International, 45 (3) : 771 - A ; September, 1983.

Byrne, Donne. Teaching Writing Skills . New Edition, Hong Kong : Longman, 1988.

Cruse, Wendel W. Educational Psychology. New York : The Renal Press Company, 1974.

Gagne, Robert M. Essentials of Learning for Instruction. Hinsdale Illinois : The Dryden Press, 1974.

- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3 rd ed. New York : McGraw - Hill Book Company, 1973.
- ✓ Harris, David P. Test English as a Second Language. New York : McGraw - Hill Book Company, 1969.
- ✓ Heaton, J. B. Writing English Language Tests. London : Longman, 1979.
- Lindsay, P. "The Use of Drama in TEFL," English Language Teaching Journal . 24 : 55 ; October, 1974.
- Maurice, Imhoof. Drama and Language English Teaching Forum. (4) : 24 - 26 ; September - October, 1973.
- McColly, William. "What Does Educational Research Say About The Judging of Writing Ability," Journal of Educational Research. 64 December, 1970.
- ✓ Mccrimon, P.M. and M.James. Writing with a Purpose Shorted. Boston : Houghton Mifflin Company, 1978.
- Morris, William. The Heritage Illustrated Dictionary of The English Language International Edition. New York : McGraw Hill, 1973.
- ✓ Oliva, Peter F. and Rebecca F. Oleva. The Teaching of Foreigners Languages. Newjersey : Prentive - Hall, Inc., 1969.
- ✓ Patty, Walter T. Dorathy C. Petty and Majoric F. Becking. Experiences in Language : Tools and Techniques for Language Arts Methods. 4 th ed. New York : Allyn and Bacon Inc., 1985.
- ✓ Raimes, S.C. and R.J. Canady. The Whole Language Kindergarten. New York : Teachers College Press, 1985.
- Rothstein, Robert Noah. "A Comparison of the Teaching Composition using Literature as a Model with a program for the Writing of an Informal Essay," Dissertation abstracts International. 31 (6) : 2622 - A; December, 1970.

Saowalak Rattanaich. The Effects of Using Top - Level Structure Instructional Modules and Traditional Teaching Method in Teaching English to Thai Students. Project Report SEAMEO REIC Fellowship Grant - November, 1987.

Stevick, Earl W. "A Review of Foreign Language Teaching Techniques," The Modern Language Journal. 52 : 201; April, 1979.

Thomas, Freddy Level. "The Extent of the Relationship between Reading Achivement and Writing Achivement among College freshmen," Dissertation Abstracts International 37 (10) : 6320 - A ; April, 1976.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

- ตารางแสดงค่าความยาก (p), ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย
- ตารางแสดงค่าสหสัมพันธ์ในการตรวจของกรรมการ 2 คน ในการประเมินความสามารถในการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์ และประเพณีทานสุภาษิต
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก (t -distribution) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ตาราง 8 แสดงค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	.76	.24	24	.69	.30
* 2	.26	.41	* 25	.59	.64
3	.41	.00	26	.31	-.03
* 4	.68	.51	27	.42	.11
* 5	.68	.62	28	.84	.18
* 6	.60	.39	* 29	.77	.60
* 7	.45	.44	* 30	.59	.56
* 8	.72	.57	* 31	.70	.59
* 9	.62	.42	32	.65	.29
10	.40	-.07	* 33	.41	.56
11	.60	-.16	* 34	.62	.50
* 12	.38	.42	* 35	.69	.70
* 13	.62	.50	* 36	.73	.55
14	.63	.00	* 37	.70	.59
* 15	.40	.39	38	.82	.52
* 16	.68	.51	* 39	.52	.58
* 17	.58	.49	* 40	.70	.48
18	.31	-.03	41	.83	.70
* 19	.77	.49	42	.38	.42
* 20	.75	.53	* 43	.67	.53
* 21	.75	.78	* 44	.58	.65
* 22	.74	.64	45	.10	-.34
* 23	.52	.52	46	.38	.12

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
* 47	.70	.48	* 62	.62	.42
* 48	.62	.61	* 63	.42	.49
* 49	.70	.59	* 64	.50	.40
* 50	.63	.59	65	.31	.13
* 51	.66	.45	66	.37	.15
* 52	.62	.61	67	.40	.39
* 53	.52	.44	* 68	.50	.48
* 54	.29	.47	* 69	.55	.69
* 55	.58	.42	* 70	.59	.73
* 56	.48	.52	71	.20	.43
57	.23	.35	* 72	.48	.52
58	.29	.08	73	.29	.08
59	.24	.05	* 74	.52	.58
60	.33	.17	* 75	.52	.25
* 61	.69	.70			

* ข้อที่เลือกไว้ใช้จริง

การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

ภาษาไทย โดยใช้สูตร KR-20 คูเดอร์ริชาร์ดสัน

$$\sum pq = 11.46$$

$$\sum X = 2883$$

$$\sum X^2 = 92702$$

จากสูตร

$$S^2_1 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

แทนค่า

$$= \frac{100 (92702) - (2883)^2}{100^2}$$

$$= \frac{9270200 - 8311689}{10000}$$

$$= \frac{958511}{10000}$$

จากสูตร

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2_t} \right]$$

$$= \frac{100}{99} \left[1 - \frac{11.46}{95.85} \right]$$

$$= 1.01 \times .88$$

$$= .888$$

แสดงว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ

.89

ตาราง 9 แสดงคะแนนการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์และค่าสัมประสิทธิ์ในการประเมิน
ของกรรมการ 2 คน

ที่	คะแนนของ ผู้ตรวจคนที่ 1 (x)	คะแนนของ ผู้ตรวจคนที่ 2 (y)	xy	x^2	y^2
1	11	13	143	121	169
2	17	16	272	289	256
3	13	13	169	169	169
4	14	15	210	196	225
5	12	12	144	144	144
6	18	17	306	324	289
7	16	14	224	256	196
8	13	12	156	169	144
9	14	15	210	196	225
10	17	16	272	289	256
11	18	16	288	324	256
12	16	15	240	256	225
13	13	11	143	169	121
14	17	16	272	289	256
15	16	15	240	256	225
16	18	17	306	324	289
17	15	13	195	225	169
18	18	16	288	324	256
19	18	17	306	324	289
20	17	15	255	289	225

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	คะแนนของ ผู้ตรวจคนที่ 1 (x)	คะแนนของ ผู้ตรวจคนที่ 2 (y)	xy	x^2	y^2
21	18	17	306	324	289
22	16	14	224	256	196
23	16	15	240	256	225
24	15	16	240	225	256
25	15	13	195	225	169
26	16	15	240	256	225
27	14	11	154	196	121
28	13	14	182	169	196
29	12	13	156	144	169
30	16	16	256	256	256
Σ	462	438	6832	7240	6489

การหาค่าสัมประสิทธิ์ของกรรมกร 2 คน ในการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์

สูตร

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned} &= \frac{30(6832) - 462 \times 438}{\sqrt{[30(7240) - (462)^2][30(6486) - (438)^2]}} \\ &= \frac{204960 - 202356}{\sqrt{[217200 - 213444][194580 - 191844]}} \\ &= \frac{2604}{\sqrt{[3756][2736]}} \\ &= \frac{2604}{\sqrt{10276416}} \\ &= \frac{2604}{3205.68} \\ &= .812 \end{aligned}$$

ตาราง 10 แสดงคะแนนการเขียนเรื่องประเภทนิทานสัพททิตและค่าสัมประสิทธิ์
ในการประเมินของกรรมการ 2 คน

ที่	คะแนนของ ผู้ตรวจคนที่ 1 (x)	คะแนนของ ผู้ตรวจคนที่ 2 (y)	xy	x^2	y^2
1	16	15	240	256	225
2	12	14	168	144	196
3	9	10	90	81	100
4	10	12	120	100	144
5	8	8	64	64	64
6	13	14	182	169	196
7	16	16	256	256	256
8	17	18	306	289	324
9	13	13	169	169	169
10	10	9	90	100	81
11	13	15	195	169	225
12	10	8	80	100	64
13	8	6	48	64	36
14	17	16	272	289	256
15	17	18	306	289	324
16	15	16	240	225	256
17	18	18	324	324	324
18	14	16	224	196	256
19	13	14	182	169	196
20	8	7	56	64	49

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	คะแนนของ ผู้ตรวจคนที่ 1 (x)	คะแนนของ ผู้ตรวจคนที่ 2 (y)	xy	x^2	y^2
21	11	12	132	121	144
22	16	16	256	256	256
23	14	15	210	196	225
24	13	13	169	169	169
25	13	12	156	169	144
26	15	16	240	225	256
27	16	18	288	256	324
28	13	12	156	169	144
29	14	12	168	196	144
30	12	12	144	144	144
Σ	394	401	5531	5418	5690

การหาค่าสัมประสิทธิ์ของกรรมกร 2 คน ในการเขียนเรื่องประเภทนิทานสฤาษิต

$$\text{สูตร} \quad r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2] [N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \frac{30(5531) - 394 \times 401}{\sqrt{[30(5418) - (394)^2] [30(5691) - (401)^2]}} \\ &= \frac{165930 - 157994}{\sqrt{[162540 - 155236] [170730 - 160801]}} \\ &= \frac{7936}{\sqrt{7304 \times 9929}} \\ &= \frac{7936}{\sqrt{72521416}} \\ &= \frac{7936}{8515.95} \\ &= .93 \end{aligned}$$

ตารางที่ 11 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t-distribution) ของแบบสอบถามวัดเจตคติ
ต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
* 1	2	* 21	5.08
* 2	3.14	22	2.15
* 3	3.38	* 23	4.40
* 4	4.13	* 24	3.64
* 5	3.60	25	2.30
* 6	3.45		
* 7	3.67		
* 8	8.60		
9	1.80		
* 10	2.85		
11	3.13		
* 12	4.13		
* 13	4.80		
* 14	6		
* 15	5.83		
* 16	5.14		
17	1.65		
* 18	2		
* 19	5.88		
* 20	3.38		

* ข้อที่เลือกไว้ใช้จริง

การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อทางการเรียนวิชา
ภาษาไทย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค

$$\sum x = 7602$$

$$\sum x^2 = 585728$$

$$\sum S_i^2 = 16.64$$

จากสูตร

$$S_t^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2}$$

แทนค่า

$$= \frac{100 \times 585278 - (7602)^2}{100 \times 100}$$

$$= \frac{58527800 - 57790404}{10000}$$

$$= \frac{737396}{10000}$$

$$= 73.739$$

จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

แทนค่า

$$= \frac{20}{19} \left[1 - \frac{16.64}{73.74} \right]$$

$$= 1.05 \times .77$$

$$= .808$$

แสดงว่า แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

ภาคผนวก ข.

- ตารางแสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- ตารางแสดงคะแนนความสามารถทางการเขียนเรื่องก่อนและหลัง
การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- ตารางเปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของเจตคติต่อการเรียน
วิชาภาษาไทยหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

ตาราง 12 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม

ที่	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	Pre	Post	D	D ²	Pre	Post	D	D ²
1	22	39	17	289	26	33	7	49
2	35	42	7	49	26	38	12	144
3	28	42	14	196	25	37	12	144
4	33	44	11	121	28	38	10	100
5	27	39	12	144	31	42	11	121
6	20	37	17	289	24	37	13	169
7	25	39	14	196	33	39	6	36
8	18	38	20	400	28	34	6	36
9	32	45	13	169	38	43	5	25
10	25	40	15	225	17	28	11	121
11	29	40	11	121	41	45	4	16
12	27	42	15	225	33	36	3	9
13	30	38	8	64	28	28	0	0
14	30	43	13	169	34	44	10	100
15	19	35	16	256	29	34	5	25
16	28	39	11	121	32	41	9	81
17	22	41	19	361	36	42	6	36
18	32	44	12	144	24	29	5	25
19	31	37	6	36	28	30	2	4
20	26	38	12	144	26	43	17	289

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	Pre	Post	D	D ²	Pre	Post	D	D ²
21	21	37	16	256	30	41	11	121
22	24	42	18	324	27	38	11	121
23	28	43	15	225	28	40	12	144
24	35	44	9	81	32	43	11	121
25	30	42	12	144	41	47	6	36
26	31	44	13	169	26	40	14	196
27	35	49	14	196	25	40	15	225
28	27	39	12	144	23	38	15	225
29	28	39	11	121	25	38	13	169
30	31	40	9	81	19	30	11	121
Σ	829	1221	392	5460	863	1136	273	3009

ตาราง 13 แสดงคะแนนความสามารถทางการเขียนเรื่องของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม

ที่	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	Pre	Post	D	D ²	Pre	Post	D	D ²
1	22	23.5	1.5	2.25	12	12	0	0
2	24	27.5	3	9	21	24	3	9
3	28	36	8	64	20	22	2	4
4	26	30	4	16	24.5	26.5	2	4
5	20	20.5	.5	.25	26	27	1	1
6	18	19.5	1.5	2.25	24.5	25.5	1	1
7	18	21	3	9	12.5	12.5	0	0
8	21.5	24.5	3	9	17	17.5	.5	.25
9	24	29.5	5.5	30.25	20.5	21.5	1	1
10	23	26.5	3.5	12.25	19	19	0	0
11	20	22	2	4	32.5	33.5	1	1
12	24	29.5	5.5	30.25	28	29	1	1
13	22.5	24.5	2	4	20	23	3	9
14	21	26	5	25	28.5	29	.5	.25
15	20	20	0	0	28.5	30	1.5	2.25
16	23	28.5	5.5	30.25	18	19.5	1.5	2.25
17	22	24	2	4	28	30	2	4
18	30	35	5	25	15	15	0	0
19	21.5	24.5	3	9	12.5	13	.5	.25
20	24	26	2	4	19	21.5	2.5	6.25

ตาราง 13 (ต่อ)

ที่	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	Pre	Post	D	D ²	Pre	Post	D	D ²
21	19	19.5	.5	.25	20.5	21.5	1	1
22	26	28	2	4	15	16	1	1
23	23	26	3	9	22	22	0	0
24	30.5	31.5	1	1	25	27.5	2.5	6.25
25	22	29	7	49	33.5	34.5	1	1
26	22.5	24.5	2	4	31	32.5	1.5	2.25
27	25	29	4	16	19	21.5	2.5	6.25
28	28	30.5	2.5	6.25	19	19.5	.5	.25
29	28	28	0	0	20.5	21.5	1	1
30	22.5	24.5	2	4	12	12.5	.5	.25
Σ	699.5	789	89.5	383.25	644.5	680	35.5	65.75

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ที่	กลุ่มทดลอง (ชาย)	กลุ่มควบคุม (ชาย)	ที่	กลุ่มทดลอง (หญิง)	กลุ่มควบคุม (หญิง)
1	85	80	16	87	81
2	87	81	17	94	92
3	86	70	18	85	80
4	84	72	19	86	86
5	79	80	20	90	80
6	79	90	21	87	83
7	90	87	22	91	76
8	86	77	23	88	73
9	84	79	24	86	88
10	76	75	25	86	88
11	93	75	26	87	97
12	79	83	27	82	84
13	79	60	28	81	80
14	90	87	29	100	87
15	76	72	30	85	86
Σ	1253	1168	Σ	1315	1261

ภาคผนวก ค

- แผนการสอนกลุ่มทดลอง
- แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 1 - 3
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่อง จดหมายจากเพื่อน ได้แก่ เชื้อเชิญ อนุรักษ์ ศิลปหัตถกรรม อาแปะ ผมเกละ ผมโกะ อิริยาบถ น้ำสังข์ บิณฑบาต ผมทรงมหาดไทย รามเกียรติ์ เทศกาล นิทรรศการ มหรสพ นมัสการ พระบรมธาตุ ตูตตู ประณีต

สื่อการเรียนรู้

1. เนื้อหาเรื่องจดหมายจากเพื่อน
2. บัตรคำ
3. บัตรคำสั่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนอ่านคำที่กำหนดให้จากบัตรคำ แล้วครูสนทนากับนักเรียนถึงความหมายของคำศัพท์ข้างต้น

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูแจกบัตรคำใหม่และคำสั้ง เพื่อเตรียมการแสดงปริศนาทำทาง
- 1.3 ให้สมาชิกในกลุ่มประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่กำหนดตัวแสดง

2. ชั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงปริศนาทำทางตามความหมายของคำตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละประมาณ 5 - 8 นาที กลุ่มที่เหลือคอยสังเกตการณ์จดบันทึกส่วนดีและข้อบกพร่องในการแสดง

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับการอธิบายความหมายของคำจากการแสดงปริศนาทำทางของแต่ละกลุ่ม และแสดงความคิดเห็นว่ากลุ่มไหนแสดงสื่อความหมายได้ดีและเหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแล้วส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น

3.2 จดบันทึกคำและความหมายลงสมุด

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดงหน้าชั้น
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 4 - 6
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การอ่านในใจ ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องจดหมายจากเพื่อนแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง
2. บอกเหตุการณ์ของเรื่องตามลำดับ
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจบทที่ 2 เรื่องจดหมายจากเพื่อนจากหนังสือเรียนภาษาไทย
หน้า 22 - 30

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. บัตรคำสั่ง
3. แถบประโยค

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยนำบัตรคำใหม่มาให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายอีกครั้ง

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

1.1 ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจเรื่อง จดหมายจากเพื่อน โดยให้อ่านอย่างพิถีพิถัน

1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วแจกบัตรคำสั่งการแสดงบทบาทสมมติ

1.3 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาเรื่องจดหมายจากเพื่อน แล้วประชุมวางแผนในการเตรียมแสดงบทบาทสมมติเพื่อนำมาแสดงหน้าชั้น

2. ชั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกไปแสดง ในระหว่างแสดงกลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์จดบันทึกข้อดี ข้อบกพร่องในด้านการแสดง

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และสรุปเรื่องย่อ โดยเขียนย่อเรื่องจากการแสดงแล้วส่งตัวแทนพูดหน้าชั้น ครูคอยเสนอแนะ

3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 2

- ข้อ 1. เรียงลำดับคำและหาความหมายของคำ
- ข้อ 2. ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
4. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 7 - 9
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การทำแผนภาพโครงเรื่อง ช่วยให้อ่านเข้าใจเรื่องและจดจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องจดหมายจากเพื่อนแก้ว สามารถแสดงพฤติกรรม
ได้ดังต่อไปนี้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

เนื้อหา

1. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง จากเรื่องจดหมายจากเพื่อน
2. การเล่าเรื่องแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่องจดหมายจากเพื่อน

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภาพโครงเรื่องจดหมายจากเพื่อน
2. บัตรคำสั่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนเนื้อเรื่องจดหมายจากเพื่อนที่เรียนไปเมื่อครั้งที่แล้ว

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม
  - 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม
  - 1.2 ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเตรียมการแสดงละคร ให้นักเรียน

เตรียมตัวก่อน โดยศึกษาเรื่องต่อไปนี้

- ลักษณะการแสดงละคร
- เรื่องย่อ

1.3 แจกบัตรกำหนดเนื้อหาตามเหตุการณ์ที่ครูกำหนดโดยให้แต่ละกลุ่มวางแผนในการเตรียมการแสดงแบ่งหน้าที่รับผิดชอบแต่ละกลุ่มที่ไม่ได้แสดงต้องสังเกต เพื่อจะได้เข้าใจสาระสำคัญจากการแสดงนั้น ๆ

เหตุการณ์ที่ 1 ปิดเรียนภาคต้น พ่อพาขงไปช่วยป่าขายของที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปามีร้านขายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกจากภาคต่าง ๆ

เหตุการณ์ที่ 2 ขงเขียนจดหมายถึงกิงกมล เล่าถึงการได้ไปเที่ยว ขายของหน้าร้าน และวิธีการทำตุ๊กตาอย่างละเอียด เพราะบ้านป่าเป็นแหล่งอนุรักษ์และทำตุ๊กตาไทยจำหน่าย

เหตุการณ์ที่ 3 กิงกมลตอบจดหมายขง และเล่าเรื่องที่ได้อ่านนิยายพระนครศรีธรรมราชกับพ่อ ได้พาไปเที่ยวงานทำบุญสารทเดือนสิบ ชมการแสดงนิทรรศการการเล่นหนังตะลุง แล้วแวะชมร้านหัตถกรรมพื้นเมือง

1.4 ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

2. ขั้นแสดง

2.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปแสดงบทบาทที่ได้รับมอบหมาย กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการแสดง แล้ววิเคราะห์ วิเคราะห์การแสดง เวลาที่ใช้แสดงใช้กลุ่มละ 5 - 10 นาที

2.2 ให้แต่ละกลุ่มลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังลงในแผนภาพโครงเรื่อง

3. ขั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปพูดเล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา ข้อคิดที่ได้รับ

3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ของกรมวิชาการ
แบบฝึกหัดที่ 2

- ข้อ 3 ทำแผนภาพโครงเรื่อง
- ข้อ 4 เขียนย่อเรื่อง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. การเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 10 - 12
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านให้ผู้อื่นฟัง ผู้อ่านจะต้องอ่านให้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และชัดเจน รู้จักแบ่งวรรคตอน และเน้นความหนักเบาของเสียงให้เป็นไปตามเนื้อเรื่องที่อ่านและไม่อ่านต่อเติม ไม่อ่านตก จึงจะสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียงเรื่องจดหมายจากเพื่อน ให้ผู้อื่นฟังอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์การอ่านออกเสียงที่ดี

เนื้อหา

การอ่านออกเสียง บทที่ 2 เรื่องจดหมายจากเพื่อน จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 22 - 30

สื่อการเรียน

1. บัตรคำที่ออกเสียงยาก
2. บัตรคำสั่ง
3. แถบบันทึกเสียงการอ่าน
4. หุ่นมือ
5. แผนภูมิการอ่านออกเสียงที่ดี

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำบัตรคำที่ออกเสียงยากจากบทเรียนมาให้นักเรียนอ่าน เพื่อเป็นการทบทวนการอ่านออกเสียง

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม

1.1 ครูเปิดเครื่องบันทึกเสียงการอ่านออกเสียงที่ดีให้นักเรียนฟังเพื่อเป็นตัวอย่างในการอ่าน

1.2 ครูแจกบัตรคำสั่ง เพื่อเตรียมการแสดงหุ่นมือให้แต่ละกลุ่ม โดยเน้นคำใหม่ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พระนครศรีอยุธยา เชื้อเชิญ อภัยชัย อนุรักษ์

กลุ่มที่ 2 ศิลปหัตถกรรม วัฒนธรรม อาแปะ ผมแกละ ผมโก๊ะ

กลุ่มที่ 3 อิริยาบถ น้ำสังข์ บิณฑบาต ผมทรงมหาดไทย

กลุ่มที่ 4 รามเกียรติ์ เทศกาล นิทรรศการ มหรสพ

กลุ่มที่ 5 นมัสการ พระบรมธาตุ ตู๊ดตู ประณีต

1.3 ให้สมาชิกในกลุ่มประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่กำหนดตัวแสดง

2. ขั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงหุ่นมือตามเนื้อหาในข้อ 1.2 โดยใช้เวลาในการแสดง 5 - 10 นาที กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์ จดบันทึกข้อดีและข้อบกพร่องในการแสดง การออกเสียงประกอบการแสดง

3. ขั้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความเข้าใจในเนื้อหา แสดงความคิดเห็นว่า กลุ่มไหนออกเสียงชัดเจน เหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ แล้วส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 13 - 15
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การอภิปรายกลุ่มเป็นการประชุมปรึกษากันเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีเหตุผล ซึ่งถือเป็นการระดมความคิดที่ดีวิธีหนึ่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนอภิปรายข้อคิดจากบทเรียนเรื่องจดหมายจากเพื่อนได้
2. แสดงมารยาทในการฟังและพูด

เนื้อหา

ข้อคิดเห็นจากบทเรียนเรื่องจดหมายจากเพื่อน

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. แถบบันทึกเสียงการอภิปราย
3. บัตรคำสั่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำเครื่องบันทึกเสียงมาเปิดให้ฟังการอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากการแสดงหุ่นมือมาให้นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนสังเกตการใช้น้ำเสียง การใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา และการใช้เหตุผลในการอภิปราย

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม

1.2 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายหาข้อคิดเห็นแล้วคัดเลือกข้อคิดเห็นที่สมาชิกในกลุ่มเสนอ เพื่อนำมาเป็นข้อคิดของกลุ่ม

1.3 เตรียมการแสดงบทบาทสมมุติในการเสนอข้อคิดเห็น

2. ชั้นแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมุติเป็นเรื่องราวตามความคิดเห็นระหว่างที่แสดง นักเรียนกลุ่มที่ยังไม่แสดงจะต้องสังเกตและจดบันทึกข้อดี ข้อบกพร่องของการแสดงว่าชัดเจนตรงกับความคิดเห็นหรือไม่

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดง การอภิปรายข้อคิดเห็น เพื่อปรับปรุงต่อไป

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมร่วมกัน

2. สังเกตจากการแสดง

3. สังเกตจากการอภิปราย

4. สังเกตจากการฟังและการซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 16 - 18
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การเขียนเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนเพื่อใช้ในการสื่อสารและจัดบันทึกความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดหัวข้อให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องได้

เนื้อหา

การเขียนจดหมายส่วนตัวเพื่อเล่าเรื่องจากประสบการณ์

สื่อการเรียนรู้

1. จดหมาย
2. แผนภูมิการเขียนจดหมาย
3. หุ่นมือ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเขียนจดหมายและเล่าประสบการณ์

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม
  - 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
  - 1.2 ครูใช้ตัวอย่างอธิบายวิธีการเขียนเรื่องโดยจะต้องวางโครงเรื่องตามลำดับความคิด

1.3 ให้แต่ละกลุ่มเตรียมเรื่องเล่าประสบการณ์โดยใช้หุ่นมือประกอบ

1.4 แบ่งหน้าที่ในการทำบทและแสดง

2. ขึ้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงเล่าเรื่องตามประสบการณ์ กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดง

คอยสังเกตการแสดง จดบันทึกข้อดีข้อบกพร่องเพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปราย

3. ขึ้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการแสดง รวมทั้งเนื้อหาที่ใช้ในการแสดง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

2. สังเกตจากการประชุมกลุ่ม

3. สังเกตจากการแสดง

4. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 19 - 21
เรื่อง บึงนกน้ำ

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่องบึงนกน้ำ ได้แก่ ดอกจาน จรด สำหรับย ชาวประมง ผ่านวม นกเป็ดน้ำ บ่วงแร้ว กวาระเปียบ เริงระบำ กระซิก จวดเจวียน กังวล สูดลูกหนูลูกตา กว้างใหญ่ไพศาล ลูกอีสาน ลูกทะเล แรมปี หนาวจนแทบกระดิกนิ้วมือไม่ได้

สื่อการเรียน

1. เนื้อหาเรื่อง บึงนกน้ำ
2. บัตรคำ
3. บัตรคำสั่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนอ่านคำที่กำหนดให้จากบัตรคำ แล้วครูสนทนากับนักเรียนถึงความหมายของคำศัพท์ข้างต้น

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูแจกบัตรคำใหม่และคำสั้ง เพื่อเตรียมการแสดงปริศนาทำทาง
- 1.3 ให้สมาชิกในกลุ่มประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่กำหนดตัวแสดง

2. ชั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงปริศนาทำทางตามความหมายของคำตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละประมาณ 5 - 8 นาที กลุ่มที่เหลือคอยสังเกตการณ์จดบันทึกส่วนดีและข้อบกพร่องในการแสดง

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับการอธิบายความหมายของคำจากการแสดงปริศนาทำทางของแต่ละกลุ่ม และแสดงความคิดเห็นว่ากลุ่มไหนแสดงสื่อความหมายได้ดีและเหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแล้วส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น

3.2 จดบันทึกคำและความหมายลงสมุด

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดงหน้าชั้น
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 22 - 24
เรื่อง บึงนกน้ำ

ความคิดรวบยอด

การอ่านในใจ ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องบึงนกน้ำแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง
2. บอกเหตุการณ์ของเรื่องตามลำดับ
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจบทที่ 3 เรื่อง บึงนกน้ำ จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 50 - 60

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำใหม่
2. แถบความหมายของคำ
3. บัตรคำสั่ง
4. กระดาษแผ่น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยนำบัตรคำใหม่มาให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายอีกครั้ง

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

- 1.1 ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจเรื่องบึงนกน้ำ โดยให้อ่านอย่าง
พินิจพิจารณา
- 1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วแจกบัตรคำสั่งการแสดงเล่าเรื่องโดย
ใช้หุ่นมือประกอบ
- 1.3 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาเรื่อง บึงนกน้ำ แล้วประชุมวางแผนในการ
เตรียมแสดงการเล่าเรื่องโดยใช้หุ่นมือประกอบเพื่อนำมาแสดงหน้าชั้น

2. ชั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกไปแสดงการเล่าเรื่องโดยใช้หุ่นมือประกอบ ในระหว่างแสดง
กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์ พร้อมจดบันทึกข้อดี ข้อบกพร่องในด้านการแสดง

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

- 3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และสรุปเรื่องย่อ
โดยเขียนย่อเรื่องจากการแสดงแล้วส่งตัวแทนพูดหน้าชั้น ครูคอยเสนอแนะ
- 3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ
แบบฝึกหัดที่ 3

- ข้อ 1 เรียงลำดับคำและหาความหมายของคำ
- ข้อ 2 ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตการประชุมกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
4. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 25 - 27
เรื่อง บึงนกน้ำ

ความคิดรวบยอด

การทำแผนภาพโครงเรื่อง จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องและจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องบึงนกน้ำแล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องแผนภาพโครงเรื่อง

เนื้อหา

1. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง จากเรื่อง บึงนกน้ำ
2. การเล่าเรื่องแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่อง บึงนกน้ำ

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภาพโครงเรื่อง บึงนกน้ำ
2. บัตรคำสั่ง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความรู้เดิมจากคาบที่เรียนมาแล้วโดยการสนทนาซักถาม

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม
  - 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม
  - 1.2 แจกบัตรกำหนดเนื้อหาตามเหตุการณ์ที่ครูกำหนด โดยให้แต่ละกลุ่มวางแผนในการเตรียมการแสดง แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ แต่ละกลุ่มที่ไม่ได้แสดงต้องสังเกต เพื่อจะได้เข้าใจสาระสำคัญจากการแสดงนั้น ๆ

เหตุการณ์ที่ 1 บุญหลายได้ยินเพื่อน ๆ พูดถึงเสื้อกันหนาวตัวใหม่ แต่
บุญหลายไม่มีเสื้อกันหนาวตัวใหม่

เหตุการณ์ที่ 2 บุญหลายพบชายหาปลาที่ริมบึง ชายหาปลาเล่าเรื่อง
นกเปิดน้ำหนุ่มให้บุญหลายฟัง

เหตุการณ์ที่ 3 บุญหลายเขียนเรียงความเรื่อง บึงนกน้ำ ส่งเข้าประกวด
และได้รับรางวัลชนะเลิศเป็นเสื้อกันหนาวหนึ่งตัว

1.3 ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

1.4 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมวางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการแสดง

ละคร

2. ขั้นแสดง

2.1 ให้แต่ละกลุ่มออกไปแสดงละคร เรื่อง บึงนกน้ำ ในตอนที่กลุ่มตนเองได้รับ
มอบหมาย กลุ่มที่ยังไม่แสดงคอยสังเกตการแสดง แล้ววิเคราะห์วิจารณ์การแสดง เวลาที่ใช้
แสดงใช้กลุ่มละ 5 - 10 นาที

2.2 ให้แต่ละกลุ่มลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังลงในแผนภาพโครงเรื่อง

3. ขั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปพูดเล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับเนื้อหา ข้อคิดที่ได้รับ และวิจารณ์การแสดง

3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ
แบบฝึกหัดที่ 3 .

- ข้อ 4 ทำแผนภาพโครงเรื่อง
- ข้อ 6 เขียนย่อเรื่อง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. การเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 28 - 30
เรื่อง บึงนกน้ำ

สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงต้องอ่านให้ถูกต้องคล่องแคล่วชัดเจนและสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านได้ จะทำให้ผู้ฟังสนใจและมองภาพพจน์ได้ชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านออกเสียงบทเรียนได้ถูกต้อง
2. แสดงความคิดเห็นด้านความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านออกเสียงบทที่ 3 เรื่อง บึงนกน้ำ จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 50-60

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำที่ออกเสียงยาก
2. บัตรคำสั่ง
3. แถบบันทึกเสียงการอ่านบทสนทนา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำบัตรคำที่ออกเสียงยากจากบทเรียนมาให้นักเรียนอ่าน เพื่อเป็นการทบทวนการอ่านออกเสียงว่าชัดเจนถูกต้องหรือไม่

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม
  - 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม
  - 1.2 แจกบัตรคำสั่งเพื่อเตรียมบทสนทนาให้แต่ละกลุ่มโดยมีเหตุการณ์ ดังนี้

- เหตุการณ์ที่ 1   บุญหลายได้ยินเพื่อน ๆ พูดถึงเสื้อกันหนาวตัวใหม่ แต่
บุญหลายไม่มีเสื้อกันหนาวตัวใหม่
- เหตุการณ์ที่ 2   บุญหลายพบชายหาปลาที่ริมบึง ชายหาปลาเล่า
เรื่องนกเป็ดน้ำหนุมให้บุญหลายฟัง
- เหตุการณ์ที่ 3   บุญหลายเขียนเรียงความเรื่อง บึงนกน้ำสงขลา
ประกวดและได้รับรางวัลชนะเลิศเป็นเสื้อกันหนาว
หนึ่งตัว

1.3 ให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนในการเตรียมบทสนทนาและแบ่ง
หน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้แสดง

2. ขั้นแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทการอ่านบทสนทนาตามที่ได้รับ
ในข้อ 1.2 โดยใช้เวลา 5 - 10 นาที ระหว่างที่กลุ่มอื่นแสดง กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์
จดบันทึกข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปรายปรับปรุงแก้ไข

3. ขั้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา บทสนทนาและใน
ด้านการแสดง เพื่อปรับปรุงต่อไป

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมร่วมกัน
2. สังเกตจากการฝึกอ่านของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. สังเกตจากการแสดง
4. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 31 - 33
เรื่อง บึงนกน้ำ

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของเรื่อง บึงนกน้ำ ทำให้ผู้เขียนสามารถพัฒนาแนวคิดได้กว้างขวางและลึกซึ้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของเรื่องบึงนกน้ำได้
2. เขียนบรรยายความรู้สึกของตนเองต่อแนวคิดของเรื่องบึงนกน้ำได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องใหม่และบรรยายความรู้สึกของตน

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. หุ่นมือ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทบทวนแนวคิดของเรื่องบึงนกน้ำ คือ “เด็กดีต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้านของโรงเรียนและของสังคม”

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ช่วยกันกำหนดหัวข้อเรื่อง

กลุ่มละ 1 เรื่อง

- 1.2 ครูใช้ตัวอย่างอธิบายวิธีการเขียนเรื่องโดยจะต้องวางโครงเรื่องตาม

แนวคิดเรื่องเดิม

1.3 ให้นักเรียนร่วมกันประชุมแบ่งหน้าที่รับผิดชอบการแสดง

2. ชั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือจากเรื่องที่กลุ่มตนเขียนร่างบทขึ้นมา กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์ จดบันทึกความรู้จากการชมเรื่อง ข้อดี ข้อบกพร่องในการแสดง

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการแสดง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมกลุ่ม
2. สังเกตจากการเขียนเรื่องเป็นบทเพื่อใช้แสดงหุ่นมือ
3. สังเกตจากการแสดง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 34 - 36
เรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่องอยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข ได้แก่ พัฒนา สติ คุณภาพ สร้างสรรค์ พระราชดำรัส พระราชทาน สงเคราะห์ อนุเคราะห์ ประสพการณ์ บริสุทธิ์ใจ พระบรมราโชวาท ขวนขวาย มัธยัสถ์ ใฝ่พัฒนา สุรุ่ยสุร่าย

สื่อการเรียนรู้

1. เนื้อหาเรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข
2. บัตรคำใหม่
3. บัตรคำสั่ง
4. กระเป๋ามโน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนอ่านคำที่กำหนดให้จากบัตรคำ แล้วครูสนทนากับนักเรียนถึงความหมายของคำศัพท์ข้างต้น

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูแจกบัตรคำใหม่และคำสั่งเพื่อเตรียมการแสดงบทบาทสมมติ
- 1.3 ให้สมาชิกในกลุ่มประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่กำหนดตัวแสดง

2. ชั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติตามคำที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละประมาณ 5 - 10 นาที กลุ่มที่เหลือคอยสังเกตการณ์ จดบันทึกส่วนดีและข้อบกพร่องในการแสดง

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้ทราบความหมายของคำของแต่ละกลุ่ม และแสดงความคิดเห็นว่ากลุ่มไหนแสดงสื่อความหมายได้ดีและเหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแล้วส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น

3.2 จดบันทึกคำและความหมายลงสมุด

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดงหน้าชั้น
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 37 - 39
เรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข

ความคิดรวบยอด

การอ่านในใจ ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุขแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง
2. บอกเหตุการณ์ของเรื่องตามลำดับ
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจบทที่ 4 เรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข จากหนังสือเรียนภาษาไทย
หน้า 76 - 83

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำใหม่
2. กระดาษแผ่น
3. รูปภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยนำบัตรคำใหม่มาให้นักเรียนช่วยกัน

บอกความหมายอีกครั้ง

2. ครุฑนำภาพครอบครัวมาให้ดู แล้วสนทนากับนักเรียนถึงสถาบันครอบครัว ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

1.1 ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจเรื่องอยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข

1.2 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาเรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข แล้วประชุมวางแผนในการเตรียมแสดงละครสั้นให้ได้เนื้อหามากที่สุดภายในเวลา 5 - 15 นาที

2. ชั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกไปแสดง ในระหว่างเด็กกลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์พร้อมจดบันทึกข้อดี ข้อบกพร่องในการแสดง เขียนสรุปย่อเรื่องอยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการแสดง ส่งตัวแทนพูดหน้าชั้นว่าเขียนสรุปย่อเรื่องจากการแสดงได้อย่างไรบ้าง พร้อมทั้งบอกข้อดี ข้อบกพร่องในการแสดง ครูแนะนำเพิ่มเติม

3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 4

- ข้อ 1 เขียนความหมายของคำ
- ข้อ 2 ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
4. พิจารณาจากการเขียนสรุปย่อเรื่อง
5. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 40 - 42
เรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข

ความคิดรวบยอด

การทำแผนภาพโครงเรื่อง ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องและจดจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านเข้าใจเรื่องอยู่กันอย่างไรรให้มีความสุขแล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
3. แสดงมารยาทในการฟังและพูด

เนื้อหา

1. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง จากเรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข
2. การเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภาพโครงเรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข
2. บัตรคำสั่ง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนเนื้อเรื่องอยู่กันอย่างไรรให้มีความสุขที่เรียนไปเมื่อครั้งที่แล้ว

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม

1.1 ครูนำแผนภาพโครงเรื่องอยู่กันอย่างไรรให้มีความสุขมาติดบนกระดานดำ

แล้วอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม แล้วแจกบัตรคำสั่งให้แต่ละกลุ่ม เพื่อเตรียมศึกษาบทบาทหน้าที่ของ พ่อ แม่ ลูก เด็ก ผู้ใหญ่ เพื่อนำมาแสดงบทบาทสมมติ

1.3 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมวางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการแสดงละคร แต่ละกลุ่มที่ไม่ได้แสดงต้องสังเกต เพื่อจะได้เข้าใจสาระสำคัญจากการแสดงนั้น ๆ

2. ชั้นแสดง

2.1 ให้แต่ละกลุ่มออกไปแสดงบทบาทสมมติ ในแต่ละบทบาทหน้าที่ตามที่กลุ่มตนเองได้รับมอบหมาย กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการแสดง แล้ววิเคราะห์วิจารณ์ การแสดง เวลาที่ใช้แสดงใช้กลุ่มละ 5 - 15 นาที

2.2 ให้แต่ละกลุ่มลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังลงในแผนภาพโครงเรื่อง

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปพูดเล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา ข้อคิดที่ได้รับ

3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 4

- ข้อ 3 เขียนข้อความลงในช่องว่าง
- ข้อ 4 เขียนเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข ด้วยภาษาของนักเรียนเอง

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. การเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
5. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 43 - 45
เรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงต้องอ่านให้คล่องแคล่วชัดเจน ต้องใช้น้ำเสียงหนักเบาให้เป็นไปตามเรื่องอีกด้วย จึงจะสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านได้ จะทำให้ผู้ฟังสนใจและมองภาพพจน์ได้ชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านออกเสียงบทเรียนได้ถูกต้อง
2. ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านออกเสียงบทที่ 4 เรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 76 - 83

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำที่ออกเสียงยาก
2. บัตรคำสั้น
3. แถบบันทึกเสียงการอ่านบทสนทนา

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำบัตรคำที่ออกเสียงยากจากบทเรียนมาให้นักเรียนอ่าน เพื่อเป็นการทบทวนการอ่านออกเสียงว่าชัดเจนถูกต้องหรือไม่

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

- 1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเรื่องอยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข
ว่าจะเขียนเป็นบทสนทนาได้กับท
- 1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม
- 1.3 ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงการอ่านบทสนทนา
- 1.4 แจกบัตรกำหนดงานตามเนื้อหาให้แต่ละกลุ่ม
- 1.5 ให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนในการเตรียมบทสนทนาและแบ่ง
หน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้แสดง

2. ชั้นแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทการอ่านบทสนทนาตามที่ได้รับ
มอบหมาย โดยใช้เวลา 5 - 10 นาที ระหว่างที่กลุ่มอื่นแสดง กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอย
สังเกตการณ์ จดบันทึกข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปรายเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและในด้านการแสดง
เพื่อปรับปรุงต่อไป

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมร่วมกัน
2. สังเกตจากการฝึกอ่านของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. สังเกตจากการแสดง
4. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 46 - 48
เรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข ทำให้ผู้เขียนสามารถพัฒนาแนวคิดได้กว้างขวางและลึกซึ้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุขได้
2. เขียนเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องใหม่และบรรยายความรู้สึกรักของตนเอง

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำสั่ง
2. รูปภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำภาพมาติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนช่วยกันบรรยายถึงภาพนั้นว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร ภาพนั้นให้ข้อคิดอย่างไร

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม

1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมารับรูปภาพจากครู
กลุ่มละ 1 รูป

1.2 ครูใช้ตัวอย่างอธิบายวิธีการเขียนเรื่องโดยจะต้องวางโครงเรื่องตามแนวคิดเรื่องเดิม

1.3 ให้นักเรียนร่วมกันประชุมแบ่งหน้าที่ในการแสดงตามเรื่องที่เขียนจากรูปภาพที่กำหนดให้

2. ขั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงละครสั้นจากเรื่องที่กลุ่มเขียนร่างบทขึ้นมาจากรูปภาพที่ได้รับ กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์ จดบันทึกความรู้ที่ได้จากเนื้อหาที่ใช้การแสดง ข้อดี ข้อบกพร่องในการแสดง

3. ขั้นอภิปรายและสรุปผล

1. นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการแสดง

2. ครูให้นักเรียนคัดเลือกผลงานการเขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของกลุ่มที่ดีที่สุดมาอ่านให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมกลุ่ม
2. ตรวจการเขียนเรื่องเป็นบทละครสั้นเพื่อใช้ในการแสดง
3. สังเกตจากการแสดง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 49 - 51
เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่อง และสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้
4. อธิบายความหมายของคำราชาศัพท์ คำสรรพนาม และคำกริยาได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่องรามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร ได้แก่ กระบี่ กำเนิด จรลีฉัตร ต่อกกร ฉลององค์ นิमित พยับ พระขรรค์ พระสีกร พานร ภูษา มรคา โรมรัน วาญ เคียร อัญชูลี อหังการ โองการ

สื่อการเรียน

1. บัตรคำ
2. บัตรคำสั่ง
3. กระเป๋านั่ง
4. รูปภาพรามเกียรติ์
5. พจนานุกรม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนดูรูปภาพรามเกียรติ์
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับรูปภาพแล้วโยงเข้าสู่เรื่องรามเกียรติ์

ตอนสรุปหัดจัด

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูแจกบัตรคำใหม่และคำสั่งเพื่อเตรียมการแสดงปริศนาทำทาง
- 1.3 ให้สมาชิกในกลุ่มประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่กำหนดตัวแสดง

2. ขั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงปริศนาทำทางตามความหมายของคำ ตามที่
ได้รับมอบหมาย โดยใช้เวลาในการแสดง 5 - 10 นาที กลุ่มที่เหลือคอยสังเกตการณ์ จดบันทึก
ส่วนดีและข้อบกพร่องในการแสดง

3. ขั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับการอธิบายความหมาย
ของคำจากการแสดงปริศนาทำทางของแต่ละกลุ่ม และแสดงความคิดเห็นว่ากลุ่มไหนแสดงสื่อ
ความหมายได้ดีและเหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแล้วส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น

3.2 จดบันทึกคำและความหมายลงสมุด

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดงหน้าชั้น
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 52 - 57
เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร

ความคิดรวบยอด

ความสามารถในการจับใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ เล่าเรื่องจากเรื่องที่อ่านได้ เกิดจากการอ่านในใจอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องรามเกียรติ์ตอนสุครีพหักจักร สามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่องได้
2. บอกเหตุการณ์ของเรื่องตามลำดับ
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจบทที่ 5 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 97 -113

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. แถบความหมายคำ
3. กระดาษแผ่น
4. รูปภาพตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายอีกครั้ง
2. ครูนำรูปภาพตัวละครในรามเกียรติ์มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนากับนักเรียนถึงประวัติความเป็นมาของเรื่องรามเกียรติ์

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม
  - 1.1 ให้นักเรียนอ่านในใจเรื่องรามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร ภายในเวลาที่ครูกำหนด
  - 1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม แล้วแจกบัตรคำสั่งการแสดงละครสั้นในตอนที่กำหนดให้ ดังนี้
    - ตอนที่ 1 ความเดิมของเรื่อง
    - ตอนที่ 2 ทศกัณฐ์ยกฉัตรบังแสงอาทิตย์
    - ตอนที่ 3 สุครีพอาสาพระรามไปหักฉัตร
    - ตอนที่ 4 สุครีพหักฉัตร
  - 1.3 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร แล้วประชุมวางแผนในการเตรียมแสดงละครสั้นตามตอนที่กลุ่มตนเองได้รับ ให้ได้เนื้อหามากที่สุดภายในเวลา 5 - 15 นาที
2. ขั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกไปแสดง ในระหว่างแสดงกลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์พร้อมกับจดบันทึกข้อดี ข้อบกพร่องในการแสดง เขียนสรุปย่อเรื่องรามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร
3. ขั้นอภิปรายและสรุปผล
  - 3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และสรุปเรื่องโดยเขียนย่อเรื่องจากการแสดงแล้วส่งตัวแทนพูดหน้าชั้น ครูคอยเสนอแนะ
  - 3.2 ทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 5
    - ข้อ 1 หาความหมายของคำจากพจนานุกรม
    - ข้อ 2 ตอบคำถามจากเรื่อง

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
4. พิจารณาจากการเขียนสรุปเรื่อง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 58 - 63
เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร

ความคิดรวบยอด

การเขียนแผนภาพโครงเรื่องช่วยสื่อความหมายในการเล่าเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตรแล้วสามารถแสดง
พฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
3. เขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

เนื้อหา

เขียนแผนภาพโครงเรื่องและเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องรามเกียรติ์ ตอนสุครีพ
หักฉัตร

สื่อการเรียนรู้

1. รูปภาพในหนังสือเรียนภาษาไทย
2. แผนภาพโครงเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนดูภาพจากหนังสือเรียนภาษาไทย แล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ
เป็นการทบทวนเนื้อเรื่อง

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

1.1 ครูนำแผนภาพโครงเรื่องรามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร มาติดบนกระดานดำแล้วอธิบายให้นักเรียนฟังว่าเรื่องแบ่งออกเป็น 4 เหตุการณ์ ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ความเดิมของเรื่อง

เหตุการณ์ที่ 2 ทศกัณฐ์ยกจักรบังแสงอาทิตย์

เหตุการณ์ที่ 3 สุครีพอาสาพระรามไปหักจักร

เหตุการณ์ที่ 4 สุครีพหักจักร

พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนข้อมูลลงในแผนภาพโครงเรื่องและยกตัวอย่าง

1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อรับเหตุการณ์ที่จะแสดง

1.3 ศึกษาบัตรคำสั่งเพื่อเตรียมการแสดงละครตามเหตุการณ์ที่กลุ่มของตนได้รับ

1.4 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมวางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการแสดงละคร แต่ละกลุ่มที่ไม่ได้แสดงต้องสังเกต เพื่อจะได้เข้าใจสาระสำคัญ

2. ชั้นแสดง

2.1 ให้แต่ละกลุ่มออกไปแสดงละคร เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร ตามเหตุการณ์ที่กลุ่มได้รับมอบหมาย กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์ แล้ววิเคราะห์วิจารณ์การแสดง

2.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังลงในแผนภาพโครงเรื่อง

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปพูดเล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา ข้อคิดที่ได้รับ และวิจารณ์การแสดง

3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 5 ข้อ 3 เติมคำหรือข้อความในแผนภาพโครงเรื่องแล้วเขียนย่อเรื่อง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. การเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
5. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 64 - 72
เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร

ความคิดรวบยอด

การอ่านกลอนบทละครตามลักษณะการอ่านทำนองเสนาะ ทำให้ได้ความรู้สึก
ความไพเราะ ความงดงามทางภาษา ต่างจากการอ่านตามปกติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นักเรียนสามารถอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครได้อย่างไพเราะ
และถูกต้อง

เนื้อหา

การอ่านออกเสียง บทที่ 5 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร จากหนังสือเรียน
ภาษาไทย หน้า 100 - 113

สื่อการเรียนรู้

1. เครื่องบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียงการอ่านกลอนบทละคร
2. หนังสือเรียนภาษาไทย
3. บัตรคำสั่ง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูเปิดเครื่องบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครให้นักเรียนฟัง
แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านกลอนบทละคร

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

1.1 ครูอธิบายวิธีการอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครให้นักเรียนฟังว่ามีวิธีการแบ่งคำและมีทำนองในการอ่านอย่างไร

1.2 ครูสาธิตการอ่านทำนองกลอนบทละครให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตามที่ละ 1 คำกลอน หรือ 1 บท ฝึกอ่านประมาณ 5 - 6 บท

1.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม

1.4 แจกบัตรคำสั่งเหตุการณ์ 5 เหตุการณ์ เพื่อให้เตรียมบทละครสั้นประกอบการอ่านกลอนบทละคร ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 หน้า 100	เมื่อนั้น	ฝ่ายท้าวทศพัทศรัยรักษา
ถึงหน้า 102	เลือดเนื้อจะเป็นเหยื่อกุมภกันท์	เคียวเสียไม่ทันพริบตา
เหตุการณ์ที่ 2 หน้า 102	บัดนั้น	ฝ่ายหม่อมวานรถ้วนหน้า
ถึงหน้า 106	ตัวท่านผู้เรืองฤทธิ์	จะไปสรวลตีมีชัย
เหตุการณ์ที่ 3 หน้า 106	บัดนั้น	พระยาสุครีพทหารใหญ่
ถึงหน้า 109	แกว่งพระขรรค์ชัยวิยุตติ	ทะยานจุดขึ้นจักรอสุรี
เหตุการณ์ที่ 4 หน้า 109	บัดนั้น	ฝ่ายนางกำนัลยักษ์
ถึงหน้า 112	นำลงด้วยกำลังว่องไว	หักจักรพิชัยโมลี
เหตุการณ์ที่ 5 หน้า 112	อันทศเคียวกุมภกันท์	ทั้งสนมกำนัลมเหสี
ถึงหน้า 113	ตรัสพลางชวนองค์พระลักษมณ์	ผันพักตร์ย่างเยื้องเข้าพลับพลา

1.5 ให้สมาชิกประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการแสดงละคร

2. ชั้นแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทตามเนื้อหาในข้อ 1.4 ระหว่างที่กลุ่มอื่นแสดง กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการแสดง จดบันทึกข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อเป็นหัวข้อในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงกลอนบทละครตามเนื้อหาและในด้านการแสดง

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมร่วมกัน
2. สังเกตจากการฝึกอ่านกลอนบทละครแต่ละกลุ่ม
3. สังเกตจากการแสดง
4. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 73 - 75
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่อง ครึ่งหนึ่งยังจำได้ ได้แก่ ปราสาท ใจกระเบน โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ เรือนยอด มัคคุเทศก์ ลาวา อลังการ เทวสถาน พระศิวะ ศาสนาฮินดู ขอม ปราสาท มณฑป ประติษฐาน โบราณวัตถุ โบราณคดี ทับหลัง พระนารายณ์ บรรทม ลินธู พระยาอนันตนคราช มกร พระนาถี พระพรหม พระลักษมี รามายณะ แม่พังพาน สถานปัตยกรรม อีสานใต้

สื่อการเรียนรู้

1. เนื้อหาเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้
2. รูปภาพโบราณสถาน
3. บัตรคำ
4. บัตรคำสั่ง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนดูรูปภาพโบราณสถาน
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับรูปภาพแล้วโยงเข้าสู่เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม
  - 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
  - 1.2 ครูแจกบัตรคำใหม่และคำสั่ง เพื่อเตรียมการแสดงปริศนาทำทาง
  - 1.3 ให้สมาชิกในกลุ่มประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่กำหนดตัวแสดง
2. ขั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงปริศนาทำทางตามความหมายของคำตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละประมาณ 5 - 10 นาที กลุ่มที่เหลือคอยสังเกตการณ์จดบันทึกส่วนดีและข้อบกพร่องในการแสดง

3. ขั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับการอธิบายความหมายของคำจากการแสดงปริศนาทำทางของแต่ละกลุ่มและแสดงความคิดเห็นว่ากลุ่มไหนแสดงสื่อความหมายได้ดีและเหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแล้วส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น

3.2 จดบันทึกคำและความหมายลงสมุด

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดงหน้าชั้น
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 76 - 78
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การอ่านในใจ ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้แล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง
2. บอกเหตุการณ์ของเรื่องตามลำดับ
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจ บทที่ 6 เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ จากหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2
หน้า 1 - 9

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. แถบความหมายคำ
3. บัตรคำสั่ง
4. กระเป๋าคำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยนำบัตรคำใหม่มาให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายอีกครั้ง

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

1.1 ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจเรื่อง ครึ่งหนึ่งยังจำได้ โดยให้อ่าน
อย่างพินิจพิจารณา

1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วแจกบัตรคำสั่งการแสดงบทบาทสมมุติ

1.3 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ แล้วประชุมวางแผน
ในการเตรียมแสดงบทบาทสมมุติเพื่อนำมาแสดงหน้าชั้น

2. ชั้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกไปแสดง ในระหว่างแสดงกลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการณ์
พร้อมจดบันทึกข้อดี ข้อบกพร่องในด้านการแสดง เขียนสรุปย่อเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และสรุปเรื่องย่อ
โดยเขียนย่อเรื่องจากการแสดงแล้วส่งตัวแทนพูดหน้าชั้น ครูคอยเสนอแนะ

3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัด
ที่ 6

- ข้อ 1 หาความหมายของคำ
- ข้อ 2 ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตการประชุมกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
4. พิจารณาการเขียนสรุปย่อเรื่อง
5. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 79 - 81
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การทำแผนภาพโครงเรื่อง ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องและจดจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจ เรื่อง ครึ่งหนึ่งยังจำได้แล้วสามารถแสดงพฤติกรรม
 ดังต่อไปนี้ได้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

เนื้อหา

1. การเขียนแผนภาพโครงเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้
2. การเล่าเรื่องแผนภาพโครงเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภาพโครงเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้
2. บัตรคำสั่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความรู้เดิมจากคาบที่เรียนแล้วโดยการสนทนาซักถาม

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม
  - 1.1 ครูนำแผนภาพโครงเรื่องมาติดบนกระดานดำแล้วอธิบายให้นักเรียน

วิธีการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

- 1.2 นักเรียนศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงละคร

1.3 แจกบัตรคำสั่งให้แต่ละกลุ่มเพื่อเตรียมศึกษาบทละครจากเรื่องครั้งหนึ่ง
ยังจำได้

1.4 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมวางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการแสดง
ละคร แต่ละกลุ่มที่ไม่ได้แสดงต้องสังเกตเพื่อจะได้เข้าใจสาระสำคัญ

2. ขึ้นแสดง

2.1 ให้แต่ละกลุ่มออกไปแสดงละครเรื่องครั้งหนึ่งยังจำได้ กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดง
คอยสังเกตการแสดง แล้ววิเคราะห์ วิจารณ์การแสดง เวลาที่ใช้แสดงใช้กลุ่มละ 5 - 15 นาที

2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังลงในแผนภาพ
โครงเรื่อง

3. ขึ้นอภิปรายและสรุปผล

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปพูดเล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับเนื้อหา ข้อคิดที่ได้รับ

3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ
แบบฝึกหัดที่ 6

- ข้อ 3 ทำแผนภาพโครงเรื่อง
- ข้อ 4 เขียนย่อเรื่อง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดง
3. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
5. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 82 - 84
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านให้ผู้อื่นฟัง ผู้อ่านจะต้องอ่านให้คล่อง อ่านให้ถูกต้องชัดเจน รู้จักแบ่งวรรคตอน และเน้นความหนักเบาของเสียงให้เป็นไปตามเนื้อเรื่องที่อ่าน จึงจะสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียงเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ ให้ผู้อื่นฟังอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์การอ่านออกเสียงที่ดี

เนื้อหา

การอ่านออกเสียง บทที่ 6 เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้จากหนังสือเรียนภาษาไทยเล่ม 2 หน้า 1 - 9

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำยาก
2. บัตรคำสั่ง
3. แถบบันทึกเสียงการอ่านบทสนทนา

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำบัตรคำยากจากบทเรียนมาให้นักเรียนอ่านเพื่อเป็นการทบทวนการอ่านออกเสียงของนักเรียน
2. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงการอ่านบทสนทนา

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ว่าจะเขียนเป็นบทสนทนาได้กับท

1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม

1.3 ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงการอ่านบทสนทนา

1.4 ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนในการเตรียมบทบาทสนทนาและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้แสดง

2. ชั้นแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทการอ่านบทสนทนาตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้เวลา 5 - 15 นาที ระหว่างที่กลุ่มอื่นแสดง กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการแสดง จดบันทึกข้อดีข้อบกพร่องเพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปรายปรับปรุงแก้ไข

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและในด้านการแสดงเพื่อปรับปรุงต่อไป

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมร่วมกัน

2. สังเกตจากการฝึกอ่านของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. สังเกตจากการแสดง

4. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 85 - 87
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การอภิปรายกลุ่มเป็นการประชุมปรึกษากันเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
อย่างมีเหตุผล ซึ่งถือเป็นการระดมความคิดที่ดีวิธีหนึ่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนอภิปรายข้อคิดจากบทเรียนเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ได้
2. แสดงมารยาทในการฟังและการพูด

เนื้อหา

การอภิปรายข้อคิดเห็นจากบทเรียนเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. แถบบันทึกเสียงการอภิปราย
3. บัตรคำสั่ง
4. หุ่นมือ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำเครื่องบันทึกเสียงมาเปิดให้ฟังการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
จากเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนสังเกตการใช้น้ำเสียง การใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา และการใช้
เหตุผลในการอภิปราย

ชั้นสอน

1. ชั้นเตรียม

1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม

1.2 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายหาข้อคิดเห็นแล้วคัดเลือกข้อคิดเห็นที่สมาชิกในกลุ่มเสนอ เพื่อนำมาเป็นข้อคิดของกลุ่ม

1.3 เตรียมการแสดงหุ่นมือ ตามเรื่องราวความคิดเห็นของกลุ่มที่คิดขึ้น

2. ชั้นแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทเป็นเรื่องราวตามความคิดเห็น โดยใช้หุ่นมือในการแสดง ระหว่างที่แสดง นักเรียนกลุ่มที่ยังไม่แสดงจะต้องสังเกตและจดบันทึกข้อดี ข้อบกพร่องของการแสดงว่าชัดเจนตรงกับความคิดเห็นหรือไม่

3. ชั้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงการอภิปรายข้อคิดเห็น เพื่อปรับปรุงต่อไป

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมร่วมกัน
2. สังเกตจากการแสดง
3. สังเกตจากการอภิปราย
4. สังเกตจากการฟังและการซักถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 88 - 90
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การเขียนเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนเพื่อใช้ในการสื่อสารและจดบันทึกความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดหัวข้อให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำสั่ง
2. รูปภาพสถานที่ท่องเที่ยว

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญ

ที่น่าสนใจ

ขั้นสอน

1. ขั้นเตรียม

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ศึกษาเกี่ยวกับการแสดงบทบาทสมมติ

โดยครูชี้แจง

- 1.2 ครูแจกบัตรคำสั่งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเนื้อเรื่องเล่าประสบการณ์

การไปเที่ยว

1.3 ครูใช้ตัวอย่างอธิบายวิธีการเขียนเรื่องโดยจะต้องวางโครงเรื่องตาม

ลำดับความคิด

1.4 ให้แต่ละกลุ่ม วางแผน ประชุมเตรียมการแสดงบทบาทสมมุติจากเรื่องที่
ได้รับมอบหมายโดยเขียนเรื่องที่จะใช้แสดง

2. ขึ้นแสดง

ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดง กลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงคอยสังเกตการแสดง จดบันทึก
ความรู้ที่ได้รับจากการชมเนื้อเรื่องย่อ ข้อบกพร่อง ข้อดี เพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปราย

3. ขึ้นอภิปรายและสรุปผล

นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการแสดง
ให้แต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นและบันทึกลงสมุด

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุม
2. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
3. สังเกตจากการแสดง
4. สังเกตจากการเขียนเรื่องเป็นบทละครสั้น ๆ

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 1 - 3
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่อง จดหมายจากเพื่อน ได้แก่ เชื้อเชิญ อนุรักษ์ ศิลปหัตถกรรม อาแปะ ผมแกละ ผมโก๊ะ อิริยาบถ น้ำสังข์ บิณฑบาต ผมทรงมหาดไทย รามเกียรติ์ เทศกาล นิทรรศการ มหรสพ นมัสการ พระบรมธาตุ ตู๊ดตู๊ ประณีต

สื่อการเรียน

1. เนื้อหาเรื่องจดหมายจากเพื่อน
2. พจนานุกรม
3. บัตรคำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนอ่านคำที่กำหนดให้จากบัตรคำ แล้วครูสนทนากับนักเรียนถึงความหมายของคำศัพท์ข้างต้น

ชั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
2. ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นหาความหมายของคำ
3. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเขียนความหมายของคำบนกระดานดำ
4. ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันชี้แนะถ้าคำใดไม่ถูกต้อง

ชั้นสรุป

1. ให้นักเรียนช่วยกันเรียงคำทั้งหมดตามลำดับตัวอักษรตามพจนานุกรม
2. จัดบันทึกคำและความหมายลงสมุด

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 4 - 6
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การอ่านในใจ ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องจดหมายจากเพื่อนแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง
2. บอกเหตุการณ์ของเรื่องตามลำดับ
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจ บทที่ 2 เรื่องจดหมายจากเพื่อน จากหนังสือเรียนภาษาไทย
หน้า 22 - 30

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. แถบประโยค

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยนำบัตรคำใหม่มาให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายอีกครั้ง

ชั้นสอน

1. ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจเรื่อง จดหมายจากเพื่อน โดยให้อ่านอย่างพิถีพิถัน
2. เมื่ออ่านจบแล้ว ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มคิดตั้งคำถามพร้อมหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง
3. ให้แต่ละกลุ่มมาเสนอคำถามและคำตอบหน้าชั้นเรียน
4. ให้นักเรียนร่วมกันเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบโดยเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์บนกระดานดำ

ชั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องจดหมายจากเพื่อน โดยเล่าอย่างย่อ ๆ เฉพาะใจความสำคัญของเรื่อง
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการแบบฝึกหัดที่ 2
  - ข้อ 1 เรียงลำดับคำและหาความหมายของคำ
  - ข้อ 2 ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาจากการตั้งคำถามและการตอบคำถามของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาจากการเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องและการเล่าเรื่องย่อของนักเรียน
3. ตรวจสมุดแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 7 - 9
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

สาระสำคัญ

การทำแผนภาพโครงเรื่อง ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องและจดจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านเข้าใจเรื่องจดหมายจากเพื่อนแล้วสามารถแสดงพฤติกรรม
ได้ดังต่อไปนี้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

เนื้อหา

1. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง จากเรื่องจดหมายจากเพื่อน
2. การเล่าเรื่องแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่องจดหมายจากเพื่อน

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภาพโครงเรื่องจดหมายจากเพื่อน
2. หนังสือภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนเนื้อเรื่องจดหมายจากเพื่อนที่เรียนไปเมื่อครั้งที่แล้ว

ขั้นสอน

1. ครูนำแผนภาพโครงเรื่องจดหมายจากเพื่อนมาติดบนกระดานดำแล้วอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการเขียนใจความสำคัญในแผนภาพโครงเรื่อง
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเติมข้อความหรือตอบคำถามจากแผนภาพโครงเรื่องโดยกำหนดเหตุการณ์ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ปิดเรียนตอนต้น พ่อพาเข้าไปช่วยป้าขายของที่จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ป้ามีร้านขายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก
จากภาคต่าง ๆ

เหตุการณ์ที่ 2 ชฎาเขียนจดหมายถึงกิงกมล เล่าถึงการได้ไปเที่ยว การขาย
ของหน้าร้าน และวิธีการทำตุ๊กตาอย่างละเอียด เพราะบ้านป้า
เป็นแหล่งอนุรักษ์และทำตุ๊กตาไทยจำหน่าย

เหตุการณ์ที่ 3 กิงกมลตอบจดหมายชฎา และเล่าเรื่องที่ได้ไปเที่ยว
นครศรีธรรมราชกับพ่อ ได้พาไปเที่ยวงานทำบุญสารทเดือนสิบ
ชมการแสดงนิทรรศการการเล่นหนังตะลุง แล้วแวะชมร้าน
หัตถกรรมพื้นเมือง

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการทำแผนการโครงเรื่องหน้าชั้นแล้วช่วยกัน
ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาช่วยกันเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องใหม่โดยใช้แนวคิดของเรื่องจดหมาย

จากเพื่อน

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนออกมาอ่านเรื่องที่ตนเองเขียนตามแผนภาพโครงเรื่องคนละ 1 เหตุการณ์
แล้วทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 2

- ข้อ 3 ทำแผนภาพโครงเรื่อง
- ข้อ 4 เขียนเรื่องย่อ

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาจากการเติมข้อความในแผนภาพโครงเรื่อง
2. พิจารณาจากการเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
3. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 10 - 12
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านให้ผู้ฟัง ผู้อ่านจะต้องอ่านให้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และชัดเจน รู้จักแบ่งวรรคตอน และเน้นความหนักเบาของเสียงให้เป็นไปตามเนื้อเรื่องที่อ่าน และไม่อ่านต่อเติม ไม่อ่านตก จึงจะสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียงเรื่องจดหมายจากเพื่อน ให้ผู้ฟังอย่างถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์การอ่านออกเสียงที่ดี

เนื้อหา

การอ่านออกเสียงบทที่ 2 เรื่องจดหมายจากเพื่อน จากหนังสือเรียนภาษาไทย
 หน้า 22 - 30

สื่อการเรียน

1. บัตรคำที่ออกเสียงยาก
2. เครื่องบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียง การอ่าน
3. แผนภูมิการอ่านออกเสียงที่ดี

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำบัตรคำที่ออกเสียงยากจากบทเรียนมาให้นักเรียนอ่าน เพื่อเป็นการทบทวน
 การอ่านออกเสียง

ขั้นสอน

1. ครูเปิดเครื่องบันทึกเสียงการอ่านออกเสียงที่ดีให้นักเรียนฟังหรือชม เพื่อเป็น
 ตัวอย่างในการอ่าน

2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านออกเสียงกันเอง ให้ฝึกอ่านทุกคน จนจบเรื่อง

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านเรื่องจดหมายจากเพื่อน

4. ให้ผู้ฟังวิจารณ์การอ่านของตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่ม ตามหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้

5. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ครูฟังทีละคน

ขั้นสรุป

ครูติชมการอ่านออกเสียงของนักเรียนแต่ละคน พร้อมเสนอแนะวิธีแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อนำไปปรับปรุงการอ่านต่อไป

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการฝึกการอ่านของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาจากการอ่านออกเสียงของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. ทดสอบการอ่านออกเสียงของนักเรียนทีละคน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 13 - 15
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การอภิปรายกลุ่มเป็นการประชุมปรึกษากันเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
อย่างมีเหตุผล ซึ่งถือเป็นการระดมความคิดที่ดีวิธีหนึ่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนอภิปรายข้อคิดจากบทเรียนเรื่องจดหมายจากเพื่อนได้
2. แสดงมารยาทในการฟังและพูด

เนื้อหา

ข้อคิดเห็นจากบทเรียนเรื่องจดหมายจากเพื่อน

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. แถบบันทึกเสียงการอภิปราย
3. แถบประโยค
4. กระเป๋าม้วน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำเครื่องบันทึกเสียงการอภิปรายของนักเรียนเมื่อครั้งที่แล้วมาเปิดให้
นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนสังเกตการใช้น้ำเสียง การใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา และการใช้
เหตุผลในการอภิปราย

ชั้นสอน

1. ครูกำหนดหัวข้อที่จะให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น 4 หัวข้อ ตามแถบประโยคที่ครูติดบนกระเปาะผนัง
2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับฉลากหัวข้อที่จะอภิปราย
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมวางแผนการอภิปรายกลุ่มหน้าชั้นเรียนตามกำหนดเวลา (บันทึกเสียงไว้)
4. เมื่ออภิปรายจบแล้ว ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมผลของการอภิปรายเฉพาะที่เป็นสาระสำคัญ เขียนเป็นรายงานส่งครู

ชั้นสรุป

ครูสรุปผลการอภิปรายของนักเรียนแต่ละกลุ่มว่าดี, ไม่ดีอย่างไร พร้อมกับเสนอแนะข้อควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปปฏิบัติในครั้งต่อไป

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการประชุมร่วมกัน
2. สังเกตจากการอภิปรายหน้าชั้น
3. สังเกตจากการฟังและการซักถาม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 16 - 18
เรื่อง จดหมายจากเพื่อน

ความคิดรวบยอด

การเขียนเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนเพื่อใช้ในการสื่อสารและจัดบันทึกความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดหัวข้อให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องได้

เนื้อหา

การเขียนจดหมายส่วนตัวเพื่อเล่าเรื่องจากประสบการณ์

สื่อการเรียนรู้

1. จดหมาย
2. แผนภูมิการเขียนจดหมาย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเขียนจดหมายและเล่าประสบการณ์

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนดูแผนภูมิการเขียนจดหมาย
2. ให้นักเรียนกำหนดเรื่องที่จะเขียนเล่าในจดหมายตามความสนใจของแต่ละคน
3. เขียนเล่าประสบการณ์เป็นจดหมายส่งถึงเพื่อน ๆ ในห้อง

ขั้นสรุป

ครูตรวจผลงานการเขียนเรื่องให้คำแนะนำข้อบกพร่องแล้วคัดเลือกผลงานติดหน้าชั้น

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
2. สังเกตความตั้งใจในการทำงาน
3. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 19 - 21
เรื่อง บึงนกน้ำ

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่องบึงนกน้ำ ได้แก่ ดอกจาน จรด สหรัย ชาวประมง ผ่านม นกเป็ดน้ำ บ่วงแร้ว กวาระเบียบ เริงระบำ กระซิก ขวิดเขี่ยน กังวล สุดลูกหูลูกตา กว้างใหญ่ไพศาล ลูกอีสาน ลูกทะเล แรมปี หนาวจนแทบกระดิกนิ้วมือไม่ได้

สื่อการเรียนรู้

1. เนื้อหาเรื่อง บึงนกน้ำ
2. พจนานุกรม
3. บัตรคำ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนอ่านคำที่กำหนดให้จากบัตรคำ แล้วครูสนทนากับนักเรียนถึงความหมายของคำศัพท์ข้างต้น

ชั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
2. ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นหาความหมายของคำ
3. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเขียนความหมายของคำบนกระดานดำ
4. ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันชี้แนะถ้าคำใดไม่ถูกต้อง

ชั้นสรุป

1. ให้นักเรียนช่วยกันเรียงคำทั้งหมดตามลำดับตัวอักษรตามพจนานุกรม
2. จัดบันทึกคำและความหมายลงสมุด

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
2. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 22 - 24
เรื่อง บึงนกน้ำ

ความคิดรวบยอด

การอ่านในใจ ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องบึงนกน้ำแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง
2. บอกเหตุการณ์ของเรื่องตามลำดับ
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจบทที่ 3 เรื่อง บึงนกน้ำ จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 50 - 60

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำใหม่
2. แถบความหมายของคำ
3. กระเป๋าคำ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยนำบัตรคำใหม่มาให้ให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายอีกครั้ง

ชั้นสอน

1. ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจเรื่องบึงนกน้ำ โดยให้อ่านอย่างพิจารณา
2. เมื่ออ่านจบแล้ว ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มคิดตั้งคำถาม พร้อมหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง
3. ให้แต่ละกลุ่มมาเสนอคำถามและคำตอบหน้าชั้นเรียน
4. ให้นักเรียนร่วมกันเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์บนกระดานดำ

ชั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องบึงนกน้ำ โดยเล่าอย่างย่อ ๆ เฉพาะใจความสำคัญของเรื่อง
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 3
  - ข้อ 1 เรียงลำดับคำและหาความหมายของคำ
  - ข้อ 2 ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาจากการตั้งคำถามและการตอบคำถามของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาจากการเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องและเล่าเรื่องย่อของนักเรียน
3. ตรวจสอบชุดแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 25 - 27
เรื่อง บึงนกน้ำ

ความคิดรวบยอด

การทำแผนภาพโครงเรื่อง จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องและจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจ เรื่อง บึงนกน้ำแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องแผนภาพโครงเรื่อง

เนื้อหา

1. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง จากเรื่อง บึงนกน้ำ
2. การเล่าเรื่องแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่อง บึงนกน้ำ

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภาพโครงเรื่อง บึงนกน้ำ
2. หนังสือภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนเนื้อเรื่องบึงนกน้ำที่เรียนไปเมื่อครั้งที่แล้ว

ขั้นสอน

1. ครูนำแผนภาพโครงเรื่องบึงนกน้ำมาติดบนกระดานดำแล้วอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการเขียนข้อมูลลงในแผนภาพโครงเรื่อง
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเติมข้อความหรือตอบคำถามจากแผนภาพโครงเรื่องโดยกำหนดเหตุการณ์ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 บุญหลายได้ยินเพื่อน ๆ พูดถึงเสื้อกันหนาวตัวใหม่ แต่บุญหลายไม่มีเสื้อกันหนาวตัวใหม่

เหตุการณ์ที่ 2 บุญหลายพบชายหาปลาที่ริมบึง ชายหาปลาเล่าเรื่องนกเปิดน้ำหนุ่มให้บุญหลายฟัง

เหตุการณ์ที่ 3 บุญหลายเขียนเรียงความเรื่อง บึงนกน้ำ ส่งเข้าประกวดและได้รับรางวัลชนะเลิศเป็นเสื้อกันหนาวหนึ่งตัว

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการทำแผนภาพโครงเรื่องหน้าชั้น แล้วช่วยกันปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาช่วยกันเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องใหม่โดยใช้แนวคิดของเรื่องบึงนกน้ำ

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนออกมาอ่านเรื่องที่ตนเองเขียนตามแผนภาพโครงเรื่องคนละ 1 เหตุการณ์ แล้วทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 3

- ข้อ 4 ทำแผนภาพโครงเรื่อง
- ข้อ 6 เขียนย่อเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาจากการเติมข้อความในแผนภาพโครงเรื่อง
2. พิจารณาจากการเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
3. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 28 - 30
เรื่อง บึงนกน้ำ

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงต้องอ่านให้ถูกต้องคล่องแคล่วชัดเจนและสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านได้ จะทำให้ผู้ฟังสนใจและมองภาพพจน์ได้ชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านออกเสียงบทเรียนได้ถูกต้อง
2. แสดงความคิดเห็นด้านความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

อ่านออกเสียงบทที่ 3 เรื่อง บึงนกน้ำ จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 50 - 60

สื่อการเรียน

1. บัตรคำที่ออกเสียงยาก
2. เครื่องบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียงการอ่าน
3. หนังสือเรียนภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำบัตรคำที่ออกเสียงยากจากบทเรียนมาให้นักเรียนอ่าน เพื่อเป็นการทบทวนการอ่านออกเสียงว่าชัดเจนถูกต้องหรือไม่

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนช่วยกันบอกเกณฑ์ในการพิจารณาการอ่านออกเสียง
2. ครูสาธิตการอ่านที่ดีให้นักเรียนฟังเป็นตัวอย่าง (อาจใช้วิธีเปิดเครื่องบันทึกเสียงการอ่าน)

3. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านออกเสียงกันเอง โดยผลัดเปลี่ยนหน้าที่กันเป็นผู้อ่านบทบรรยายและเป็นตัวละครตามเนื้อเรื่องจนครบทุกคนและจบเรื่อง

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านเรื่องบึงนกน้ำให้เพื่อนฟังหน้าชั้น
  5. ให้ผู้ฟังวิจารณ์การอ่านของตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่ม ตามหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้
  6. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงเรื่องบึงนกน้ำให้ครูฟังทีละคน
- ขั้นสรุป

ครูติชมการอ่านออกเสียงของนักเรียนแต่ละคน พร้อมเสนอแนะวิธีแก้ไข

ข้อบกพร่อง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการฝึกการอ่านของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาจากการอ่านออกเสียงของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. ทดสอบการอ่านออกเสียงของนักเรียนทีละคน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 31 - 33
เรื่อง บึงนกน้ำ

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของเรื่องบึงนกน้ำ ทำให้ผู้เขียนสามารถพัฒนาแนวคิดได้กว้างขวางและลึกซึ้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของเรื่องบึงนกน้ำได้
2. เขียนบรรยายความรู้สึกของตนเองต่อแนวคิดของเรื่องบึงนกน้ำได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องใหม่และบรรยายความรู้สึกของตน

สื่อการเรียนรู้

หนังสือเรียนภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทบทวนแนวคิดของเรื่องบึงนกน้ำ คือ “เด็กดีต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้านของโรงเรียนและของสังคม”

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มให้ช่วยกันกำหนดหัวข้อเรื่อง เลือกกลุ่มละ 1 เรื่อง แล้วช่วยกันเขียนร่างจากเรื่องที่เลือกไว้
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องให้สมบูรณ์แล้วตรวจทานและแก้ไขเรื่องที่เขียนโดยอ่านให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
3. ให้แต่ละกลุ่มนำเรื่องที่เขียนอ่านให้เพื่อนฟัง และให้กลุ่มที่เหลืออภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเขียน การใช้ถ้อยคำหรือสำนวนภาษา และการลำดับเรื่อง

ขั้นสรุป

ครูคัดเลือกผลงานการเขียนเรื่องใหม่ ตามแนวคิดของกลุ่มที่ดีที่สุดมาอ่านให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจผลงานการเขียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 34 - 36
เรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่อง และสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข ได้แก่ พัฒนา สิทธิ คุณภาพ สร้างสรรค์ พระราชดำรัส พระราชทาน สงเคราะห์ อนุเคราะห์ ประสพการณ์ บริสุทธิใจ พระบรมราโชวาท ขวัญขวย มัธยัสถ์ โฆษณา สุรุษสุร่าย

สื่อการเรียน

1. เนื้อหาเรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข
2. บัตรคำใหม่
3. กระเป๋านาง
4. พจนานุกรม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนอ่านคำที่กำหนดให้จากบัตรคำ แล้วครูสนทนากับนักเรียนถึงความหมายของคำศัพท์ข้างต้น

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
2. ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นหาความหมายของคำ
3. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเขียนความหมายของคำบนกระดานดำ
4. ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันชี้แนะถ้าคำใดไม่ถูกต้อง

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนช่วยกันเรียงคำทั้งหมดตามลำดับตัวอักษรตามพจนานุกรม
2. จัดบันทึกคำและความหมายลงสมุด

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 37 - 39
เรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข

ความคิดรวบยอด

การอ่านในใจ ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุขแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง
2. บอกเหตุการณ์ของเรื่องตามลำดับ
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจบทที่ 4 เรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข จากหนังสือเรียนภาษาไทย
หน้า 76 - 83

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำใหม่
2. กระดาษแผ่น
3. รูปภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยนำบัตรคำใหม่มาให้ นักเรียนช่วยกันบอกความหมายอีกครั้ง
2. ครูนำภาพครอบครัวมาให้ดู แล้วสนทนากับนักเรียนถึงสถาบันครอบครัว

ชั้นสอน

1. ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข โดยให้อ่านอย่างพิจารณา

2. เมื่ออ่านจบแล้ว ครูแบ่งหนังสือออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มคิดตั้งคำถามพร้อมหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง

3. ให้แต่ละกลุ่มมาเสนอคำถามและคำตอบหน้าชั้นเรียน

4. ให้นักเรียนร่วมกันเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

ชั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุขอย่างย่อ ๆ โดยเล่าเฉพาะประเด็นที่สำคัญ

2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการแบบฝึกหัดที่ 4

- ข้อ 1 เขียนความหมายของคำ
- ข้อ 2 ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาจากการตั้งคำถามและการตอบคำถามของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

2. พิจารณาจากการเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องและการเล่าเรื่องย่อของนักเรียน

3. ตรวจสมุดแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 40 - 42
เรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข

ความคิดรวบยอด

การทำแผนภาพโครงเรื่อง ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องและจดจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านเข้าใจเรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุขแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
3. แสดงมารยาทในการฟังและพูด

เนื้อหา

1. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง จากเรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข
2. การเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภาพโครงเรื่อง อยู่กันอย่างไรรให้มีความสุข
2. หนังสือภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนเนื้อเรื่องอยู่กันอย่างไรรให้มีความสุขที่เรียนไปเมื่อครั้งที่แล้ว

ขั้นสอน

1. ครูนำแผนภาพโครงเรื่องอยู่กันอย่างไรรให้มีความสุขมาติดบนกระดานดำแล้ว

อธิบายให้นักเรียนฟัง

2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเติมข้อความหรือตอบคำถามจากแผนภาพโครงเรื่อง

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการทำแผนการโครงเรื่องหน้าชั้นแล้วช่วยกันปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาช่วยกันเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องใหม่โดยใช้แนวคิดของเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนออกมาอ่านเรื่องที่ตนเองเขียนตามแผนภาพโครงเรื่องคนละ 1 เหตุการณ์ แล้วทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 4

- ข้อ 3 เขียนข้อความลงในช่องว่าง
- ข้อ 4 เขียนเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุขด้วยภาษาของนักเรียนเอง

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาจากการเติมข้อความในแผนภาพโครงเรื่อง
2. พิจารณาจากการเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 43 - 45
เรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงต้องอ่านให้คล่องแคล่วชัดเจน ต้องใช้เสียงหนักเบาให้เป็นไปตามเรื่องอีกด้วย จึงจะสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านได้ จะทำให้ผู้ฟังสนใจและมองภาพพจน์ได้ชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านออกเสียงบทเรียนได้ถูกต้อง
2. สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านออกเสียงบทที่ 4 เรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 76 - 83

สื่อการเรียน

1. บัตรคำที่ออกเสียงยาก
2. เครื่องบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียงการอ่าน
3. หนังสือเรียนภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำบัตรคำที่ออกเสียงยากจากบทเรียนมาให้นักเรียนอ่าน เพื่อเป็นการทบทวนการอ่านออกเสียงว่าชัดเจนถูกต้องหรือไม่

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนช่วยกันบอกเกณฑ์ในการพิจารณาการอ่านออกเสียง
2. ครูสาธิตการอ่านที่ดีให้นักเรียนฟังเป็นตัวอย่าง (อาจใช้วิธีเปิดเครื่องบันทึกเสียงการอ่าน)
3. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านออกเสียงกันเอง
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านเรื่องอยู่กันอย่างใดให้เป็นสุข หน้าชั้นเรียน โดยให้อ่านต่อกันจนจบเรื่อง
5. ให้ผู้ฟังวิจารณ์การอ่านของตัวแทนกลุ่มแต่ละคน ตามหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้
6. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ครูฟังทีละคน

ขั้นสรุป

ครูติชมการอ่านออกเสียงของนักเรียนแต่ละคน พร้อมเสนอแนะวิธีแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงการอ่านต่อไป

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการฝึกการอ่านของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาการอ่านออกเสียงของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. ทดสอบการอ่านออกเสียงของนักเรียนทีละคน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 46 - 48
เรื่อง อยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุข ทำให้ผู้เขียนสามารถพัฒนาแนวคิดได้กว้างขวางและลึกซึ้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของเรื่องอยู่กันอย่างไรให้เป็นสุขได้
2. เขียนเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องใหม่และบรรยายความรู้สึกของตนเอง

สื่อการเรียน

1. หนังสือเรียนภาษาไทย
2. รูปภาพ 5 รูป

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำภาพมาติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนช่วยกันบรรยายถึงภาพนั้นว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร ภาพนั้นให้ข้อคิดอย่างไร

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มให้ช่วยกันกำหนดหัวข้อเรื่อง แล้วช่วยกันร่างเรื่องจากภาพที่เลือกไว้
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องให้สมบูรณ์แล้วตรวจทานและแก้ไขเรื่องที่เขียน

โดยอ่านให้สมาชิกในกลุ่มฟัง

3. ให้แต่ละกลุ่มนำเรื่องที่เขียนอ่านให้เพื่อนฟัง และให้กลุ่มที่เหลืออภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเขียน การใช้ถ้อยคำหรือสำนวนภาษาและการลำดับเรื่อง

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนคัดเลือกผลงานการเขียนเรื่องใหม่ตามแนวคิดของกลุ่มที่ดีที่สุด มาอ่านให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจผลงานการเขียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 49 - 51
เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่อง และสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้
4. อธิบายความหมายของคำราชาศัพท์ คำสรรพนาม และคำกริยาได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่องรามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร ได้แก่ กระบี่ กำเนิด จรลีจักร ต่อกกร ฉลององค์ นิमित พยับ พระขรรค์ พระสีกร พานร ภูเขา มรคา โรมรัน วายุ เคียร อัญชลี อหังการ โองการ

สื่อการเรียน

1. บัตรคำ
2. กระเป๋านั่ง
3. พจนานุกรม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำคำศัพท์จากเรื่องรามเกียรติ์ตอนสุครีพหักจักรมาให้นักเรียนอ่านพร้อม ๆ กัน จากนั้นครูก็สนทนากับนักเรียนถึงความหมายของศัพท์ดังกล่าว

ชั้นสอน

1. ให้นักเรียนช่วยกันหาคำที่ไม่รู้ความหมาย และไม่มีในคำอธิบายศัพท์ท้ายบทเรียน เรื่องรามเกียรติ์ตอนสุครีพหักจักร ใครหาได้ให้ออกมาเขียนบนกระดานดำ
2. ให้นักเรียนช่วยกันคิดจัดเรียงลำดับตามพจนานุกรม
3. ให้นักเรียนแข่งขันกันเปิดหาความหมายของคำจากพจนานุกรมโดยกำหนดให้เปิดหาทีละคำ ใครหาได้ก่อนให้รีบอ่านความหมายของคำนั้นแล้วออกมาเขียนความหมายลงท้ายคำนั้น ๆ
4. ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันชี้แนะถ้าคำใดไม่ถูกต้อง

ชั้นสรุป

ให้นักเรียนอ่านคำและความหมายของคำทุกคำพร้อม ๆ กัน แล้วให้ทุกคนจดคำและความหมายลงสมุด

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการช่วยกันหาคำ เรียงคำ และหาความหมายของคำ
2. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 52 - 57
เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร

ความคิดรวบยอด

ความสามารถในการจับใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ เล่าเรื่องจากเรื่องที่อ่านได้ เกิดจากการอ่านในใจอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักรแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจบทที่ 5 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 97 -113

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. แถบความหมายคำ
3. กระเป๋านาง
4. รูปภาพตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายอีกครั้ง
2. ครูนำรูปภาพตัวละครในรามเกียรติ์มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนากับนักเรียนถึงประวัติความเป็นมาของเรื่องรามเกียรติ์

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนอ่านในใจเรื่องรามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร ภายในเวลาที่ครูกำหนด
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นสองฝ่ายให้แต่ละฝ่ายผลัดกันเป็นฝ่ายตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง
3. ให้นักเรียนช่วยกันลำดับเหตุการณ์ของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเขียนเป็นหัวข้อสั้น ๆ บนกระดานดำ

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องรามเกียรติ์ตอนสุครีพหักฉัตร ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องเสร็จแล้วทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 5
- ข้อ 1 หาความหมายของคำจากพจนานุกรม
  - ข้อ 2 ตอบคำถามจากเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากความตั้งใจในการอ่านในใจของนักเรียน
2. พิจารณาจากการตั้งคำถามและการตอบคำถามจากเรื่อง
3. พิจารณาจากการช่วยลำดับเหตุการณ์และการเล่าเรื่องของนักเรียน
4. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 58 - 63
เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร

ความคิดรวบยอด

การเขียนแผนภาพโครงเรื่องจะช่วยให้สื่อความหมายในการเล่าเรื่องได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตรแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
3. เขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

เนื้อหา

เขียนแผนภาพโครงเรื่องและเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องรามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร

สื่อการเรียนรู้

1. รูปภาพในหนังสือเรียนภาษาไทย
2. แผนภาพโครงเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนดูภาพจากหนังสือเรียนภาษาไทย แล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพสั้น ๆ เป็นการทบทวนเนื้อเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูนำแผนภาพโครงเรื่องรามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักฉัตร มาติดบนกระดานดำ แล้วอธิบายให้นักเรียนฟังว่าเรื่องแบ่งออกเป็น 4 เหตุการณ์ ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ความเดิมของเรื่อง

เหตุการณ์ที่ 2 ทศกัณฐ์ยกฉัตรบังแสงอาทิตย์

เหตุการณ์ที่ 3 สุนครีพอาสาพระรามไปหักฉัตร

เหตุการณ์ที่ 4 สุนครีพหักฉัตร

ในแต่ละเหตุการณ์ นักเรียนจะต้องเติมข้อความตามหัวข้อต่อไปนี้ให้ครบคือ

- สถานที่และตัวละคร
- ปัญหา
- การกระทำ
- ผลของการกระทำ

2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับฉลากเลือกเหตุการณ์ เมื่อได้แล้วให้ช่วยกันเติมข้อความในแผนภาพโครงเรื่องให้สมบูรณ์ที่สุด

3. ให้แต่ละกลุ่มรายงานการเติมข้อความในแผนภาพโครงเรื่อง ถ้าไม่สมบูรณ์ให้ครูและนักเรียนช่วยกันปรับปรุงแก้ไข

4. ให้นักเรียนจดบันทึกแผนภาพโครงเรื่องลงสมุด

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องรามเกียรติ์ตอนสุนครีพหักฉัตร ตามแผนภาพโครงเรื่องที่ช่วยกันทำ แล้วทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 5 ข้อ 3 เติมคำหรือข้อความในแผนภาพโครงเรื่องแล้วเขียนย่อเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาการเติมข้อความในแผนภาพโครงเรื่องของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาจากการเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องของนักเรียน
3. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 64 - 72
เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร

ความคิดรวบยอด

การอ่านกลอนบทละครตามลักษณะการอ่านทำนองเสนาะ ทำให้ได้ความรู้สึก
 ความไพเราะงดงามทางภาษา ต่างจากการอ่านตามปกติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นักเรียนสามารถอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครได้อย่างไพเราะและ
 ถูกต้อง

เนื้อหา

การอ่านออกเสียง บทที่ 5 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสุครีพหักจักร จากหนังสือเรียน
 ภาษาไทย หน้า 100 - 113

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียงการอ่านกลอนบทละคร
2. หนังสือเรียนภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูเปิดเครื่องบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครให้นักเรียนฟัง
 แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านกลอนบทละคร

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายวิธีการอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครให้นักเรียนฟังว่ามีวิธีการ
 แบ่งคำและมีทำนองในการอ่านอย่างไร
2. ครูสาธิตการอ่านทำนองกลอนบทละครให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอ่านตาม
 ทีละ 1 คำกลอน หรือ 1 บท ให้ฝึกอ่านกับครูประมาณ 5 - 6 บท

3. ครูแบ่งนักเรียนออกกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละคร
กันเองจนคล่อง

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครให้เพื่อน ๆ ฟัง
ถ้ายังอ่านไม่ถูกต้อง ครูแนะนำแก้ไขให้ถูกต้อง

5. ครูคัดเลือกนักเรียนที่อ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครได้อย่างไพเราะและ
ถูกต้อง 2 - 3 คน ออกมาอ่านกลอนบทละครให้เพื่อน ๆ ฟัง

ขั้นสรุป

ครูสรุปผลการอ่านกลอนบทละครของนักเรียน พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
แก้ไขต่อไป

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากความตั้งใจในการฝึกอ่านกลอนบทละครของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาจากการอ่านบทละครของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 73 - 75
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การอ่านเขียนคำได้โดยรู้ความหมาย ย่อมเป็นพื้นฐานในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เข้าใจเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
2. อธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำในบทเรียนได้
3. เขียนคำและกลุ่มคำได้

เนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่อง ครึ่งหนึ่งยังจำได้ ได้แก่ ปราสาท ใจกระเบน ไบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ เรือนยอด มัคคุเทศก์ ลาวา อลังการ เทวสถาน พระศิวะ ศาสนาฮินดู ขอม ปราสาท มณฑป ประดิษฐาน ไบราณวัตถุ ไบราณคดี ทับหลัง พระนารายณ์ บรรทม สินธุ พระยาอนันตนาคราช มกร พระนาภี พระพรหม พระลักษมี รามายณะ แผ่พังพาน สถาปัตยกรรม อีสานใต้

สื่อการเรียนรู้

1. เนื้อหาเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้
2. รูปภาพโบราณสถาน
3. บัตรคำ
4. พจนานุกรม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนดูรูปภาพโบราณสถาน
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับรูปภาพแล้วโยงเข้าสู่เรื่องครั้งหนึ่งยังจำได้

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรคำยากที่เป็นคำใหม่ในบทเรียนมาให้ให้นักเรียนอ่าน
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
3. ครูแจกบัตรคำใหม่และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาความหมายของคำ

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายความหมายของคำหน้าชั้นถ้าคำใดไม่ถูกต้องครูและเพื่อน ๆ จะช่วยกันชี้แนะ
2. จัดบันทึกคำและความหมายลงสมุด

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาซักถาม
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 76 - 78
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การอ่านในใจ ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้แล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง
2. บอกเหตุการณ์ของเรื่องตามลำดับ
3. ตอบคำถามจากเรื่อง

เนื้อหา

การอ่านในใจ บทที่ 6 เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ จากหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2
หน้า 1 - 9

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำใหม่
2. แถบความหมายคำ
3. กระดาษผนัง
4. พจนานุกรม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความหมายของคำใหม่ โดยนำบัตรคำใหม่มาให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายอีกครั้ง

ขั้นสอน

1. ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจเรื่อง ครั้งหนึ่งยังจำได้ โดยให้อ่าน

อย่างพิถีพิถัน

2. เมื่ออ่านจบแล้วครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มคิดตั้งคำถามพร้อมหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง
3. ให้แต่ละกลุ่มมาเสนอคำถามและคำตอบหน้าชั้นเรียน
4. ให้นักเรียนร่วมกันเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเขียนเรียง

ลำดับเหตุการณ์บนกระดานดำ

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องครั้งหนึ่งยังจำได้ อย่างย่อ ๆ โดยเล่าเฉพาะใจความสำคัญของเรื่อง
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการแบบฝึกหัดที่ 6
  - ข้อ 1 หาความหมายของคำ
  - ข้อ 2 ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาจากการตั้งคำถามและการตอบคำถามของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาจากการเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องและการเล่าเรื่องย่อของนักเรียน
3. ตรวจสอบชุดแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 79 - 81
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การทำแผนภาพโครงเรื่อง จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องและจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่อง ครึ่งหนึ่งยังจำได้แล้วสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้

1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

เนื้อหา

1. การเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้
2. การเล่าเรื่องแผนภาพโครงเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภาพโครงเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้
2. หนังสือเรียนภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนเนื้อเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ จากที่เรียนไปเมื่อครั้งที่แล้ว

ขั้นสอน

1. ครูนำแผนภาพโครงเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ มาติดบนกระดานดำ แล้วอธิบายให้

นักเรียนฟัง

2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเติมข้อความหรือตอบ

คำถามจากแผนภาพโครงเรื่อง

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการทำแผนการโครงเรื่องหน้าชั้นแล้วช่วยกันปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาช่วยกันเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

5. ให้นักเรียนทุกคนเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องด้วยภาษาของตนเอง

เสร็จแล้วนำมาส่งครู

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันเล่าเรื่อง ครึ่งหนึ่งยังจำได้ อีกครึ่ง เสร็จแล้วนำแบบฝึกหัดภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ แบบฝึกหัดที่ 6

- ข้อ 3 ทำแผนภาพโครงเรื่อง
- ข้อ 4 เขียนย่อเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาจากการเติมข้อความในแผนภาพโครงเรื่อง
2. เล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง
3. ตรวจผลงานการเขียนตามแผนภาพโครงเรื่อง
4. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 82 - 84
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านให้ผู้อื่นฟัง ผู้อ่านจะต้องอ่านให้คล่อง อ่านให้ถูกต้องชัดเจน รู้จักแบ่งวรรคตอน และเน้นความหนักเบาของเสียงให้เป็นไปตามเนื้อเรื่องที่อ่าน จึงจะสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียงเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ ให้ผู้อื่นฟังอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์การอ่านออกเสียงที่ดี

เนื้อหา

การอ่านออกเสียง บทที่ 6 เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ จากหนังสือเรียนภาษาไทยเล่ม 2 หน้า 1 - 9

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำยาก
2. แถบบันทึกเสียงแถบบันทึกเสียงการอ่าน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำบัตรคำยากจากบทเรียนมาให้ให้นักเรียนอ่าน เพื่อเป็นการทบทวนการอ่านออกเสียงของนักเรียน
2. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงการอ่านบทสนทนา

ขั้นสอน

1. ครูและนักเรียนช่วยกันตั้งกฎเกณฑ์การอ่านออกเสียงที่ดี เช่น อ่านคล่อง อ่านถูกต้องชัดเจน, น้ำเสียงเหมือนเสียงพูดเล่าเรื่อง, การเว้นวรรคตอนถูกต้อง, ไม่อ่านตก เต็มและตู่ตัว
2. ครูเปิดเครื่องบันทึกเสียงการอ่านออกเสียงที่ดีให้นักเรียนฟังเพื่อเป็นตัวอย่างในการอ่าน
3. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านออกเสียงกันเองให้ฝึกอ่านทุกคน จนจบเรื่อง
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอ่านเรื่องครั้งหนึ่งยังจำได้ ให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นให้อ่านทุกคน เมื่ออ่านจบแล้วให้ผู้ฟังวิจารณ์ของแต่ละกลุ่มตามหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้
5. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ครูฟังทีละคน เพื่อเป็นการทดสอบการผ่านขั้นสรุป

ครูติชมการอ่านออกเสียงของนักเรียนแต่ละคน พร้อมเสนอแนะวิธีแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อนำไปปรับปรุงการอ่านต่อไป

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการฝึกการอ่านของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาจากการอ่านออกเสียงของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. ทดสอบการอ่านออกเสียงของนักเรียนทีละคน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 85 - 87
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การอภิปรายกลุ่มเป็นการประชุมปรึกษากันเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีเหตุผล ซึ่งถือเป็นการระดมความคิดที่ดีวิธีหนึ่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนอภิปรายข้อคิดจากบทเรียนเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้
2. แสดงมารยาทในการฟังและพูด

เนื้อหา

การอภิปรายข้อคิดเห็นจากบทเรียนเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. แถบบันทึกเสียงการอภิปราย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำเครื่องบันทึกเสียงมาเปิดให้ฟังการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้นักเรียนฟัง

2. ให้นักเรียนสังเกตการใช้คำเสียง การใช้ถ้อยคำ ลำนวนภาษา และการใช้เหตุผลในการอภิปราย

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายหาข้อคิดเห็นจากเรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้ ภายในเวลาที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการอภิปรายดังนี้

- ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเสนอข้อคิด และเหตุผลที่เสนอข้อคิดเห็นจนครบทุกคน
- ให้ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายพิจารณาคัดเลือกข้อคิดที่สมาชิกในกลุ่มเสนอ เพื่อนำมาเป็นข้อคิดเห็นของกลุ่ม

ขั้นสรุป

1. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอข้อคิดของกลุ่มตน
2. ให้เขียนข้อคิดทั้งหมดที่ได้จากการอภิปรายบนกระดานดำ โดยเขียนเป็นข้อ ๆ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการอภิปรายหาข้อคิดจากบทเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาจากการอภิปรายเสนอข้อคิดจากบทเรียนของตัวแทนแต่ละกลุ่ม
3. พิจารณาจากมารยาทในการฟังและการพูดของผู้อภิปรายแต่ละคน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คาบที่ 88 - 90
เรื่องครึ่งหนึ่งยังจำได้

ความคิดรวบยอด

การเขียนเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนเพื่อใช้ในการสื่อสารและจดบันทึกความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดหัวข้อให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์

สื่อการเรียนรู้

รูปภาพสถานที่ท่องเที่ยว

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญที่น่าสนใจ

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนกำหนดเรื่องที่จะเขียนตามความสนใจของแต่ละคน
2. เมื่อเลือกเรื่องได้แล้วให้วางโครงเรื่องไปตามลำดับความคิดของตน แล้วเขียน

เรื่องเล่าประสบการณ์การไปเที่ยวของตน

3. ให้นักเรียนนำเรื่องมาอ่านให้เพื่อนฟังแล้วให้เพื่อนวิจารณ์การเขียนเรื่อง
4. ให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขการเขียนของตนแล้วส่งครู

ขั้นสรุป

ครูตรวจผลงานการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์แล้วคัดเลือกผลงานติดหน้าชั้นเรียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจในการทำงานของนักเรียน
2. ตรวจผลงานการเขียน

ภาคผนวก ง

- แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
- แบบวัดความสามารถทางการเขียนเรื่อง
- แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 60 นาที 50 คะแนน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 50 ข้อ (50 คะแนน)
2. คำถามแต่ละข้อมีให้เลือก 4 คำตอบ คือ ก. ข. ค. และ ง.
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร กำกับคำตอบที่ถูกต้อง

ตัวอย่าง (0) ข้อใดเขียนผิด

ก. สะบัด

ข. อัจฉริยะ

ค. บำเหน็จ

ง. สพายแล่ง

ถ้าคำตอบที่เลือกได้คือข้อ ง. ให้นักเรียนขีดในกระดาษคำตอบดังนี้

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
0				X

ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบ เช่น เปลี่ยนจากข้อ ง. เป็น ข้อ ค. ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
0			X	✕

4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบนี้

1. ขั้นตอนต่อบ้านตุ๊กตาเสร็จแล้วคืออะไร ?
  - ก. นำมาลงสี
  - ข. นำไปผึ่งลมให้แห้ง
  - ค. นำไปเรียงในหม้อดิน
  - ง. สุ่มไฟเผาหม้อดินด้วยไฟอ่อน ๆ
2. หนังสือเป็นมหรสพพื้นบ้านทางภาคใด ?
  - ก. ภาคกลาง
  - ข. ภาคเหนือ
  - ค. ภาคอีสาน
  - ง. ภาคใต้
3. หน้าแรกของ “นายหนัง” คือทำอะไร ?
  - ก. ทำตัวหนัง
  - ข. เชิดและพากย์ตัวหนัง
  - ค. ซ้อมตัวหนัง
  - ง. ขายตัวหนัง
4. ตัวหนังตะลุงทำจากวัสดุตามข้อใด ?
  - ก. หนังควาย
  - ข. หนังแกะ
  - ค. หนังแพะ
  - ง. หนังเทียม
5. ข้อใดไม่ใช่ชื่อตัวตลกของหนังตะลุง ?
  - ก. เท่ง
  - ข. โหนก
  - ค. หนูน้อย
  - ง. ยอดทอง
6. คำขึ้นต้นและคำลงท้ายในการเขียนจดหมายถึงพ่อแม่ ใช้อย่างไร ?
  - ก. สวัสดีคุณพ่อและคุณแม่, ด้วยความนับถือ
  - ข. เรียนคุณพ่อและคุณแม่, ด้วยความนับถืออย่างสูง
  - ค. กราบเท้าคุณพ่อและคุณแม่, ด้วยความเคารพอย่างสูง
  - ง. กราบเท้าคุณพ่อและคุณแม่, ด้วยความนับถืออย่างสูง
7. “การแสดงผลงานหรือกิจกรรมให้คนทั่วไปชม” ตรงกับคำศัพท์ข้อใด ?
  - ก. สาริต
  - ข. ทดลอง
  - ค. ปฏิบัติการ
  - ง. นิทรรศการ
8. ป้าของขงามมีโครงการที่จะทำสิ่งใดออกจำหน่าย ?
  - ก. ตุ๊กตาพลาสติก
  - ข. ตุ๊กตาดินเผา
  - ค. ตุ๊กตาผ้า
  - ง. ตุ๊กตาไม้

9. งานประเพณีที่สำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราชคืองานอะไร ?
  - ก. งานเทศกาลสงกรานต์
  - ข. งานเทศกาลเข้าพรรษา
  - ค. งานเทศกาลสารทเดือนสิบ
  - ง. งานเทศกาลทำบุญออกพรรษา
10. วัสดุในข้อใดที่ ไม่เกี่ยวข้อง กับศิลปหัตถกรรมพื้นเมืองของจังหวัดนครศรีธรรมราช ?
  - ก. ดิน
  - ข. ย่านลิเภา
  - ค. เงิน
  - ง. ทองเหลือง
11. พ่อของบุญหลายไปทำอาชีพอะไรที่ภาคใต้ ?
  - ก. ทำเหมืองแร่
  - ข. ทำสวน
  - ค. ก่อสร้าง
  - ง. ทำประมง
12. ก่อนจากกันครั้งสุดท้าย พ่อได้ให้สัญญากับบุญหลายว่าอย่างไร ?
  - ก. จะพาไปอยู่ด้วยกัน
  - ข. จะพาไปเที่ยวทะเล
  - ค. จะซื้อผ่านวณผืนใหญ่มาให้
  - ง. จะซื้อเสื้อกันหนาวตัวใหม่มาให้
13. นักเปิดน้ำบินมาจากที่ไหน ?
  - ก. ชีเรีย
  - ข. ไนจีเรีย
  - ค. ไชบีเรีย
  - ง. แอลจีเรีย
14. ข้อความใดเป็นลักษณะชี้ให้เห็นโทษของการจับปลาในฤดูวางไข่ ?
  - ก. การใช้ไฟฟ้าช็อตทำให้เนื้อปลาไม่สด
  - ข. การจับปลาในฤดูวางไข่ทำให้จับได้ยาก
  - ค. การจับปลาในฤดูวางไข่ทำให้จำนวนปลาเหลือน้อยลง
  - ง. การใช้วนลากที่มีตาห่างทำให้ปลาตัวเล็กหลุดออกไปได้
15. ชายแปลกหน้าที่บุญหลายพบ คือใคร ?
  - ก. ครู
  - ข. ขโมย
  - ค. คนหาปลา
  - ง. ตำรวจ

16. ชายแปลกหน้าปล่อยนกเปิดน้ำโดยใช้อะไรทำเครื่องหมายไว้ ?
- เขาใช้สีขาวพ่นที่ปีกทั้งสองข้างของมันไว้
  - เขาใช้สีแดงทาขาทั้งสองข้างของมันไว้
  - เขาใช้ห่วงพลาสติกสีเหลืองคล้องคอมันไว้
  - เขาใช้ลวดเล็ก ๆ ทำเป็นวงแหวนคล้องข้อเท้าของมันไว้
17. จากลักษณะนิสัยของฝูงนกเปิดน้ำ นักเรียนมีข้อคิดในการปฏิบัติตัวอย่างไร ?
- ทำตัวให้เป็นหัวหน้ากลุ่ม
  - เชื่อฟังหัวหน้าชั้นทุกอย่าง
  - เชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน
  - ปฏิบัติตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของกลุ่ม
18. “ต้นจาม” มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าต้นอะไร ?
ก. ต้นทองกวาว	ข. ต้นก้ามปู
ค. ต้นตาล	ง. ต้นคูณ
19. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง ?
- อยู่บ้านต้องเชื่อฟังบิดามารดา
  - อยู่โรงเรียนต้องเชื่อฟังครูอาจารย์
  - อยู่ที่ไหนเราก็สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเสรี
  - อยู่ร่วมกันในสังคมต้องปฏิบัติตามระเบียบของสังคม
20. นักเรียนอ่านเรื่องบึงนกน้ำแล้วได้แนวคิดอะไร ?
- ความอดทนทำให้เป็นคนดี
  - ความกตัญญูรู้คุณทำให้เป็นคนดี
  - เด็กดีต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต
  - เด็กดีต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ

21. ข้อใดคือสังคมหน่วยย่อยที่สุด ?
  - ก. ครอบครัว
  - ข. หมู่บ้าน
  - ค. ตำบล
  - ง. อำเภอ
22. ข้อใด ไม่ใช่ หน้าที่ภรรยาในสมัยปัจจุบัน ?
  - ก. ดูแลบ้าน ทำงานบ้าน
  - ข. ประกอบอาชีพโดยสุจริต
  - ค. อบรมเลี้ยงดูบุตร
  - ง. แต่งตัวตามสมัยอยู่เสมอ
23. ลูกในฐานะเป็นสมาชิกของครอบครัว ควรปฏิบัติตนตามข้อใด ?
  - ก. หมั่นศึกษาเล่าเรียน
  - ข. หารายได้มาจุนเจือครอบครัว
  - ค. เชื่อฟังแต่บิดาและมารดา
  - ง. นั่งรับแขกอยู่กับบิดามารดา
24. ในการอยู่ร่วมกัน สิ่งใดที่ผู้ใหญ่ไม่ควรปฏิบัติต่อดีก ?
  - ก. อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้เด็ก
  - ข. ช่วยเหลือเกื้อกูลเด็กด้วยความเมตตา เอ็นดู
  - ค. ใจดีให้เงินเด็กใช้ตามที่เด็กต้องการ
  - ง. เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก
25. “ผู้ที่ผ่านชีวิตมาก่อน มีประสบการณ์มากกว่าย่อมจะสอนลูกหลานได้อย่างถูกต้อง” คำกล่าวนี้ตรงกับสำนวนในข้อใด ?
  - ก. เจริญรอยตาม
  - ข. มีประสบการณ์
  - ค. ช่วยเหลือโอบอุ้ม
  - ง. อานน้ำร้อนมาก่อน
26. การสอนของผู้ใหญ่ แบบใดที่ถือเป็นการสอนที่ดีที่สุด ?
  - ก. สอนให้เข้าใจ
  - ข. สอนให้ทำเป็น
  - ค. สอนให้เจริญรอยตาม
  - ง. สอนให้รู้จักคิดหาเหตุผล

32. สุครีพเข้าไปหักฉัตรได้โดยวิธีใด ?
- ก. ร่ายคาถาหายตัวเหาะตรงไปที่ฉัตร
  - ข. ใช้ยาเป่าสะกดทัพยักษ์จนหลับกันหมดแล้วเข้าไปที่ฉัตร
  - ค. ร่ายคาถาบังตาไม่ให้ยักษ์เห็นตัว และแปลงกายให้สูงให้เทียมฟ้า เดินตรงไปที่ฉัตร
  - ง. บุกเข้าต่อสู้กับกองทัพของทศกัณฐ์และฆ่าทหารของทศกัณฐ์ที่เฝ้าฉัตรอยู่ตลอดเวลา
33. เหตุใดทศกัณฐ์จึงสู้สุครีพไม่ได้ ?
- ก. เพราะถูกมนต์ของสุครีพทำให้มีกำลังลดน้อยลง
  - ข. เพราะเทวดาอารักษ์พากันหนีออกจากตัวทศกัณฐ์ ทำให้หมดแรง
  - ค. เพราะต่อสู้ได้มือเดียวส่วนมือที่เหลือต้องใช้ปกป้องพระมเหสีและนางกำนัล ทำให้ต่อสู้ไม่ถนัด
  - ง. เพราะพระเลื้อเมืองแห่งกรุงลงกาตกใจกลัวสุครีพ และหนีออกจากเมือง ทำให้ทศกัณฐ์หมดกำลังใจ
34. ทำไมสุครีพไม่ฆ่าทศกัณฐ์ ?
- ก. เพราะสงสารเห็นว่าแก่แล้ว
  - ข. เพราะรู้ว่าฆ่าทศกัณฐ์อย่างไรก็ไม่ตาย
  - ค. เพราะทศกัณฐ์สารภาพผิดและร้องขอชีวิตได้
  - ง. เพราะเกรงว่าจะทำให้เกินพระบัญชาของพระราม
35. สุครีพนำสิ่งของอะไรของทศกัณฐ์มาถวายพระรามหลังจากรบชนะทศกัณฐ์?
- ก. ยอดฉัตร
  - ข. พระขรรค์
  - ค. มงกุฎ
  - ง. พระธำมรงค์
36. ทำไมพระรามจึงชมสุครีพ ว่า “ควรเป็นวงศ์พระทินกร” ?
- ก. เพราะสุครีพมีพลังเหมือนพระอาทิตย์
  - ข. เพราะสุครีพเป็นลูกของพระอาทิตย์
  - ค. เพราะสุครีพเกิดจากพลังแสงอาทิตย์
  - ง. เพราะสุครีพมีปู่เป็นพระอาทิตย์

- [illegible]

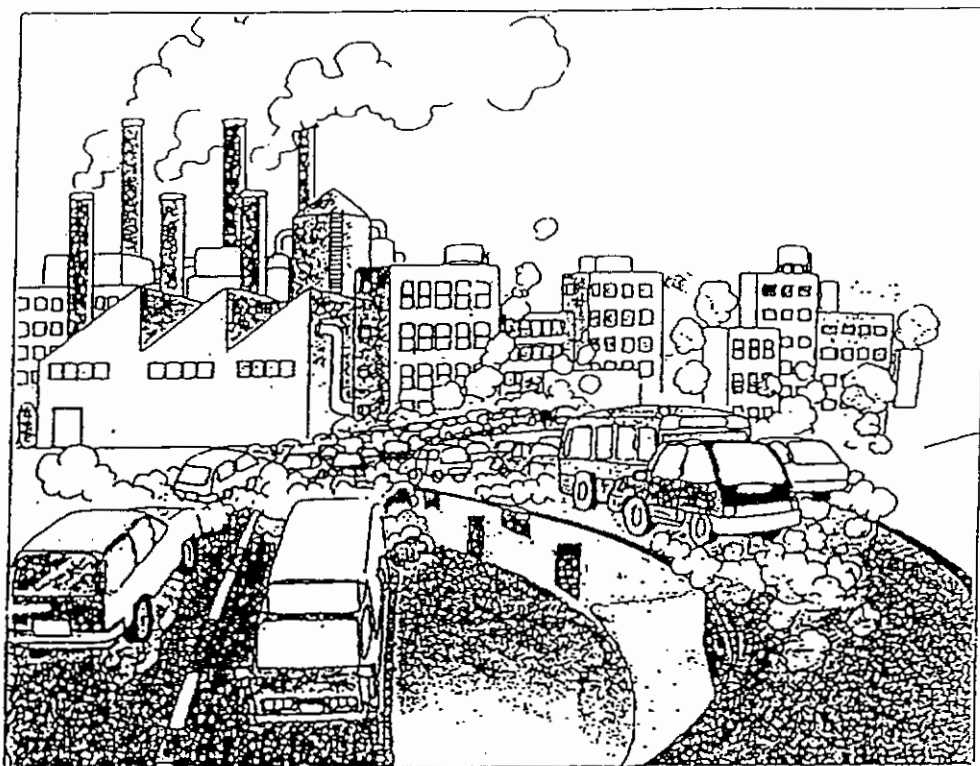

50. นักเรียนจะอนุรักษ์โบราณสถานได้ด้วยวิธีใด ?

- ก. ช่วยซ่อมแซมส่วนที่ปรักหักพัง
- ข. ชวนเพื่อน ๆ ไปเที่ยวชมให้ทั่ว
- ค. ศึกษาค้นคว้าถึงโบราณสถานให้ลึกซึ้ง
- ง. ให้ความร่วมมือตามคำขอร้องขอของเจ้าหน้าที่

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรื่อง

คำสั่ง จากภาพที่กำหนดให้ นักเรียนจงเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์ ให้ได้ใจความ โดยตั้งชื่อเรื่องด้วย

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรื่อง

คำสั่ง จากภาพที่กำหนดให้ นักเรียนจงเขียนเรื่องประเภณีทานสุภาสิต ให้ได้ใจความ
โดยตั้งชื่อเรื่องด้วย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามวัดเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ สร้างขึ้นเพื่อถามความรู้สึกและความคิดของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทยในด้านความสำคัญและคุณประโยชน์ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาให้รอบคอบก่อน แล้วจึงตัดสินใจเลือกตอบ
2. การตอบแบบสอบถาม ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด คำตอบของนักเรียนไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด
3. วิธีตอบแบบสอบถามในข้อความหนึ่ง ๆ จะมีช่องว่างให้นักเรียนเลือกตอบ 1 ช่อง คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง / เห็นด้วย / ไม่แน่ใจ / ไม่เห็นด้วย / ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วคิดจะตอบในช่องใด ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องนั้น ๆ

ตัวอย่าง

ข้อ	ความรู้สึกและความคิด ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	นักเรียนตั้งใจเรียนวิชาภาษาไทย มากกว่าวิชาอื่น.....		✓			
00	นักเรียนทำกิจกรรมภาษาไทย เมื่อครูบังคับ.....					✓

คำอธิบาย

จากตัวอย่างในข้อ (0) แสดงว่านักเรียนอ่านข้อความแล้วมีความรู้สึกว่าเป็นด้วยกับข้อความนั้น

จากตัวอย่างในข้อ (00) แสดงว่านักเรียนอ่านข้อความแล้วมีความรู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ ข้อใดตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น ๆ เพียงช่องเดียว

ข้อ	ความรู้สึกและความคิด ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในเวลาเรียน ภาษาไทยให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน					
2.	ความรู้ที่ได้จากการเรียน ภาษาไทยสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
3.	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่น่าเรียน					
4.	นักเรียนต้องการให้เวลาหมด เร็ว ๆ ในเวลาเรียนภาษาไทย แต่ละครั้ง					
5.	นักเรียนอยากเรียนวิชาอื่นแทน วิชาภาษาไทย					
6.	เนื้อเรื่องในวิชาภาษาไทย น่าสนใจ					
7.	คนไทยควรใช้ภาษาไทย ให้ถูกต้อง ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน					
8.	เมื่อถึงเวลาเรียนภาษาไทย นักเรียนรู้สึกไม่อยากเรียน					
9.	นักเรียนเรียนภาษาไทยด้วย ความสนุกสนาน					
10.	นักเรียนจะรู้สึกง่วงนอนทุกครั้งใน ขณะที่เรียนภาษาไทย					

ข้อ	ความรู้สึกและความคิด ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11.	วิชาภาษาไทยทำให้นักเรียน ได้พูด ได้แสดงออก					
12.	วิชาภาษาไทยเป็นวิชา ที่น่าเบื่อหน่าย					
13.	การเรียนภาษาไทยทำให้เกิด ความเครียดเพราะต้องขบคิด ปัญหาตลอดเวลา					
14.	การเรียนภาษาไทยทำให้ เสียเวลามาก					
15.	เมื่อได้ยินคนพูดหรือใช้ภาษาไทย ผิด นักเรียนต้องการจะแก้ไขให้ ถูกต้อง					
16.	กิจกรรมกลุ่มในเวลาเรียน ภาษาไทยไม่น่าสนใจเข้าร่วม					
17.	นักเรียนไม่เคยอ่านหนังสือ ภาษาไทยที่จะเรียนมาล่วงหน้า เลย					
18.	ในหนังสือเรียนภาษาไทยมีเรื่อง ที่นักเรียนต้องอ่านมากเกินไป					
19.	การเรียนภาษาไทยให้ประโยชน์ แก่นักเรียนมาก					
20.	นักเรียนได้รับความรู้และความ เพลิดเพลินเมื่ออ่านเรื่องใน หนังสือเรียนภาษาไทย					

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.สนั่น มีชันหมาก ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์ไพเราะ มีบางยาง ศึกษานิเทศก์ 7
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
3. อาจารย์ฟาริดา ไชยตรี อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดพลับพลาย
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผู้ช่วยตรวจเรียงความ

- อาจารย์ทิพย์วรรณ ช่างจำ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะภาษาไทย โรงเรียนสวนบัว
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกัญญา ทองสิงห์
เกิด	เกิดวันที่ 5 เดือนตุลาคม พุทธศักราช 2507
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 171 ตรอกนางเลิ้ง 1 ถ.กรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100 โทรศัพท์ 2819104
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดทองเพลง ซอยเจริญนคร 14 แขวงคลองตันใต้ เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521	ประถมศึกษา จากโรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2524	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสายปัญญา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสายปัญญา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2531	ค.บ. (วิชาเอกนาฏศิลป์ วิชาโทภาษาไทย) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540	กศ.ม. (การประถมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษามลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถทางการเขียนเรื่อง
และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้นาฏการ

บทคัดย่อ
ของ
กัญจนา ทองสิงห์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
พฤษภาคม 2540

การศึกษาค้างนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการเขียนเรื่อง ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้นาฏการกับไม่ใช้นาฏการ และระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้นาฏการ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยการสอนโดยใช้นาฏการ ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนโดยไม่ใช้นาฏการ ระยะเวลาทดลองกลุ่มละ 90 คาบ คาบละ 20 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน

แบบแผนการทดลองครั้งนี้เป็นแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ Two - way Analysis of Variance และ t-test for Independent sample

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวิธีสอนที่มีผลต่อความสามารถทางการเขียนเรื่อง
3. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองแตกต่างทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**A STUDY OF PRATHOM SUKSA V STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT,
WRITING ABILITY AND ATTITUDE TOWARDS LEARNING
THAI LANGUAGE THROUGH THE DRAMATIZATION METHOD**

**AN ABSTRACT
BY
KANCHANA TONGSINGHA**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University
November 1997**

The purposes of this research were to study :

- 1) Interaction between male and female with learning achievement on Thai subject.
- 2) Interaction between male and female with writing ability.
- 3) Comparison of the students learning attitude through dramatization and non-dramatization.
- 4) Comparison of the male and female students, learning attitude through dramatization.

The samples were 60 Prathom Suksa V students, Anubalwatparinayok school , the Office of Bangkok Provincial Primary Education, 1st semester of 1997 academic year. The students were randomly sampling divided into two groups, 30 for each group. The experimental group studied through dramatization and the control group studied through non-dramatization by using the same contents. The experimental time used 90 periods, 20 minutes for each period.

The research design was Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design. The data were analyzed by Two-way Analysis of Variance and t-test for Independent sample.

The results of this research were as follows :

1. There was no interaction between male and female with learning achievement.
2. There was no interaction between male and female with writing ability.
3. The attitude towards learning Thai of experimental group was significantly higher than the control group at the .05 level.
4. The attitude towards learning Thai of the male and female in the experimental group were significantly different at the .05 level.